

Holy Bible

Aionian Edition®

Luka
Bayash Luke

AionianBible.org

Prima traducere inversă din lume a Bibliei
100% gratuit pentru copiere și tipărire
de asemenea cunoscut ca și “ Biblia Purpurie ”

Holy Bible Aionian Edition ®

Luka
Bayash Luke

Creative Commons Attribution-No Derivatives 4.0, 2018-2022

Source text: eBible.org

Source version: 3/7/2022

Source copyright: Creative Commons Attribution 4.0
Pioneers, 2018

Formatted by Speedata Publisher version 4.7.7 on 3/11/2022

100% Free to Copy and Print

<http://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc
<http://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern public domain translation in every language

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Prefață

Bayash at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aīdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aīdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is *eternal*! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to *eternal* life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of *eternal punishment*. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

This *un-translation* helps us to see these ten underlying words in context. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org and with the Android App. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

Cuprins

NOUL TESTAMENT

Luka 11

ANEXĂ

Ghidul Cititorului

Glosar

Hărți

Destiny

Ilustrații, Doré

NOUL TESTAMENT

Šă Isus u zăs: "Tata Dimizovu amnjov, jartălji kă jej nu šćijă šje fašji."

Šă vojnici ur skos kockă să să āmperci dăm coljilje aluj āntră jej.

Luka 23:34

Luka

1 Ka kum ščijec mulc su apukat sā skriji događajur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit āntri noj. **2** Orikic as re svedoci dām kap dā šje ur skris šje ur vāzut šā šje svite Isus, jej ās slugurije alu vorba. **3** Aša šā ju mam āngāndit dām elši pā rānd sā skruv kutotu pāntru činji, glavni Teofile. **4** Aša sā fij siguran šā sā poc arāta šā sā spuj dā ānkridala dā vorbilje dā šje u fost ānvācat kā āj aje anume. **5** Ām zālijiljele kānd kralj Herod vladalit ām Judeja, are unu popā šje sā čima Zaharija dām svečenički rodu alu Abiji, šā mujere aluj isto are dām plemje alu Aron. Je sā čima Elizabeta. **6** Amāndoj ās re ām oči alu Dimizov fār dā duvinā, pravedni kā jej cānje toči zapovedurlje šā pravilurije alu Domnu anostru. **7** Jej asre fār dā kupij, daje kā Elizabeta nu puće sā ajvi kupij, šā amāndoj asre tari bātārnj. **8** Kānd una zā, Zaharija služule ka popa alu Dimizov ām Hram, u vinjut vreme pā grupa aluj sā služulaskā. **9** Dā pā običaju āntri pop lu izbralit ku kockā sā mergā ām svetište alu Domnu sā prinusulaskā miomirosur. **10** Šā āntreg narodu aščipta afarā ām udvar šā sā aruga ām vreme dā mirosur. **11** Atunje andalu alu Domnu su nāstāmit ām Hram alu Zahariji dādānencī pā desna parci dā žrtvenik hundi are miomiris. **12** Zaharija kānd u vāzut pā andal tari su ānfrikušatāsā. **13** Daje andalu ju zās: "Nuči sprije, Zaharija! Arugalā ata u fost auzātā. Mujere ata Elizabeta u ave fišor, šā tu vi da numi Ivan. **14** Vi ave fālušāje šā slavlje šā mulc sur ām fāluša la fātala aluj. **15** Kā jāl anume u fi mari ām oči lu Domnu anostru. Vin šā tarī buturā no be. Mar ām injima alu mumāsa jāl u fi umpljet ku Duhu Svānt. **16** Mulc fišorji kari ās Izraelci sur āntorši dā rānd dā la jāl ām napoj la Domnu Dimizovu alor. **17** Jāl u merži ām nenče alu Domnu ka vjesniku ām duhu šā ām pućere alu Ilija kari are dā kānva prorok sā pomirilaskā pā kupiji ku tatusurlje, sā āntorkā pā eje kari ās nevjeri sā apuši mudrost dā la heje kari ās pravednā, sā pripremalaška narod pāntru Domnu." **18** Ali u zās Zaharija alu andalu Gabrijel kari stāče ām nenče alu Dimizov: "Dā pā šje uj šči kā aje āj anume? Tu vejs kā mes aku om bātārn šā bāšaca ame āj isto ām aj." **19** Andalu ju āntors vorba: "Numilje amnjov āj Gabrijel šā ju mes ku Dimizov sā askultā šje mu spunj, aša mes mānat sā svitesku činji šā sāc aduk Hir fālos. **20** Punji mā ureći, kānd mar nu maj ānkrizut dā vorbasta šje cam spusu, tu njimika nu vi puće sviti pān šje no su dogoduli asta šje cam spus. Vorbilje šje cam spus ur fi ām pravā vremi." **21** Lume aščipta afarā pā Zaharija, šā sā čudule šje fašji atita dobā ām svetište. **22** Kānd u vinjut afarā nu puće sā svitaskā. Jāl svite ām znakovur šā nu puće sā svitaskā njimika pān šje nu ju su ave kupilu. Šā atunje ur prišjepi kā u avut vīzij ām svetište. **23** Kānd u završālit vreme dā služba aluj ām Hram, Zaharija u fužit akasā. **24** Atunje maj dā pā zālijile bāšaca aluj u rāmas gārjonā, šā nu jāšā afarā šinši lunj. Elizabeta u zās: **25** "Domnu āj ala kari u fākut asta aku: Dimizov su ujut pā minji ku milā šā u lot āndārāt rušanje dām oči alu ominj." **26** Šasā lunj dā kānd Elizabeta are gārjonā, Dimizov u mānat pā andalu aluj pāšči Gabrijel ām varuš ām Gallileja kari sā čamā Nazaret. **27** Jāl u vinjut la fatā ām pār kā su zaručulit ku Josip kari are potomku

alu Kraju David. Je sā čima Marija. **28** Gabrijel u vinjut šā u zās: "Ānfālušešči tu kari ješč izabralit! Domnu āj ku činji! Blagoslovilit ješč tu āntri mujer!" **29** Marija are uznenirenā dā pozdravu aluj šā je u ānširkat sā sā āngāndaskā šje značalešči. **30** Andalu ju zās alj: "Nuc fijā frikā, Marija! Tu aj aflat la Dimizov milā. **31** Punji ureći, vi rāmānje gārjonā, vi fāta fišoru šā tu ji punji numi Isus! **32** Jāl u fi mari, šā u fi čimat Fišoru lu Hāl Maj Mari! Šā Domnu Dimizov ju da autoritet sā vladalaskā ka kralju ka kum āj predaku aluj David. **33** Šā jāl u vladalit ām familija lu Jakov dā erikeš, šā kraljevstva aluj nu ave kraj!" (aiōn g165) **34** Marija u āntribat atunje pā andal: "Kum poči asta fi kā ju mes fatāt ām pār!" **35** Andalu ju āntors vorba: "Duhu Svānt u vinji pā činji, šā pućere dā Hāl Maj Mari ču astupa ku umbrā. Dām ala rānd Kupilu Svānt šje u fi fātat dā la činji u fi čimat Fišoru alu Dimizov. **36** Punji ureći: Rodakinja asta Elizabeta āj bātārnā šā isto u ave fišor, kā je nu puće sā ajvi majmult, ali aku āj mar ām šasā lunj dā kānd āj gārjonā. **37** Kā njimika nuj nemoguće alu Dimizov!" **38** Atunje u zās Marija: "Da ju mā ligizesku asta sā fjuv ropkinja alu Domnu. Lasā fijā aša kum tu zāši." Atunje andalu u fužit dā la je. **39** Dovā tri zālij dā pā aje Marija su gātāt šā u mers pā kalji, je su āngribit ām unu sat ām Judeja pā dal. **40** Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat ām nontru šā su pozdravlit ku Elizabeta. **41** Kum u auzāt Elizabeta pozdravu lu Marija u sāmcāt pā kupilu alji kum tari su miškat ām injimā, šā Elizabeta are pljinā ku Duhu Svānt. **42** Elizabeta tari u mužit lu Marija: "Maj tari ješč blagoslovilitu tu āntri mujer, šā blagoslovilitā āj kupilu atov! **43** Adišje mes aša bitnā, kā tu mama lu Domnu amnjov vinji sā mā posjetilaskā? **44** Kā dām momentu šje am auzāt pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su miškat dā fālušājāt ām injima ame! **45** Blagoslovlenā daje kā tu aj ānkrizut kā šje Domnu cu igirit sigurno u fi!" **46** Atunje Marija u zās: "Duša ame āl slavalešči pā maj mari Domn, **47** šā duhu amnjov sā ānfālušešči ām Dimizov Spasitelju amnjov, **48** daje kā jāl su ujut ku milā pā minji pā poniznā ropkinja aluj, aku toči generacijurje mur čimamā blagoslovlenā, **49** daje kā svemogući Dimizov u fākut mari djelur ku minji, šā numilje aluj āj svānt. **50** Pālāngā totā sāmānča, Dimizov āj milos pālāngā eje kari āl poštvalešči. **51** Ku mānā aluj jāl u fākut pućernijsi lukrur. Jāl u arunkat afarā pā eje kari asre ponosnā ām svitlijičje alor šā pā eje kari asre umišleni. **52** Pā heje bālour vladar lju vārliji dā pā prijestolje, a pā heje kari ās ponizn lju riđikatulji. **53** U rānjit pā flāmānž ku mānkarī bunā, a pā gāzdaši lju māna ku mānijije golji. **54** Jāl u ažutat pā Izrael sluga aluj su āngānditusā dā milā aluj, **55** ka kum u obečalit alu preci anostri dā kānva sā fijā pljin dā milā pālāngā Abraham šā pālāngā potomku aluj dā erikeš." (aiōn g165) **56** Marija u rāmas ku Elizabeta tri lunj atunje su āntorsāsā akasā. **57** Kānd u vinjut vreme alu Elizabeti sā ajvi kupil, je u fātat fišor. **58** Šā kānd u auzāt susjedi šā njamu kā Domnu are bun pālāngā je, jej u vinjut una la je šā sā ām fāluše ku je una. **59** Kupilu trābije sā fijā obrezalit pā optā (8) zuva, šā kānd or vinjut una sā fakā asta, jej gānde sā āj de numi Zaharija dā pā tatusu. **60** Mumāsa u odbijilit šā u zās: "Nu, jāl su čima Ivan." **61** Ali jej ur zās: "Njime dām njamuc nu u fost čimat dā pā numiljalal!" **62** Šā aša jej āntriba ku znakur pā tatusu alu kupilula, kum su čima. **63** Zaharija u šjirut pločičā dā skris šā u

skris: "Ivan äj numilje aluj!" Toc asre ämirac. **64** Šä däm ala šas Dimizov u däsväkut gura alu Zaharija šä poći sä svitaskä. Šä jäl däde slavä alu Dimizov! **65** Atunšje frika u vinjut pä tot susjedu šä äm totä parče dä Judeja päm dalur šä spunje šje su dogodulit. **66** Toc kari ur auzat dä aje cänje äm firi šä sä ångändje: "Šje u fi däm ala kupil? Anume mána alu Domnuluj are ku kupilula Ivan." **67** Zaharija, tatusu alu Ivan are pljin dä Duhu Svänt, atunšje prorokovale šä zäšje: **68** "Slava alu Domnu Dimizov alu Izrael, Kä jäl u vinjut šä sä otkupilaskä pä narodu aluj!" **69** Jäl u rädkat päntru noj pä spasitelju silni! Däm potomstva lu sluga amnijov la kralj David. **70** Asta nju fost spus däm gurälje dä proroci aluj svänc dä känva: (aiön g165) **71** spasenje dä la dužmanji anoštri šä däm mänj kari toc nji märzälešći. **72** Are milosrdan pälängä preci anoštri, šä u ispunulit savezu aluj svänt. **73** Äm zakletvä kari u dat lu Abraham, alu predaku anostru: **74** sä nji izbavalaskä däm mänj alu dužmanj, sä pučenj poslužulenj pä jäl fär dä frikä, **75** šä sä kustanj svänt šä dirept äm toči zälijije dä kustu anostru. **76** Šä tu Ivan fišjoru amnijov, tu vi fi čimat proroku alu Maj Mari Dimizov, kä tu vi merzji äm nenče alu Domnuluj šä sä äj direš kalje aluj, **77** Tu vi da alu lume lu Dimizov, Hir fälos dä spasalala šä dä jirtala dä grehurlje alor. **78** Kutotu asta äj dä ränd dä sufljitu milos alu Dimizovu anostru, ka sorilje kari svitlizešći u vinji afarä däm nor pä noj sus **79** u da luminä alu eje kari šadji äm tunjerik, šä äm umbra alu morči. Nju punji pišjorilje anoštri pä kalje dä putuljalä." **80** Ivan u kriskut šä su ämbälurit äm duh. Kusta äm pustinjä pän šje nu su arätat javno alu Izraelc.

2 Äm aje vremi dä pä šje su avut Ivan, zapovjed u fost mänatä dä la car August sä fakä skritura dä stanovništvo äm äntragä cara. **2** Aje are elši skritura dä stanovništvo kari u fost känd Kvirinije are vladar dä Sirija. **3** Aša toc ur mers sä sä prijavalaskä äm varušu hundri preci alor u kustat. **4** Aša Josip däm mik varuš Nazaret äm Galileja, u mers äm varuš Betlehem äm Judeja hundri su avut David daje kä jej as re njamu alu kralj David. **5** Josip u mers akulo sä sä jivaskä dä skritura una ku Marija zaručnica aluj, kari are gärjonä. **6** Šä kum asre däm Betlehem akulo vreme u vinjut sä sä ajvi kupilu. **7** Je u avut elši fišjor, lu änvälitüli šä lu pus äm hištalov daje kä nu are soba päntru jej äm fugadov. **8** Äm ala lok dä apropi dä Betlehem asre pastirur kari rämäanje afarä pä otvoreno šä päze stadurje alor totä nopće. **9** Šä däm turdatä su pojavalit andalu alu Domnuluj! Andalu u stat äm nenče alor, šä slava alu Domnuluj lju svitlähät pä jej. **10** Ali pastiri u gälbänjut äm ubraz dä frikä. **10** Ali andalu lju zäš: "Nu vä fijä frikä! Ju yuvu sä vä aduk Hir fälos, dä mari fälušäjä päntru totä lume. **11** Äm varušu hundri su avut Kralj David, astas su avut Spasitelj. Jäl are Krist, Domnu! **12** Asta äj znak dä pä kari sä äl šćijec: voj vic aflu pä kupilu änvälit äm hištalov." **13** Atunšje däm turdatä längä parče dä andal u vinjut mulc andej däm nor kari hvalale pä Dimizov. Šä jej slavale: **14** "Slava alu Dimizov äm nor sä pä pämänt putuljalü alu eje ominj kari lju izabralit." **15** Dä pä šje ur fužit andelji dä la pastir äm nor, pastiri ur zäš una la alt: "Haj aku am Betlehem, šä sä viđenj aje dä šje Domnu nju spus!" **16** Aša sur ångribit äm Betlehem šä ur aflat pä Marija, šä pä Josip, a kupilu are äm hištalov. **17** Šä känd pastiri ur väzut pä kupil, jej sur apukatäšä sä spuđa šje lju fost spus dä la andej dä kupil. **18** Toc eje kari ur auzat šje pastiri ur spus, jej toc asre

ämirac. **19** Ali Marija cänje toči vorbilje alor äm suflijicije alor šä mult su gändit dä jelj. **20** Atunšje pastiri ur fužit la stadurje alor šä jej däde hvalä šä slavä lu Dimizov dä kutotu stvarurje šje ur auzat šä šje ur väzut, točno kum lju fost najavalit alor. **21** Osma zuva känd kupilu su avut u fost obrezalit, šä u fost čimat Isus, numilje u datä aluj dä la andal majniti dä šje Marija u rämas gärjonä. **22** Šä känd u vinjut vreme alu Marija obred dä čistilal kum are zapovjedalal dä la zakonu alu Mojsije, Marije šä Josip ur dus pä Isus am Jeruzalem sä äl posvetilaskä la Domnu, **23** kä äj skris äm zakonu alu Domnu: "Tot elši fišjor u fi posvetilitä la Domnu." **24** Jej träbä isto sä adukä šrtvä: "Dovä grlicur ili doj tänjirä puromb," kum äj zapovjedalit dä la zakonu alu Domnu anostru. **25** Atunšje are om äm Jeruzalem šje sä čima Šimun. Jäl are pravedan šä svet šä aščipta pä Mesija sä izbavalaskä pä Izrael šä Duhu Svänt are ku jäl. **26** Šä Duhu Svänt majniti ju spus aluj kä no mori majniti dä šje no vide pä Mesija alu Domnu anostru. **27** Aša Duhu Svänt lu dus pä Šimun äm Hram känd ur adus roditelji pä kupilu Isus äm nontru šä sä faktä obred kum are običaju dä zakonu alu Mojsije. **28** Šimun lu apukat äm mänjilješ pä Isus, slavale pä Dimizov, šä u zäš: **29** "Aku lasä pä sluga atov sä morä äm putuljalä, Domnu, kum tu aj zäš, **30** kä oči amej ur väzut spasenje ata. **31** Asta tu aj fäkut dä totä lume. **32** Asta äj lumina dä ominj šä lji svitlaziskä alu ominj kari nus Židov, slava alu lume dä Izrael!" **33** Tata šä mama alu Isus asre umplječ ku ämiralä dä kutotu šje Šimun u zäš dä jäl. **34** Atunšje Šimun u blagoslovilut pä jej šä u zäš lu Marija: "Dimizov u odredilit pä ala kupil kä päntru jäl mulc Izrael ur käde šä su ridikas. Jäl äj odredilit sä fijä znaku alu Dimizov, ali mulc lur odbacalilä. **35** aša u vinji pä luminä gändurlje askunšä alu mulc, a maču či ämpunži äm duša ata." **36** Are isto aša proročica Ana fatä alu Fanuel kari äj däm pleme alu Ašer. Ana are tari bätärnä mujeri, je are šapči äj äm brak **37** šä aku äj vădojä, mar hundiva osamdeset patru aj. Ana nu fužje däm Hram, nego služule akulo zuva šä nopće äm post sä äm aruguminiči. **38** Baš pä aje vremi Ana u vinjut, hvalale pä Dimizov, šä je spunjje dä kupilu Isus alu toc kari aščipta pä Dimizov sä otkupilaskä pä Jeruzalem. **39** Dä pä šje ur fäkut Josip šä Marije kutotu šje zakonu alu Domnu u šjirut dä la jej, jej ur mers äm napoj äm varušu alor Nazaret äm Galileja. **40** Kupilu u kriskut šä su ämbäluritäsä, are pljin dä mudrost, šä blagoslovurje alu Dimizov asre ku Isus. **41** Roditelji alu Isus märzje äm tot anu äm Jeruzalem sä fija akulo pä blagdan dä Pasha. **42** Aša känd are Isus dvanaest aj dä bätärn jäl una ku jej u mers pä blagdan ka kum stalno märzje. **43** Šä känd u trikut blagdanu jej sur gättatäšä akasä, ali fär dä šćučilje alu roditelji, kupilu Isus u rämas äm Jeruzalem. **44** Jej gändje kä äj hundiva äm grupä. Jej ur trikut mari kalji totä zuva, kapu sur apukatäšä sä äl koči äntri njamu šä äntri hej kari äl kunošči. **45** Kum nu lor aflat, jej ur mers äm napoj äm Jeruzalem šä äl koči. **46** Tri zäli dä pä aje jej lor aflat. Isus are äm Hram, šäde äntri učitelji dä zakonu alu Mojsije, punje ureče šä lji äntriba. **47** Toc kari äl punje ureče asre ämirac la fire aluj, šä la odgovurje aluj. **48** Roditelji aluj isto aša asre tari ämirac känd lor väzutälak akulo šä mumäsa ju zäš: "Fišjoru amnijov adäšje njaj fäkut asta anovä? Tata atov šä ju as renj äm mari brigur dä činji, păšči tot či kutanji!" **49** Isus u äntors vorba:

"Ali adășje mă kutac? Nu šćijec kă ju as trăbui să fjuv ām kasa alu Tata amnjov?" 50 Jej nur prišijput šje gănde să lji spujă. 51 Ali Isus u mers ām napoj ku roditelji ām Nazaret, řă jăl lju u pus ureći. řă mumăsa aluj u cănut kutotu vorbilje ām sufljituš. 52 řă ām aje vremi Isus u kriskut ām gănd řă ām telă řă ku milă dă la Dimizov řă dă la lumi.

3 Kănd are vladavina alu car Tiberija, trajale skoro 15 aj.

Poncije Pilat are upravitelj ām Judeja, Herod vladale ām Galileja a Filip, fračilje aluj dă pă tata alor, vladale ām Itureja řă ām Trahoničita a Lizaranije vladale ām Abilena, 2 Ana řă Kaifa asre mar popur, Dimizov u mănat porukă alu Ivan, fišjoru alu Zaharija, kari kusta ām pustinjă. 3 řă aša Ivan u mers ām toci lokurje pă lăngă rijeka Jordan să propovjedălaskă daje kă toc kari u grešălit, a heje kari su pokajalit să lji jarči Dimizov grehurje a Ivan atunje lju bučuza. 4 Ka kum Prorok Izaija svite ām kenvije aluj dă ešće vorbi: "Graju alu unu kari mužješči ām pustinjă řă řă auze: pripremilec kalje pāntru Domnu; ravnaleč kalje! 5 Lasă totă dolina să fijă umpljetă řă totă planina să fijă ām tokmă ku alčilje, řă kălilje krivă să fijă pravă, řă kălilje kari nus ravnă să fijă ravnă 6 atunje totă lume u vide Spasenje dă la Dimizov." 7 Alu gărmadă dă lumi kari ur vinjut la jăl řă řă bučazi, Ivan zăšje: "Voj leglo alu otrovni šarpi, řinji vu upozorulit să anširkăc să skăpăc dăm kazna šje u vinji pă voj?" 8 Arătăc plodur dă ănkăjală! Nu vă apukăc să vă zăšjec una lu alt: Abraham āj tata anostru! Ju vă zăk: Dimizov poći dăm petrilješče rădika pă kupij alu Abraham!" 9 Maraku săkure dă sudu alu Dimizov āj pusă sus să taji dăm korjen ljemnu. Tot ljemnu kari nu adušji bun plod u fi tijet ăndărăt řă vărlit ām fok. 10 Gărmadă lu ăntribat pă jăl: "Šje să făšjenj atunje?" 11 Ivan u zăs: "Dakă avec dovă kămašă atunje āmpărcăcăvă ku ala kari nari njiš una. Dakă avec mănkari isto aša trăbă să vă āmpărcăc." 12 Akulo asre isto řă poreznicu kari ur vinjut să să bučežă řă jej lor ăntribat: "Učitelju, šje să făšjenj?" 13 Ivan u ăntors vorba: "Nu maj akulijec majmult dă kită šje avec pravo să locăl!" 14 řă kătănjilje isto lor ăntribat: "A noj? Šje trăbă noj să făšjenj?" Alor lju zăs: "Nu loc ku săla dă njime banj, njiš nu svedočulec krivo protiv dă řinjivja řă fijec zadovoljni ku plata avostră!" 15 Lume asre aku plijin dă aščiptalur, řă řă ăntriba ām sufljilje alor, nar puće Ivan să fijă Mesija. 16 Ivan lju ăntors vorba alu toc: "Ju vă bučež ku apă, ali unu kari u vinji kari āj maj bălour da minji řă lu kari nu mes vredan să āj ljej žnirancurje aluj. Jăl vu bučuza ku Duhu Svănt řă ku fok. 17 Jăl cănji furka ām măna aluj, řă jăl u cistili teleku temeljito. Jăl u akulježi făjna ām skladišta aluj, ali jăl u arđi jarba uskata ţăm fok šje nu să aščinjă." 18 řă ām mulci poticajur svite alu lume řă alu cară dă Hir fălos. 19 Ivan lu făkut dă njimik pă car Herod dă rând kă jăl su lot una ku Herodijada băšăcă alu fračišuš isto aša řă dă alci stvarur reliji řje u făkut Herod. 20 La kutotu stvarurlje reliji řje u făkut jăl u pus maj una: jăl u ănkujet pă Ivan řje bučază ām čemică. 21 Kănd asre totă lume bučuzac dă la Ivan, Isus isto are bučuzat. Kănd Isus su arugat su dăsvăkut noru, 22 řă Duhu Svănt u vinjut žos pă jăl am formă dă purombu řă graj dăm nor u svătit: "Tu ješć Fišjoru amnjov plăkut! Tu ješć fulušuja ame!" 23 Aku Isus are hundiva trideset aj dă bătărn kănd su apukat

javno să propovjedălaskă. Isus are cănut dă fišjoru alu Josip. Josip are fišjor alu Eli, 24 Eli are fišjoru alu Matat, Matat are fišjoru alu Levi, Levi are fišjoru alu Malki, Malki are fišjoru alu Janaj, Janaj are fišjor alu Josip, 25 Josip are fišjoru alu Matatija, Matatija are fišjoru alu Amos, Amos are fišjoru alu Naum, Naum are fišjoru alu Hesli, Hesli are fišjoru alu Nagaj, 26 Nagaj are fišjoru alu Mahat, Mahat are fišjoru alu Matatija, Matatija are fišjoru alu Šimij, Šimij are fišjoru alu Joseh, Joseh are fišjoru alu Joda, 27 Joda are fišjoru alu Johanan, Johanan are fišjoru alu Resa, Resa are fišjoru alu Zerubabel, Zerubabel are fišjoru alu Šealtiel, Šealtiel are fišjoru alu Neri, 28 Neri are fišjor alu Malki, Malki are fišjoru alu Adi, Adi are fišjoru alu Kosam, Kosam are fišjoru alu Elmadam, Elmadam are fišjoru alu Er, 29 Er are fišjoru alu Jošua, Jošua are fišjoru alu Eliezer, Eliezer are fišjoru alu Jorim, Jorim are fišjoru alu Matat, Matat are fišjoru alu Levi, 30 Levi are fišjoru alu Šimun, Šimun are fišjoru alu Juda, Juda are fišjoru alu Josip, Josip are fišjoru alu Jonam, Jonam are fišjoru alu Elijahakim, 31 Elijahakim are fišjoru alu Meleja, Meleja are fišjoru alu Mena, Mena are fišjoru alu Matata, Matata are fišjoru alu Natan, Natan are fišjoru alu David, 32 David are fišjoru alu Jišaj, Jišaj are fišjoru alu Obed, Obed are fišjoru alu Boaz, Boaz are fišjoru alu Sala, Sala are fišjoru alu Nahšon, 33 Nahšon are fišjoru alu Aminadab, Aminadab are fišjoru alu Admin, Admin are fišjoru alu Arni, Arni are fišjoru alu Hesron, Hesron are fišjoru alu Peres, Peres are fišjoru alu Juda, 34 Juda are fišjoru alu Jakov, Jakov are fišjoru alu Izak, Izak are fišjoru alu Abraham, Abraham are fišjoru alu Terah, Terah are fišjoru alu Nahor, 35 Nahor are fišjoru alu Serug, Serug are fišjoru alu Reu, Reu are fišjor alu Peleg, Peleg are fišjor alu Eber, Eber are fišjor alu Sala, 36 Sala are fišjoru alu Kenan, Kenan are fišjor alu Arpakšad, Arpakšad are fišjor alu Šem, Šem are fišjor alu Noa, Noa are fišjor alu Lamek, 37 Lamek are fišjoru alu Metušalah, Metušalah are fišjoru alu Henok, Henok are fišjoru alu Jared, Jared are fišjoru alu Mahalalel, Mahalalel are fišjoru alu Kenan, 38 Kenan are fišjoru alu Enoš, Enoš are fišjoru alu Šet, Šet are fišjoru alu Adam, a pă Adam Dimizov u stvorulit.

4 Isus, plijin dă Duh Svănt su ăntors dăm rijeka Jordan, řă

ăl dušje Duhu păm pustinjur 2 četrdeset zăli, hundi u fost anšjirkat dă la draku. ām zălijelje nu u mănkat njimika, řă kănd u vinjut do kraja jăl are flămand. 3 Draku ju zăs atunje: "Dakă ješć tu Fišjoru alu Dimizov zapovijedalešči alu petrilješče să să fakă pită." 4 Isus ju ăntors vorba: "Skris āj ām svăntă kenvija: 'Lume nu kustă numa dăm pită.'" 5 Draku lu dus pă jăl pă planină naltă, řă ām unu moment draku ju arătăt aluj kutotu kraljevstvo dă svet. 6 řă draku ju zăs aluj: "Ju cuj da kutotu pučeresta řă măndremesta kari āj dată mijă, řă ju pot da alu řinji găndesk. 7 Kănd čaj klanjali la minji, ju caš da kutotu cijă."

8 Isus ju ăntors vorba: "Skris āj ām svăntă kenvija: 'Alu Domnu, Dimizovu atov numa klanjaleščici řă pă jăl služulešči!'" 9 Dă pă aje draku lu dus ām varuš Jeruzalem řă lu pusălă pă maj nalt lok dă Hram. Atunje ju zăs aluj: "Dakă ješć tu Fišjoru alu Dimizov, seri žos! 10 Kă āj skris ām svăntă kenvija: 'Jăl u zapovijedali alu andelji aluj să či păzaskă!'" 11 řă 'ču dušji pă măna řă nu či luvešč ku pišjorilje ām petră." 12 Isus ăntoršii vorba: "U zăs āj

ām svāntā kenvija: 'Nu ānšjirka pā Domnu Dimizovu atov!' 13 Atunše kānd u trikut draku ku toči ānšjirkalurje, lu lāsat pā jāl pā una vreme. 14 Isus merži ām napoj ām lok dā Galileja ām pučere lu Duh, šā vorbi dā jāl sor apukat sā kružulaskā pāščitot ām aje regijā. 15 Jāl ānvāca ām sinagogurje alor šā toc āl slavale. 16 Jāl u vinjīt ām varuš dā Nazaret, hundī jāl u kriskut sā pā običaju aluj, jāl u mers sāmbāta ām sinagogā. Šā su skulat sā čitalaskā. 17 U datā la jāl svitak dā la proroku Izaija, a jāl u dāsvkut svitku šā u aflat lok hundī skrijā: 18 "Duhu alu Domnuluj āj pā minji dasupra. Dām ala rānd jāl mu izabralit pā minji sā vā propovjedalaskā Hir fālos la sāraši. Jāl mu mānat pā minji sā spuj alu hej šje ās lījigac kā poči sā fijā dāsvākuc šā lu orb kā poči sā vadā šā sā de slobodā alu hej tlačalic, 19 šā sā proglasalesk anu pljin dā milā alu Domnuluj." 20 Isus u āncīs svitku šā u dat ām napoj la pomočniku šā u šāzut. Šā toc ku oči ām sinagoga u mucāt pā jāl. 21 Su apukat sā ānveci: "Astās asta svāntā karči, kari ac auzāt ku urečilje avoštī, su ispunulitāsā." 22 Jej toc sā āmira la toči vorbilje dā milā šje kāde dā pā gura aluj. Šā jej su āntribat: "Nuj jāl fišjoru alu Josip?" 23 Jāl lju zās: "Āj una izrekā kari sigurno ac pripunjī pā minji. A šā merži: 'Doktoru, āntrāmāci pā činji sāngur!' Kutotu aj fākut, kum anj auzāt, ām varuš dā Kafarnaum, fā šā aišje, ām kraju atov!" 24 Šā jāl u zās: "Anume, ju vā zāk niti unu prorok nu u fost ām benji apukat ām kraju aluj. 25 Anume, ju vā zāk, kānd ām doba alu proroku Ilijā ām Izrael, noru are āncīs a ploje nu kāde tri aj šā šinjī lunj šā are mari fomi pām totā pāmāntu šā asre mulči vādojur ām Izrael. 26 Tot Ilijā nu u fost mānat la njīšj unu dām jej osim la vādoja ām Sarfata dapropi dā varušu Sidon. 27 Isto ašā ām vreme dā prorok Elizeja asre mulc gubavcur ām pāmāntu dā Izrael. Šā njīš unu dām jej nor fost čīstilic osim Naamana Sirijaca." 28 Kānd ur auzāt, toc ām sinagogā asre tarī mirgiš, 29 jej sur skulat sus šā lur mānatulā afarā dām varuš. Jej lur dus pā jāl pā maj nalt dal pā kari are varušu fākut, ām namjerā sā āl āmpingā žos sā āl amori. 30 Ali jāl u fužīt āntri jej šā u mers pā kajje aluj. 31 Jāl u mers žos ām Kafarnaum ām varuš dā Galileja. Šā akulo sāmbāta ānvāca. 32 Lume asre āmirac la ānvācalā aluj daje kā vorba aluj asre pljinī dā pučeri. 33 Unu dām omirijje ām sinagogā ave rov duh ām jāl, aje are drak. Šā jāl u mužīt ku graju glasnik: 34 "A! Tu Isus dām Nazaret, šje gāndešči dā la noj? Aj vinjīt sā nji uništīleč? Ju ščuv benji šinjī ješču tu, Svāntu alu Dimizov!" 35 Isus lu lot pā frikā šā ju zās: "Fi putulīt! Hajde afar dām omusta odmāl!" Drakula lu vārlījt pā omula žos ām nenēce alu toc šā u jāšāt afarā, šā njimik nu ju fākut. 36 Eje kari ur vāzut asre tarī āmirac šā zāšje una lu alt: "Šjefāldā vorba āj asta? Ku autoritet šā ku pučeri šā relji duhovur jašā afarā pā vorba aluj!" 37 Hiru dā jāl u mers ām tot kotu dā regijā āntragā. 38 Kānd u fužīt dām sinagogā jāl u mers la Šimun akasā. Akulo asre sokra alu Šimun ām pat bičagā ku fok mari ām je. Šā jej lor āntribat pā jāl sā āj ažuči. 39 Isus u mers la je u lot pā frikā pā foku šā foku u lāsatu. Je odma su skulatāsā šā su apukat sā lji poslužulaskā. 40 Mar kānd sā slābuze sorilje žos toc kari ave njam šā urtaš dām mulči bičišugur litor adus la jāl. Šā jāl lju āntrimat ašā dā jāl punje mānijile aluj pā jej unu pā kiči unu. 41 Mulc dām jej ave drašj ām jej šā kum jaše afarā, drašjije dām jej mužje: "Tu ješč Fišjoru alu

Dimizov!" Ali jāl lju rāspītā šā nu lji dādē sā svitaskā kā jej šcije ka jāl āj Krist. 42 Mar kum vinje zuva jāl u fužīt dām kasā pā lok pustulot. Gārmadā dā lumi āl kuta, šā kānd lor aflatā gānde sā āl cājā sā nu fugā dā la jej. 43 Ali Isus lju zās: "Ju trābā sā mā duk ām alčilje varušur sā spuj Hir fālos dā krajevstva alu Dimizov. Dām asta rānd am fost mānat pā pāmānt." 44 Šā ašā u mers sā propovjedalaskā pām sinagogā ām Judeja.

5 Ām una zā Isus stāče lāngā Genezaretsko jezero, kānd gārmadā sā astrānžje la jāl sā audā vorba alu Dimizov. 2 Jāl u vāzut doj čamcur kum asre pā mal rāzāmac, kari u lāsat ribari kānd āš čīstile mrežurlje. 3 Jāl u tunat ām čamac kari are alu Šimun, šā lu āntribat sā āl āmpingā maj ām sus dā la mal. Atunše jāl u šāzut žos šā su apukat sā ānveci pā gārmadā dā lumi. 4 Kānd u fost gata ku ānvācalā, jāl u zās alu Šimun. "Āmpinži ām maj adānkā apā šā slābužāc mrežurlje ām apā." 5 Šimun ju āntors vorba aluj: "Domnu luj, anj lukrat totā nopēce šā njimik nanj apukat: ali pā vorba ata ju uj slābužāc mrežā ām napoj ām apasta." 6 Kānd u fākut asā jej u apukat mari boglā dā pešč, atit dā mrežā kit nu puknje. 7 Jej ur mužīt la urtaši alor dā pā alčilje čamcur sā lji ažuči; jej ur vinjīt, šā umpljet dovā karur dā pešč dā maj šjeva sā āntupe. 8 Kānd u vāzut Šimun Petar aje jāl u kāzut la pišjorilje alu Isus šā u zās: "Maknaleščīcī dā la minji, Domnu, kā ju mes grešnā om!" 9 Frikā delj svāntā u kāzut pā jej šā pā ominj šje ur vinjīt sā lji ažuči, kānd ur vāzut kic pešč ur apukat. 10 Isto ašā asre āmirac Ivan šā Jakov, jej asre Zebedejevi fišjori šā urtaši alu Šimun. Ali Isus u zās alu Šimun: "Nuc fijā frikā. Dā aku, maj menkulo tu vi apuka pā ominj!" 11 Ašā jej ur adus karurlje dā apā pā mal, ur lāsat kutotu šā lor sljedilit pā jāl. 12 Isus are ām unu dām varušurilje. Om pljin dā gubā lu vāzutulā pā jāl šā su arukānt pā dinučīš ām nenēce aluj šā sā aruga la jāl: "O Domnu, dakā numa tu vuješči, tu mā poc āntrima." 13 Isus u mācāt māna aluj šā lu taknulit, šā u zās: "Ju gāndešči. Fi čīstilīt!" Šā dānturdata guba lu lāsat. 14 Atunše lu purunšītulā sā nu spujā alu njime, čar asta sā fakā: Elši sā mergā la popā šā sā sā areči, dā pā aje, dā dokaz dā vāražā, vi trābuji sā adušj žīrvā dā čīstilāl ka kum Mojsije u zapovijedālīt. 15 Svat dā jāl su širilit maj pā dāparci, ašā dā gārmadā dā lumi ur vinjīt sā pujā ureči la jāl, šā sā fijā ozdravalic. 16 A jāl sā tārāje pā lok pustulot šā sā posvetilaskā la aruguminči. 17 Ām una zā, Isus ānvāca, ave ām nenēci pā mulc farizej šā učitelj dā zakonu alu Mojsije kari ur vinjīt dām toči kumpānijile dā Galileja šā Judeja šā dām Jeruzalem. Pučere alu Domnuluj are ku Isus sā ozdravalaskā pā bičež. 18 Atunše Šjeva ka ominjī ur vinjīt šā adušje pā om kari nu puče sā umblji. Šā jej gānde sā āl adukā la Isus. 19 Ali nu are lok pā hundī sā āl adukā ām nontru dā gužva mari. Ašā jej sur urkatāsā pā krov šā lor slābužāt ām nontru pām krov ku pat dā tot la dā dā nenēce alu Isus. 20 Kānd u vāzut ānkridāla alor, jāl u zās aluj: "Omulji, grehurlje atelji āš jiratāči." 21 Pā ešče vorbi farizej šā učiteljī dā zakonu alu Mojsije sā gānde: "Šinjī āj omusta šje svitešči ašā protiv dā Dimizov? Šinjī osim dā Dimizov poči sā jerīči grehurlje?" 22 Isus šcije šje sā gāndešči, šā jāl lju zās: "Adāšje vā āntribāc ešče stavarū ām suflīčilje avoštī? 23 Šje āj maj ušuri dā zās: 'Grehurlje cis jiratāči!', ili sā zāšj: 'Skolāči šā umblā?' 24 Ali numa sā šcijec kā

Fišjoru alu Omu ari autoritet aiše pā pāmānt sā jerci għegħurjle. Dakā zāk alu fišjoru kari nu poči sā umblji: 'Skolāči, jec patu sā duċi akas!'" 25 Šā odma su skulatāš šu lot patu pā šje are pā koħċi, sā u fużiżt akasā, sā pā kalji slavale pā Dimizov. 26 Šā toc akulo asre āmirac, sā jej slavale pā Dimizov. Šā ku āmiralā svite: "Astās anj vāzut šjeva tari mari!" 27 Dā pā aje Isus u jišāt afarā sā lu vāzutulā pā carinik šje sā čima Levi, jāl sādē ām carinarniċ. Isus u zās: "Sljedileši mā pā minji!" 28 Šā jāl su skulat u lāsat kutotu, sā lu sljedilit. 29 Atunje Levi ām kasa alu u fākut mari slavälalā pāntru jāl; ku jej sādē mulc carinici sā alcī la masā. 30 Farizeji sā učitelji dā zakonu alu Mojsije, sur apukat sā gumunjaskā kapu su apukat sā svitaskā alu učenikurlije alor: "Adiše mānkāc sā bijec ku carinici sā ku grešnici?" 31 Isus u āntors vorba: "Eje kari ās sānātōs nu trābā pā doktor, numu aluje kari ās biċeż. 32 Ju nam vinjít sā čem sā sā āntork pā pravedni, nego pā grešnā." 33 Jej atunje jarā u zās: "Učenici alu Ivan sā alu farizejilor postuleši mulċi rāndur sā sā arogā, ali učenici atej mānānkā sā be. Adiše āj aša asta?" 34 Isus u āntors vorba: "Puċec sā punjek pā goċi dā nuntā sā postulaskā kānd āj mladoženja ku jei?" 35 Ali u vinji zā kānd mladoženja u fi lot āndārāt dā la jej, sā kānd u vinji vreme jej u postuli." 36 Jāl iju spus dā una usporedbā: "Njime no rupi um dārab dā la novā colā sā su kārpaskā pā bātārnā, kānd ar faċċi aje, pā haj novā colā ar ave gaurā, alu haj bātārnā nar pasali dārabu dā la novā col. 37 Njime nu varsā nov vinu ām bātārnā sā mari ċuturica; nov vinu ar puknji ām ċuturica sā sar vārsa vinu, a ċuturica ar propadnuli. 38 Nov vinu trābā sā fijā vārsat ām novā ċuturica. 39 Sā njime dā pā šje u be vin bātārn nu għandexi sā be nov, kā zājji: 'Bātārn āj dāstul dā bun.'"

6 Un datā pā zuva dā sāmbāta Isus trājje pām šjeva ka poljā dā pšenċā. Učenici alu ur skos pšenċā šu u ribile ku mānjiġi sā mānka. 2 Ali orik dā farizej ljur zās alor: "Adiše fāšjek šje nu āj ku zakonu ām tokmā pā zuva dā sāmbāta?" 3 Isus ju āntors vorba: "Nac ċitalit ām Svānta kenvija, šje u fākut David kānd are jāl sā učenici alu flāmān. 4 Kum ur tunat ām kasa alu Dimizov, David sā u lot pita kari are pusā āndārāt dā žrtv, kari ċar poči popa sā mānġi, sā su umpārcat dām pite ku urtaṣi?" 5 Atunje jāl iju zās alor: "Fišjoru Omuluj āj Domnu dā sāmbāta." 6 Pā alta zuva dā sāmbāta jāl u mers ām sinagogġa sā su apukat sā ānveci. Akulo are om alu kari are māna njimurogħ. 7 Sā učitelji dā zakonu alu Mojsije sā farizeji sā ujta pā jāl sā vadā dakā lu ǎntrimalā jāl pā zuva dā sāmbāta. Sā jej dabe šjeva ašċipta sā fakħ krivo sā pota sā svitaskā protiv dā jāl. 8 Jāl scīcie šje sā għandexi, sā u zās alu omuluje ku māna njimurogħ: "Skolāči sā hajd dā dā nenċi." Jāl su skulat sā stāċe akulo. 9 Isus atunje u zās alor: "Ju għandex sā vā ǎntreb, āj benji sā faċċi benji pā zuva dā sāmbāta, ili relji? Sā spasalaskā kustu ili sā uništislask?" 10 Atunje su ujrat okolo pā tot omu, sā jāl u zās alu omulule: "Mācešċiċ māna!" Jāl u fākut aša, sā mānā ju fost sānātosa ka hajelantā. 11 Ali jej asre tari mirgiż sā sur apukat sā svitaskā šje sā fakħ alu Isus. 12 Una zā u mers pā planin sā sā arożi, sā jāl u fost akulo totu noppo ām aruguminċi la Dimizov. 13 Haje zua jāl u čimat pā dvanaest (12) učenikur la jāl pā kari iju akuljes sā iju čimat apostoli. 14 Eſċe asre: Šimun pā kari lu čimat Petar, sā fraċiſu Andrija, Jakov sā

Ivan, Filip sā Bartolomej; 15 Matej sā Toma, Jakov fišjoru alu Alfej sā Šimun čimat Revan, 16 Juda fraċiſu lu Jakov sā Juda Iskariot, kari u fi izdajja. 17 Kum vinje ku jej ām napoż żjós, jāl u stat pā čiċinā dā dal hundu asre grupa dā učenici alu sā mari għarġad dā lumi sur akuljesasā, jej u vinjiet dām Judeja sā dām varuš Jeruzalem sā dām Tir sā Sidon varušlje lāngā more. 18 Jej ur vinjiet sā āl punje ureċi, sā sā fijā ozdravalic dām biċiġgurlije alor. Isto aša u ozdravalit pā heje kari ave relji duħovur ām jej. 19 Mułc għandex sā puja māna pā jāl daje kā puċeri fużże dām jāl sā puċe pā toc sā lji isċelilaskā. 20 Atunje su ujrat ām oċ pā učenici alu sā u svatit: "Āntfalušāċāvā voj kari šċec sāraši kā kraljevstva alu Dimizov aj avostrā. 21 Āntfalušāċāvā voj kari šċec flāmān, kā vic fi sātuj. Āntfalušāċāvā voj kari plānżjek, kā voj vic rādi. 22 Āntfalušāċāvā voj kari šċec mārżālīc, rušunac sā mānac ku relji dā rāndu alu Fišjoru Omuluj. 23 Kānd u vinji zue, āntfalušāċāvā sā sārec pām sus dā fālusi. Kā sigurno nagrada avostrā u fi mari ām nor. Haleluja! Nus are aša sā proroci tretiraliċ dā la mošurlije alor! 24 Ali jao avovā, kari šċec għażda, kā ac apukat utjehā! 25 Jao avovā kari šċec sātulj, kā voj vic fi flāmān. Jao avovā kari aki rādec, kā voj vic żalali sā plānżji! 26 Jao avovā dā kari toc benji sviteċi, aša isto fišjek pā mišiġiō prorokur, mošurlije alor kari aša fišjek." 27 "A voj kari mā punjek ureċi, vā zāk: 'Plāsjeċāvā pā dužmanji avostrā. Fāšjek benji alor kari vā mārżālēċi. 28 Blagoslovulec pā eje kari vā blastām! Arugċāvā dā eje kari relji vā kivinjeċi. 29 Hāl kari ċi luveċi pāsċi una parċi dā ubraz, āmbiċċi sā haje parċi atunje. Sā alu hāl kari ac je ūsha nuj branalec sā āc je sā kāmaš. 30 Dā alu toc, sje sħeri dā la ċinji. Dakċi je ſinjiva sħeva sje āj atov, nu šjire sā ac de ām napoż. 31 Aša maj, fāšjek alu altora kum ac għandī sā vā fakħ avovā. 32 Dakċi plāsjeċ numa pā eje kari vā plaċi pā voj, ſjefaldha hvala vic kāpata? Ka sā ċak sā grešnici plaċi pā eje kari iji plaċi pā jei. 33 Sā dākā fāšjek numa benji alu eje kari faċċi vovā benji, ſjefaldha hvala vic kāpata? Ċak sā grešnici faċċi aje. 34 Dakċi dādec keċċin alu alor dā la kari ašċiptaċ sā vā ǎntorkā ām napoż, ſjefaldha hvala vic kāpata? Ċak sā grešnici dā keċċin alu grešnici sā pota ām napoż sā kepiċi kit iju dat. 35 Plāsjeċ pā dužmanji avostrā, ażutāċċi sā dādec keċċin, ali nu ašċiptaċ sā vā ǎntorkā ām napoż. Atunje voj vic kāpata mari nagradā sā voj vic fi ċimac fišjori ali Maj Mari Dimizov daje kā jāl aji bun alu nezahalni sā alu ubraznji. 36 Fijek miloš kā jāl Tata dām nor āj pliżi dā mil. 37 "Nu sudulec pā njime, sā njime nu vu suduli pā voj. Nu osudulec pā njime, sā njime nu vu osuduli! Jirtac sā vu fi jirtat. 38 Dādec sā vu fi dat bunā merħa astrānsa, zdarrinata sā tarri multa u fi vārsat ām saku avostru. Kā ku ista mjeră sħe voj dādec vu fi dat. 39 Jāl iju spus izrek: "Poċi unu orb sā adukkā dā mānā pā altu om orb? Nar kāde jej amandoġ ām gropā? 40 Učeniku nu poċi fi maj mari dā učitelju. Jāl u fi ka učitelju alu kānd su vježbali dāstul dā benji. 41 Adiše vā ujta tot la cuplīgħi ām oċu alu urtaku, a ām oċu atov nu ves dārab dā ljemm? 42 Kum poc zājji alu urtaku: 'Lasāmā sā skot cuplīgħi dām oċuc', kānd nu ves dārabu mari dā ljemm ām oċu atov? Licemjeru, elší skoċċeċ dārabu dā ljemm dām oċuc, kapu vi puċe maj benji sā skoc cuplīgħi dām oċu alu urtaku." 43 "Tot bun ljemmu ari bun plod, sā tot ljemmu kari nuj bun, faċċi nu bun plod. 44 Tot ljemmu āj kunuskut dā pā plod sħe

fašji. Aša lume nu akulježi smokvur ili strugur dām māršunj. 45 Om bun fašji bunji stvarur daje kā ari bunā sufljijt, ali hej rov fašji stvarur relji daje kā sufljitu lji rov. Gura svitešči, dām šje ci sufljitu pljin. 46 "Šā dāšje mā čimāč: 'Domnu! Domnu!', a nu fāšjec šje vā zāk? 47 Ju vuj spunji kum āj om kari vinji la minji sā puji ureći la vorba ame, šā askultā: 48 Jāl āj ka omu šje u gradalit kasa šā u kapalit adānkā sā puja temeljurlje pā petrā. U vinjut poplava šā u luvit apa ām kasa šā njis nu su zdrānšinat daje kā are benji gradalitā. 49 Ali ala kari auzāt šje am zapovjedalit a nu fākut aje ka omu šje u gradalit kasā pā pāmānt fār dā temelj. Atunše u luvit apā ām kasā, su rāšapit dām turdatā šā u fost rāstunatač dokraja šā čar gunoč u rāmas."

7 Kānd u fost gata ku svatu šje svite alu lumi, jāl u mers ām varuš dā Kafarnaum. 2 Akulo are stotnik kari ave sluga pā kari āl cjenile šā kari are aša bičag dā are pā morči. 3 Stotnik u auzāt da Isus šā u mānat pā orikic Židov kari asre glavni la jāl, šā sā sā arožji, sā vijā sā āntremi pā sluga aluj. 4 Jej ur vinjut la Isus šā sā aruga tari la jāl sā vijā. Jej u zās: "Omusta anume zaslužulešči sā fašj aje pāntru jāl 5 daje kā plašji pā narodu anostru, šā jāl āj ala kari u fākut sinagogā pāntru noj." 6 Isus u mers ku jej. Šā jāl no mers dāparči dā la kasa, kānd stotnik u mānat pā urtaši aluj sā zākā: "Domnu, nu či činji sā vij ām kasa ame kā ju nu mes vredan sā vijā tu dāsup krovu amnjov!" 7 Kā njis ju nu mā smatralāsk kā mes vredan sā vjuv la činji. Aša numa zā vorba dā pā loku hundi ješč šā sluga amnjov u fi āntrimat. 8 Kā šā ju mes kātānā kari trābā sā apukā zapovjedur dā la voda amnjov, ka kum am kātānā dāsupā minji kari trābā sā mā askulči. Ju kānd zapovjedalaskā alu unu: "Duči!", šā jāl merži, šā alu aluje: "Hajdi!", šā jāl vinji, šā alu sluga amnjov kānd āj zāk: "Fā asta!", šā jāl fašji." 9 Kānd Isus u auzāt aje šje u zās, jāl su āmirat, šā su āntors la gārmadā šje āl sljedile šā jāl lju zās: "Ju vā zāk kā njis pā unu Židov dām Izrael nam aflat ku dāstafel vjerā!" 10 Kānd heje mānac dāla stotnik su āntors akasā, jej or aflat pā sluga sānātos. 11 Dā pā aje, Isus u mers ām varuš šje sā čamā Nain. Učenici aluj šā gārmadā dā lumi umbla dā pā jāl. 12 Ali kum ur vinjut dā apropi la uša dā varuš, u vāzut kum dušje pā om mort sā āl āngropi. Mumāsa alu omula mort are vādoja, šā je ave čar unu fišor. Šā la mārmānči māržje multā lumi. 13 Kānd u vāzutu Domnu, jāl ave milā, šā ju zās: "Nu plānži." 14 Atunše jāl u pus māna pā kārpašo, šā ominji šje āl dušje u stat. Atunše jāl u zās: "Fišorulji, ju ac zāk: 'Skolāči!'" 15 Šā omu mort su skulat šā su apukat sā svitaskā šā Isus lu datālā la mumāsa. 16 Mari frikā u kāzut pā jej toc šā su apukat sā hvalalaskā pā Dimizov, šā zāšje: "Mari prorok u vinjut āntri noj! Dimizov u vinjut sā ažuči alu lume aluj." 17 Šā hiru dā asta u mers ām Judeja šā okolo. 18 Učenici alu Ivan āj spunje dā kutotu šje sā dogadale. Kapu Ivan u čimat pā doj učenikur aluj 19 šā lju mānat la Domnu sā āl āntrebi: "Ješč tu ala kari Dimizov u zās kā trābā sā vijā ili trābā sā aščiptānji pā altu?" 20 Kānd u ažuns jej la Isus, jej u zās kā Ivan šje bučazā nju mānat sā či āntribānji: "Ješč tu ala kari Dimizov u zās kā trābā sā vijā ili trābā sā aščiptānji pā altu?" 21 Isus baš āntrima atunše pā multā lumi dām bičišugur, mukur šā lji oslobođule dām rov duh, šā alu mulc ominj orb lji dāde sā vadā dām tot sufljitu. 22 Isus lju āntors

vorba: "Dušjec ām napoj la Ivan šā spunjecāj šje ac vāzut šā ac auzāt, šje ām fākut: kā orbi šā āntrimac, šā poči viđe, šlagārzaci poči umbla, gubavci sā čistilešči, šā surži poči sā audā, morci sā skolā ām kust, šā alu sārašj propovijedalešči Hir fālos. 23 Šā blagoslovulit āj om kari nu aflat njimika ām minji šje poči uvredālaskā." 24 Kānd u fužijit glasnici alu Ivan āndārāt, Isus su apukatāsā sā spujā alu gārmadā dā Ivan: "Šje ac mers sā viđec ām pustinjā? Trskā kum sā lјagāna pā vānt? Naravno kā nu! 25 Ili šje ac mers sā viđec? Atunše ac mers sā viđec kum āj āmbārkatā ām ūjefelj colji delj māndri? Naravno kā nu! Eje kari ās māndru āmbrākac šā kustā ām luksuz, pā eje lji pućec afa ām palačur dā kraljur. 26 Atunše šje ac mers sā viđec? Pā prorok? Naravno kā da! Ju vā zāk, šā maj mult dā prorok! 27 Jāl āj om dā kari aj skris āj ām svāntā kenvija: "Ujčāčāvā, asta āj amnjov glasnik mānat sā pripremalašči ām nenči kalje ata." 28 Anume vā zāk, dām toc ominj kari su avutāsā, nu are maj mari dā kit dā Ivan. Ali majmikā ām kraljevstva alu Dimizov āj maj mari dā jāl!" 29 Toc kari u auzāt ur priznalit kā šje Dimizov ānvcāj āj benji, čak šā poreznici. Eje ās kari Ivan lju bučuzat. 30 Ali farizeji šā učitelji dā zakonu alu Mojsije ur odbjilit planu alu Dimizov šje ave pāntru jej. Jej ur odbjilit sā lji bučevi Ivan. 31 Isus u zās atunše: "Ku šje sā usporediljen pā ešće ominj ām asta vremi? Kum samānā jej?" 32 Jej ās ka kupiji mišj šje njimik nu lji pasalešči, kari šadī pā trg, šā sā čamā una pā alt: "Kānd anj kāntat pāntru voj, voj nac žukat, šā kānd anj kāntat trišč kānčiš pāntru voj, voj nac plāns!" 33 Aša kānd u vinjut Ivan šje bučazā jāl nu mānka pitā njis nu bije vin, mar voj ac zās: "Jāl ari drak ām jāl!" 34 Šā ju, Fišoru alu Omu, am vinjut, šā ju mānkam šā bjem, ali voj zāšječ: "Ujčāčāvā! Flāmānd šā butor, urtaku lu poreznici šā alu grešnici!" 35 Ali mudrostu alu Dimizov su arātat kā āj anume dā la toc kari u apukat." 36 Unu dām farizej Šimun, lor čimatulā pā jāl pā večerā, aša Isus u mers la farizejula akasā šā ū ūlatusā lok la masā. 37 Dām turdatād u vinjut una tar grešnā mujeri, kari u saznači kā jāl āj akulo šā kā mānānkā la farizej, šā je u vinjut akulo, u adus taru skumpā uloj ku miroš ām skumpā ujagā dām petrā. 38 Je u stat dānapoju aluj, la pišorilje aluj, šā su apukat sā plāngā. Atunše su apukat sā āj spelji pišorilje aluj ku lākrmilje alji, šā sā aščargā pišorilje ku pāru alji. Je āj sāruta pišorilje aluj, šā ku uloj mānže. 39 Kānd u vāzut aje farizeju Šimun kari lu čimatulā pā večerā, jāl sā āngānde ām jāl sāngur: "Sā fijā omusta anume prorok, jāl ar šči kā je āj taru grešnā mujeri." 40 Isus ju zās: "Ju am šjeva sā ac zāk cijā Šimun." Šā Šimun u zās: "Učitelju zā." 41 Isus u vorbit: "Are om kari dāde kečinj šā jāl ave doj daturaš. Unu ji are dator petsto banj dām aržint a halalānt pedeset banj dām aržint. 42 Njis unu dām jej nu u dat a nu ave dām šje sā āj āntork, šā omula u jirtat alu amāndojo. Aku spunjec kari ar trābuji sā āl plākā maj tari?" 43 Šimun ju āntors vorba: "Kā ar trābuji sā fijā ala alu kari ju jirtat maj mult." Isus ju zās: "Benji aj prosudulit." 44 Atunše su āntors la mujere šā jāl u zās alu Šimun: "U vejs pā mujeresta? Ju am vinjut ām kasa ata ali nu maj dat apā pāntru pišorilje amelji, a je mu lju spālat ku lākrmilje šā lju aščers ku pāru alji. 45 Nu maj sārutanatām pā minji, ali je mu suratāt pišorilje dā kānd u vinjut ām nontru, no stat sā mā sāruči. 46 Tu nu maj unsā kapu ku uloj ali je mu unsā kapu

amnjov ku uloj ku parfem. 47 Dám asta ránd ju ác zák cíja: "Mulci grehur jisá jirtači, daje ká mu pláket tari. Alu ala kari ari maj pucanj dák jirtat, ala maj pucan mu arášat pláktáruč." 48 Atunše u zás alu mujere: "Grehurlje atelji áš jirtači." 49 Atunše eje kari asre la masá ku jál sur apukat sá svitaská una ku alt: "Šinji ar puče asta sá fijá kari sá grehurlje jartá?" 50 A jál u zás alu mujere: "Ánkričala ata ču spasalit. Duči ám putuljalá."

8 Dák pá aje, Isus u mers pám alčilje varušur sá satur, sá propovjedálastška sá sá svitaská dák Hir fálos dák kraljevstva alu Dimizov. Dvanaest (12) učenikur umbla dák pám jál, 2 sá šjeva ka mujerilje kari Isus lju oslobodulit dám rov duhur sá dám bičišugur: Marija (kari are dám varuš Magdala, kari u mánat sedam drašj dám je), 3 Ivana (bášáca alu upravitelj Kuza a jál are upravitelj pántru Herod), Suzana, sá mulci alčilje cárngáši. Jelji lji služule ku benjilje šje ave. 4 Mari gármadá sá akulížje sá lume inka vinje la Isus dám tot varušu. Isus u svátit alor ku usporedbá 5 "Om šje samána u mers sá seminji sámánca aluj. Sá kum sámána oríkíci dám sámancurilje u kážut pán kalji. Sá sámánce are kákkatá, pán šje nor vinjet vrbabujiše sá lju mánkalji. 6 Sá oríkíci u kážut ántri petri sá jelji ur kriskut friš, ali sur uskat ká lji ibize vlagá. 7 Sá oríkíci sámancur u kážut ántra märšunj sá u kriskut ku jej una, ali lji šáguša märšunji. 8 Sá oríkíci u kážut pán bun pámánt, sá u kriskut sá u avut sto rándur majmult." Kánd Isus u fost gata ku usporedba u mužit: "Punjec ureći voj kari avec ureći sá auzáč!" 9 Učenici aluj lor ántribat pán Isus atunše, šje značale usporedbe. 10 Isus u zás: "Avová Dimizov u dopustilitá sá prišipec tajnurlje dák kraljevstva alu Dimizov, ali alu alci trárbá sá sá spujá ám usporedbur; ka kum u zás prorok Izaja: Ás eje kari sá ujtá ali nu veđi, kari audí ali nu prišjepi. 11 Aku usporedba značalešći asta: Sámánca áj ka Vorba alu Dimizov. 12 Sámánca kari áj pán kalji, ás ka eje ominj kari audí Vorba, ali draku u vinji sá lji je vorba ándárát dám sulfičilje alor, sá nu potá ánkradá sá nu sá spasalaská. 13 Aje sámánca ántri petri ás la ominj kari audí Vorba sá u apuká ku fálušájali nari korjen. Jej ánkredí nu dák lungat sá atunše ám vreme dák ánsjirkalá jej kađi ándárát. 14 Sámánca kari u kážut ántri märšunj sá ka ominj kari audí Vorba, ali kum vreme fužji jej sá astráñzi ku brigurlje ám kust, sá dák gázdášije, sá žándur ám kust, sá eje nu aduši bun plod. 15 Ali sámánca kari kađi pán buná pámánt aje eje ominj kari audí Vorba sá u cárni ám sulfijitu bun, jej ás ustrajni sá u aduši bun plod." 16 "Njime nu acáč lampá sá u puđi dásup ter ili dásup pat. Nu, jál u punji pán svjećnjak aša toc u vidé luminá kánd vinji ám nontru. 17 Atunše kutotu šje áj aša askuns, sá šje áj pán askuns fákut, kutotu u jásá afará. 18 Daje pázec kum auzáč. Ká Šinji ari ju fi dat maj mult, sá Šinji gođe nari njimika, dák la jál u fi lot čák sá aje cará šje samána ká ari." 19 Alu Isus u vinjet mumáša sá fraci sá ál posjetilaská pán Isus ali jej nu puće sá vijá apropi dák jál dák ránd dák gármadá. 20 Šinjiva u javalit alu Isus: "Mumáta ata sá fraci atej stá afará či aščaptá." 21 Isus lju u zás: "Mama ame sá fraci amej ás eje kari audí Vorba alu Dimizov, sá u kustá." 22 Una zás Isus sá učenici aluj u tunat ám čamac sá sá mergá pán alta parci dák galilejsko jezero. Isus u zás: "Hajd pán haje parci!" Aša sur maknulit dák la mal. 23 Ali kum plovule jej, pán Isus u furat somnu. Atunše oluja

ku vántu una su slábužat pán jezero šá jej asre ám opasnost, daje ka karu sá umplje ku apá. 24 Jej u mers la Isus sá lor skulatulá ám friká sá mužje: "Domnu, Domnu noj nji ántupenj!" Aša su skulat sá u zapovjedalit alu vántu sá alu valuvurljelje sá sá putuljaská. Oluja su putuljut sá are putuljalá. 25 "Hundi vi ánkričala?", Isus lju ántribat pán jej. Ali jej asre pljin dák friká sá ámiralá, sá u zás una la alt: "Šinji áj asta čák sá vántu sá valuvurlje ál punji ureći pán jál kánd zapovjedalešći?" 26 Jej u plovulit pán la malu dák Gerasa, kari áj pán alta parci dák Galileja. 27 Kum Isus u pus pišorilje pán pámánt, ju vinjet dák dánenči om dám varuš kari are mar da multá dobá ku drašj ám jál. Jál nu purta colji, sá nu kusta ám kasá mar ám gropur. 28 Kánd lu vásutulá pán Isus, jál u mužit tari sá u kážut dák dánenči la jál sá dám tot graju u mužit: "Šje gándešć dák la minji, Isuse Fišorju alu Dimizov, Maj Mari? Ju má arog la činji sá nu má mučulešć!" 29 Draku ál cárje mar multá vremi. Majnti ominji ku lancurlje ál ljiga sá ál páze, ali jál tod daje rupe lancurlje sá draku lu mánat ám pustinjá. Isus u dat zapovjed alu rov duhu sá ješi afará dám jál. 30 Isus lu ántribat: "Kum či čem?" Jál u zás: "Legija", daje ká mulc drašj asre ám jál. 31 Sá jej sur arugat la Isus sá nu lji de zapovjed sá mergá ám gropá fár dák dno. (Abyssos g12) 32 Aku are mari stádá dák poršj sá mánka pán parče dák dal, sá jej sur arugat sá dozvolulaská sá tunji ám jej, sá Isus lju dazvolulit. 33 Drašj dám omula u fužit ám gármadá poršj, sá stada dák poršj u arljigatá dák pán dal ám jezero sá akulo sur ántupit. 34 Ominji sá páze stádo u skápat kánd u vásut aje, sá jej u dus hir ám varuš sá ám sat. 35 Sá lume u vinjet sá vadá sáje u fost aje. Kánd u vinjet la Isus, jej u aflat pán omu sáje are ku drašj ám jál are ámbrákát, sá šáde la pišorilje alu Isus ku fire sántosá. Sá kánd u vásut aje kutotu jej sur ánfrikušat. 36 Hej kári u vásut u spus kum Isus u oslobodulešći pán omu ku drašj. 37 Ali tota lume dám lok ám Gerasa u zás alu Isus sá fugá dám akulo ká asre tari ánfrikušac. Isus u tunat ám kar sá gánde sá fugá ám napoj. 38 Omu dám kári Isus u mánat afará dám drašj sá aruga la Isus: "Pot sá fug ku činji?", ali Isus lu mánat sá ju zás: 39 "Duči ám napoj akasá, sá spunji alu toc kutotu šje Dimizov u fákut dák činji." Aša u mers akasá sá u šírilit ám varuš kutotu šje Isus u fákut pántru jál. 40 Gármadá are akulo sá ál pozdravalaská pán Isus kánd su ántorsusá pán alta parci dák jezero, jej toc tari ál aščipta pán jál. 41 Atunše su pojavalit om kari sá čima Jair vođa dák sinagogá. Jál u vinjet la Isus sá u kážut žos la pišorilje aluj sá aruga la jál sá vijá la jál akasá daje ká 42 jedina fata aluj dák dvanaest aj (12) dák bátnarň are pán morči. Isus u mers dák pán Jair kánd mulc sá ámpinžje sá fijá dapropi dák jál. 43 Ám gármade are mujeri kari kárvale dvanaest (12) aj sá je u čiltit kutotu šje ave pán doktor ali no aflat pán njime kari ar puće sá u ozdravalaská. 44 Je u vinjet pán dánapoj sá su apukat pus dák cola alu Isus, sá sánžilje u stat sá kuri. 45 "Šinji u pus máná pán minji?", u ántribat Isus. Toc zásje ká nu ur pus. Atunše Petar u zás: "Domnu, tu vejs kum sá ámpinžje toc ominji la činji!" 46 Isus u zás: "Šinjiva u pus namjerno máná pán minji ká am sámcátu pućere kum jašá afará dám minji." 47 Kánd lu vásut mujere ká majmult nu poči cárje ám je, je u vinjet ám nenči trámránt dák friká, u kážut ám njenče alu Isus sá u spus la toc adášje u pus máná pán jál, sá kum u fost ozdravalitá dám turdatá. 48 Isus u

zás: "Fato, ānkriðala ata ču ozdravalit. Dući ām putuljalāl!" 49 Kānd Isus svite ku mujere, glasniku dām kasa alu vladaru dā sinagogā u vinjut šā u zás: "Fata ata āj mortā. Nu āl gnjavali pā učitelj!" 50 Kānd u auzāt Isus aje, jāl u zás alu Jair: "Nuc fijā frikā! Numa ānkredī mijā šā je u kustal!" 51 Kānd ur vinjut jej la kasa, Isus nu lāsā sā mergā ām nontru ku jāl osim Petar, Ivan, Jakov šā mumāsa sā tatusu alu fate haje. 52 Šā toc ām kasa plānžje šā u žalale, aša jāl u zás: "Nu plānžjec. Je nuj mortā, numa sā kulkat!" 53 Jej āl rāđe pā Isus, kā jej asre sigurni kā je āj mortā. 54 Isus atunše u apukatu dā māna sā dām tot graju u mužjut: "Skolāči kupilu amnjov!" 55 Šā duhu alji su āntorsasā sā je su skulat dām turdatā. Isus u dat zapovjed atunše sā āj đe šjeva sā mānašji. 56 Roditelji alji asre āmirac a Isus lju purunšjut pā roditelji sā nu spujā alu njime šje u fost.

9 Isus u čimat pā dvanaest apostolur la jāl šā jāl lju dat pučeri šā autoritet pā toc drašj, šā pučeri sā āntremi bičišugur. 2 Atunše Isus lju mānat afarā sā sā progglasalaskā kraljevstva alu Dimizov šā sā ozdravalaskā pā bičež. 3 Isus lju zás alor: "Nu loc njimika ku voj pā kalje avostrā, njis botā, njis taškā, njis mānkari, njis banj. Njime sā nu je maj una kāmašā ku jāl. 4 Ām kari gode kasa māržjec, fijec akulo pān šje nu fužjec dām varuš. 5 Hundī gode nu vā punji ureči, fužjec dām ala varuš šā ām znak dā upozorenje kā āl laš la sudbina aluj, skutārāčāvā prašina dā pā pišjori." 6 Aša jej sur lot afarā sā mergā dām sat ām sat sā propovjedalaskā Hir fālos šā ozdravalaskā pā bičež pā hundī god meržji. 7 Vladar Herod u auzāt dā kutotu šje Isus u fākut, šā are zābunjut kā orikic zāšje kā Ivan Krstitelj u uskrnulit dām morc. 8 Šā orikic zāšje kā prorok Iliju su arātat pā pāmārt kānd alci gānde kā unu prorok dā kānva u vinjut ām kust. 9 Ali Herod u zás: "Ju am tijet kapu alu Ivan, ali šinji āj omustā dā kari aud dāstafele vorbi?" Jāl da be šicpta sā vadā pā Isus. 10 Kānd sor āntors apostoli ur spus alu Isus kutotu šje ur fākut. Atunše Isus lju dus pā lok pustulot apropi dā varuš Betsaida. 11 Lume ur saznalit šā ur sljedilit pā Isus. Aša lju apukat la jāl šā lju spus dā kraljevstva alu Dimizov šā u ozdravalit pā eje kari asre bičež. 12 Mar kitrā dā sara Dvanaest apostolur ur vinjut la Isus šā ur zás: "Mānā pā lumi āndārāt, aša sā mergā sā āš afluj lok dā kulkat šā dā mānkut kā noj ščenj ām pustinjā ajišje." 13 Isus lju zás: "Voj dāđecālli šjeva dā mānkut." Jej ur āntors vorba: "Noj avenj čar pet darabur dā pitā šā doj pešč. Noj sāngur sā mārženj šā sā kumpārānī mānkari dā totā lumesta?" 14 Jej ur umārat hundīva pet hiljada dā bārbec, Isus u zás alu učenici aluj: "Punjecālli sā šadā ām grupur po pedeset lumi sā šadā una." 15 Šā apostoli ur fākut kum lju zás, lju pus pā toc sā šadā žjos. 16 Atunše Isus u lot pet dārabur dā pitā šā doj dārabur dā pešč šā su ujtit sus ām nor, Isus u blagoslovulit šā u ruptā ām dārābelji, atunše u dat alu učenici aluj sā pujā dādānenči alu lumi. 17 Šā jej toc ur mānkut šā asre sātulj. Šā jej ur akuljes dvanaest košarur dā dārābelji šje ur rāmas. 18 Undata dā kānd su āntors Isus pum parči sā sā aroži, učenici asre ku jāl šā Isus u āntribat: "Šje zāšji lume šinji mes ju?" 19 Jej ur āntors vorba: "Ivan šje Bučača, makar orikic zāšji Ilijia prorok a hejelanc kā ješč prorok dā kānva kari u uskrnulit dām morc." 20 Isus u āntribat: "A voj? Šje zāšjec voj, šinji mes ju?" Petar u āntors vorba: "Tu ješč Krist kari āj

mānat dā la Dimizov!" 21 Isus u dat atunše zapovjed mari, šje lji branale sā spujā asta alu šjinjiva kā jāl āj Mesija. 22 Atunše Isus u zás: "Ju, Fišjoru alu Omuluj trābā sā pāc mulči patnjur. Bātārnji kari ās glavni āntri židovur, mari popur sā učitelju dā zakonu alu Mojsije mu odbacali. Jej mur amurā, a ju treći zuā uj uskrsnuli." 23 Atunše Isus u zás alu toc: "Dakā šjinjiva gāndešči sā mā sljedālaskā pā minji, elši trābā sā odbijalaskā sā kušči dā pā žāndurje aluj, jāl sāngur sā āš je krušje aluj totā zua sā sā mā sljedālaskā pā minji. 24 Šinji god gāndešči sā āš spasalaskā kustuš ala lu perdi do kraja, šā Šinji gode šu perdi kustuš pāntru minji ala su spasalis vječno. 25 Šje ari benji om dām aje dakā kapatā celi svet, a jāl āj uništilit ili pārdut? 26 Dakā āj alu Šinjiva rušunji dā minji ili dā vorbilje amelji, šā ju Fišjoru alu Omuluj ju fi rušanji dā ala om, kānd uj vinji ām slava aluj, ām slava alu tatusu sā ām slava alu svānc andeji. 27 Anume ju zāk, ās orikic kari stā ajišje kari nor muri majnti dā šje nor viđe kraljevstva alu Dimizov." 28 Hundīva osam zālji dā pā ešće svatur Isus u lot pā Petar, Ivan šā pā Jakov ku jāl, šā u mers sus pā dal sā sā aroži. 29 Atunše kum sā aruga, ubrazu aluj u ščimbat tari, šā coljilje aluj sur ščimbat am alb dā svitlāze. 30 Doj ominj su pojavalit, svite ku Isus. Eje asre Mojsije šā prorok Ilijia. 31 Jej su arātat ām slavā šā jej svite dā morči aluj šje u fi ām Jeruzalem. 32 Pā Petar šā pā urtašji aluj lju furat somnu ali jej sur skulat šā lor vāzut pā Isus ām slava aluj ku doj ominj šje stāče ku Isus. 33 Kānd jej fužje, Petar u zás alu Isus: "Domnu, anovā nji benji ajiš! Lasā fāšenj tri koljibur: unu pāntru činji, šā unu pāntru Mojsije šā unu pāntru prorok Ilijia." Jāl nu Šcije Šje svitešči, sāmāna kā bulunzešči. 34 Šā kānd Petar svite, oblak u vinjut dasupra pā Petar šā pā urtašji aluj šā jej su ānfrikušat. 35 Atunše su āuzāt graj dām oblak: "Asta āj Fišjoru amnjov, ju lam izabralit! Punjec ureči la jāl!" 36 Kānd graju su auzāt, Isus are sāngur. Učenici ur tākut šā nor spus alu njime šje ur vāzut. 37 Hajelantā zā Isus šā učenici aluj ur vinjut žjos dā pā dal šā āl ašicpta gārmadā dā lumi. 38 Ām gārmade are om kari mužje: "Učitelju, ju mā arog, ujtāči pā fišjorum daje kā jāl āj jedini kupilu amnjov!" 39 Ujtāči, duh āl napadalešči šā jāl dām turdatā cāpā, āl skutārā ām gārčur šā faši spumi la gurā šā dabe fužji dā la jāl, ku mukā ām āl bači. 40 Ju mam arugat la učenici atej kari as re ku noj dakā ar puće jej sā mājā pā draku afarā ali jej nu puće." 41 Isus u āntors vorba: "O voj nevjernā šā ubraznikā generacijā! Kitā dobā trābā sā fjuv ku voj? Kitā dobā trābā sā vā trpālesk? Adāl pā fišjorc ajišje!" 42 Kānd kupilula u vinjut la Isus, draku lu vārlijut žjos šā āl skutura am gārčur. Isus lu mužjut pā duhu rov šā pā kupilu lu ozdravalit, šā ām napoj lu dat la tatusu. 43 Jej asre toc āmirac la autoritetu aluj šā kit āj dā mari Dimizov. Atunše kānd inka toc sā āmira šje u fākut, Isus u svātit ku učenici aluj: 44 "Zapamtaleč vorbilješče, šā āngāndecāvā dā jelji." Isus u zás: "Ju, Fišjoru alu Omuluj uj fi dat ām mānjilje alu omuluj." 45 Jej nor prišijup šje u gāndit jāl ku aje sā zākā. Značenje are askunsā dā la jej, a alor lji are frikā sā āl āntrebi pā jāl dā aje. 46 Učenici su apukat sā raspravljalaskā Šinji dām jej ar puće sā fijā maj mari. 47 Isus lju Šcije gāndu ām sulfiličije alor atunše Isus u lot pā kupil mik šā lu pus lāngā jāl 48 atunše lju zás: "Šinji gode apukā pā kupilusta mik ām numilje amnjov apukā pā minji. Šā Šinji gode apukā pā minji, apukā isto šā pā ala kari mu mānat.

Daje kā maj mik āntri voj āj maj mari." 49 Ivan u zās: "Domnu noj anj vāzut pā unu om kari ām numilje atov mānā draši aferā dām ominj šā noj anj zās sā nu fakā aje, daje kā jāl nu āj unu dām noj." 50 Isus u zās aluj: "Nu āj branalec, kā šinji gođe nuj protiv dā voj, āj dā voj." 51 Vreme are apropi kānd Isus trābije sā fijā dus napoj ām nor, atunše tari su odlučulit sā mergā ām Jeruzalem. 52 Isus u mānat glasniš ām nencī la jāl a jej ur vinjīt ām unu sat ām Samarija sā pripemalaskā lok pāntru jāl. 53 Ali lume akulo nu lu apukat ām benji, daje kā are pā kalje dā Jeruzalem. 54 Kānd ur vāzut učenici Jakov šā Ivan ur āntribat: "Domnu, gāndešč sā čimānji fok dām nor sā lji uništālaskā?" 55 Isus su āntors la jej šā lju fākut dā njimika pā Jakov šā pā Ivan. 56 Šā jej ur mers ām altu sat. 57 Kum māržje Isus šā učenici pā kalji, šjeva ka omu u zās alu Isus: "Ju uj meržji ku činji hundī gođ vi meržji šā tu!" 58 Isus u zās: "Lisicurje ari sklonište šā vrābujilje ari gnejzdzurje alor, ali Ju Fišjoru alu Omuluj nam lok hundī sā ām pujā kapu." 59 Isus alu altuje u zās: "Sljedilešči māl!" Omu u zās: "Domnje, lasāmā elši sā mā dukā sā āngrop pā tata amniov." 60 Isus u zās aluj: "Lasā pā morc sā āš āngropi pā morc, ali tu dući sā propovjedalešči kraljevstva alu Dimizov!" 61 Akulo are inka unu om kari zāsje: "Ju čuj sljedili pā činji, Domnu ali elši lasāmā sā mā pozdravalesk ku toc akasā." 62 Šā Isus ju āntors vorba: "Njime kari punji māna pā plug šā sā ujīt ām napoj dā pā jāl, nuj bun dā kraljevstva alu Dimizov."

10 Dā pā ešče stvaru Domnu u odredilit sedamdeset doj učenikur šā lju mānat ām nencī, doj pā doj la tot varušu šā lok la kari jāl isto aščipta sā mergā. 2 Isus u zās alor: "Žetva āj mari ali pucānji šā lukroj, dām ala rānd arogāči la stāpānu dā žetva sā mājī maj mulc lukroj ām polja aluj. 3 Aku dući ali punji ureči. Ju vā māj pā voj ka pā birkā mikā āntri lup! 4 Nu loc ku voj dibularuš ili taškā ili cipiliš, šā nu sta dā lungat ām svat ku ominji pā kalji sā nu zgubec vreme. 5 Elši stvar šje trābā sā zāšjec kānd vinjec la kasa āj: 'Putuljalā fijā la kasasta!' 6 Dakā om kari gāndešči putuljalā kustā ām kase putuljala u fi ku jāl, ali dakā nu, putuljala u vinji ām napoj la voj. 7 Rāmānji ām aje ista kasa, mānānkā šā be šje ari jej, kā lukroju āj vredan dā šje u lukrat. Nu vā selilec dām una kasa ām alta. 8 Dakā māržjec ām bilo kari varuš šā jej vā apukā ām benji voj mānākā šje vā punji dādānenči 9 šā ozdravaleč pā bičež kari ar fi akulo, šā spunjecāli kā Kraljevstva alu Dimizov āj apropi. 10 Ali dākā vinjec ām varuš hundī nu vā apukā, atunše dušjecāvā pā ulicur šā zāšjec: 11 Čak šā prašina dām varušu avostru kari su apukat pā pišorilje anoštri, brisalec dā pā noj, protiv dā voj! Ali šā voj ac trābūji sā ščijec kā kraljevstva alu Dimizov āj apropi. 12 Ju vā zāk kā pā zuve dā sudulalā u fi maj ušuri lu varušu Sodoma dā kitā dā varušula." 13 Isus u zās: "Jao avovā ominjilor dām Korazine! Jao avovā ominjilor dām Betsaido! Kā sā vi fost dastafel čudo ām varuš Tira šā am Sidon ka kum su dogodulit la voj ām varušu avostru, jej dā kānva sar vi ānkājīt, šāzut ām colji dā kecā, šā ām šjinišā znak dā ānkājalā. 14 Anume ām zuve dā sudulalā Tira šā Sidonija maj benji ur trešī dā tu! 15 Šā voj ominji dām Kafarnaum! Pānām nor voj vīc rādīka? Ām podzemlje vīc fi arunkac. (Hadēs g86) 16 Šinji gode audī pā voj, mā audī pā minji, a šinji odbacalešči pā voj, pā minji odbacalešči, šā Šinji gode odbacalešči pā minji, odbacalešči pā

Dimizov kari mu mānāt!" 17 Sedamdeset doj učenikur su āntors ku fālušājā. Jej ur zās: "O Domnje, čak šā draši nji punji ureči ām numilje atov." 18 Jāl lju zās alor: "Ju mā ujtam la Sotona kum kađi ka munje dām nor. 19 Aku punjēc ureči! Ju vam dat autoritet sā kālkāc pā Šarpi šā pā Škorpionur šā ku kutotu pučere pā sāla dā dužmanj, šā njimik nu vic pācāk rov. 20 Tot daje nac trābiji sā vā ānfālušāc kā duhovur vā punji ureči. Fijec fāloš la aje kā numilje avoštri šā skrišā ām nor." 21 Ām ala šas Isus su ānfālušāt ām Duhu svānt šā u zās: "Tata, Domnu pā pāmānt šā pā nor, ju dov hvalā cijā daje kā tu aj askuns ešće dā la mārđojo šā dā la pāršjipuc, šā aj arātāt alu hej 'miši' pā pāmānt. Da, Tata, cijā asta cā sā veđi." 22 Šā Isus u zās: "Kutotu mu fost dat ām povjerenje dā la Tata amniov. Njime nu kunošči pā Fišjoru šā njime nu kunošči pā Tata, numa Fišjoru kunošči, šā alu heje kari Fišjoru gāndešči u kunošči pā Tata." 23 Atunše kānd are jej sāngur, Isus su āntors la učenici aluj šā u zās: "Blago avovā kā oči avoštri asta veđi! 24 Sigurno mulc proročā sā kraljur dā kānva gānde sā vadā stvaru je kari voj viđec, ali jej no putut sā vadā, šā sā audā šje voj ac auzāt, ali nor auzāt." 25 Šjeva ka učitelju dā zakonu alu Mojsije su skulat, sā āl iskušulaskā pā Isus šā lu āntribat: "Učitelju šje trābā sā fakā sā kapāt kust dā erikeš? Kum āl pot kāpāta?" (aīenios g166) 26 "Šje zāšji zakonu alu Mojsije? Kum prišep aje?" 27 U āntors vorba: "Plaši pā Domnu Dimizovu ku tot suflitu atov, ku duša ata, ku pučere, šā ku kutotu gāndu atov, pā susjedu atov kā pā činji sāngur!" 28 Isus u zās aluj: "Benji aj zās, aša fā šā vi kusta." 29 Ali kum gānde sā areči kā āj pravedan, lu āntribat pā Isus: "Ali šinji āj susjedu amniov?" 30 Isus u zās: "Are om kari are pā kalji dā Jeruzalem, are sus ām varuš Jeriho kari are žjos u fost pljačkalit šā lāpādat, bātut pā morči dā la pljačkaš šā lāsat pā drik. 31 Popa dā židov slučajno māržje pā kalje šā kānd lu vāzut, u fužit pā lāngā jāl numa pā alta parči. 32 Isto aša Levit, pomočniku alu popa u vinjīt isto pā kalje haje. Kānd u vinjīt pā lokula šā lu vāzut, isto u mers pā alta parči dā kalji. 33 Napokon Samaritanac kum māržje pā kalji u vinjīt pā lāngā jāl šā kānd lu vāzut lu apukat mila dā jāl. 34 Jāl u mers la jāl u vārsat uloj šā vin, šā ju ānvālit ranurljje. Atunše lu pus pā magar šā lu dus ām fugadov aša su brinulit dā jāl. 35 Odma hajelantā diminjācā kum fužje ju dat lu gazda dā kasa šjeva ka banji šā u zās: 'Je sama dā jāl, šā dakā asta nu u fi dāstul banj, dā kutotu šje u čilti, ju cuij plāči razlika kānd mā āntorkā ām napoj.' 36 Dā pā gāndala ata šje gāndešč kari dām ešće tri su arātāt ka susjedu alu omiusta kari u fost pljačkalit šinji maj benji u ažutat?" 37 Jāl u āntors vorba: "Ala pā kari lu apukat mila dā jāl." Atunše Isus ju zās aluj: "Dući šā fā šā tu isto ka jāl." 38 Kum ur mers maj menkulo, Isus u vinjīt ām unu sat hundī are mujeri šje sā čima Marta kari lu apukat pā jāl ām kasa alji. 39 Marta ave sorā šje sā čima Marija kari u šāzut la pišorilje alu Domnu šā punje ureči la kutotu šje jāl svite. 40 Ali Marta are ām brigur dā kutotu šje trābā sā fakā. Aša u vinjīt la Isus šā ju zās: "Nu či dori Domnu, kā sora ame mu lāsat pā minji sāngur kutotu sā poslužulesk? Šjeva zāj sā vījā sā ām ažuči." 41 Domnu ju zās: "Marta, Marta, tu či brinulešč šā či uz nemirilešč dā mulci stvar. 42 U biti numa una stvar trābujā, šā Marija maj benji u akuljes, šā aje no fi lotā dā la je."

11 Undatā kānd Isus u fost gata ku molitva, unu dām učenici aluj u vinjut la jāl šā ju zās: "Domnu, ānvacānji sā nji arugānji, kum ānvāca Ivan Krstitelj pā učenici aluj." **2** Isus lju zās alor: "Kānd vā arugāc zāšjec: 'Tata, la sā fijā svānt numilje atov, la sā vījā kraljevstva ata, ka kum āj pā nor la sā fijā pā pāmānti.' **3** Pita anostār kari āj ām totā zā, dā nji astās. **4** Šā jartānji grehurljeanoštri, ka kum noj jartānji alu eje kari grešilešči protiv dā noj. Nu nji da sā kādenj ām ānsjirkalur." **5** Isus u zās alor: "Haj sā zāšjenj kā avec urtak la kari māržjec ām miržuku dā nopci sā āj zāšjec: 'Urtaku amniov, dām kečinj tri dārabur dā pitā.' **6** Urtaku u vinjut dā pā kalji la minji, šā nam šje sā āj puj dādāneni." **7** A jāl ām nontru aj zāšji: 'O nu mā gnjavali! Uša āj mar ānkujetā, kupiji amej šā ju āščenj ām pat, šā jednostavno, nu mā pot skula sā ac dov pitā.' **8** Ju vā zāk: šā dakā nu u meržji daje kā šā urtaši, u fašji aje sā nu sā rušunji. **9** Šā ju vā zāk: Arugāčāvā, šā vu fi dat! Kutāc, šā vic afla! Kukunjec, šā vu fi dāsvkut. **10** Kā šinji god sā arogā, kapātā! Kari kotā, aflā! A šinji god kukunješči aluje ju su dāsvaši. **11** Kari āj tata āntri voj: kānd kupilu šjeri pešči dali ām lok dā pešči dā šarpi? **12** Ili kānd šjeri sā āj de škorpcion ām lok dā ov? **13** Dakā voj grešni ominj ščijec sā dādec bunji stvarur alu kupiji avoštri, kit maj mult vu da Tata avostru dām nor Duh Svānt alu alor kari āl āntrabāl!" **14** Isus undatā u vārljut afarā pā unu drak kari are mut, šā kānd u fost drakula vārljut afarā dām ala om kari are mut, puče sā svitaskā, šā alīlje ominji kari u vāzut aje asre āmirac. **15** A orikic dām jei u zās: "Jāl u vārljut afarā pā draši afarā ku ažutala alu Beelzebul princu dā demonur!" **16** Akulo asre alcī kari ānsjirkā pā Isus, šā jei u šjirut znak dām nor sā de. **17** Ali Isus ščije gāndurlije alor, šā lju zās: "Totā kraljevstva kari sā borulešči una ku alt, jei ur uništīli kraljevstva alor. Dakā familija una ku alt sā borulešči, jei šur uništīli familija alor. **18** Dakā Sotona sā borulešči protiv dā jāl sāngur, kum kraljevstvo aluj su cānje?, šje rāmānje dām kraljestva aluj? Kum voj zāšjec kā ju vārljesk afarā pā drašji dām lume ku ažutala alu Beelzebul. **19** Ali dakā ju vārljesk pā drašji afarā dām lumi ku ažutala alu Beelzebul, atunje učenici avoštri vārlješči isto afarā pā drašji ku ažutala alu Beelzebul? Jei sāngur u dokazal kā nus točni. **20** Ali dakā ju māj pā drašji afarā ku žējtu alu Dimizov, atunje u vinjut kraljevstva alu Dimizov la voj. **21** Kānd om bālour āj naoružan šā pāzešči kasa hundī kustā, atunje pāmāntu aluj āj sigurnā. **22** Ali kānd bālour om āl napadalešči šā āl mānānkā ku bātaje, āj je oružje dā kari ovisilešči, šā āj āmparcā šje u furat dā la slab om. **23** Kari nu āj ku minji, ala āj protiv dā minji šā šinji gođe nu akulježi ku minji, ala rāsāpā. **24** Pā lok fār dā apār rov duhu fužji afarā dām om, sā lutulaskā šā sā koči lok sā sā odmaralskā. Dakā nu aflā njiš šjetfāl lok, zāšji: 'Ju uj meržji ām napoj ām kasa ame dām ala om hundī am fužji.' **25** Kānd draku u vinjut ām napoj u aflat kā aje kasa āj čistilitā, šā māturatā. **26** Atunje meržji šā aduši maj šapči rov duhur maj rej dā jāl sāngur, šā jei u vinji napoj ām om šā kustā akulo. Aša alu omula are tari urāt dā kit dām elši." **27** Kum Isus svite, mujeri ām gārmadā dā ominj u mužjut tari dām tot graju šā su apukat sā svitaskā: "Blagoslovilitā āj aje kari ču purtat ām injimā, kari ču rānjit šā ču pāzāt!" **28** Isus u āntors vorba: "Anume, ali maj blagoslovilitās eje kari audī vorba alu Dimizov šā u cānji!" **29** Kānd u vinjut tari mulc ominj akulo, Isus

su apukat sā svitaskā: "Voj ominj kari kustāc ām asta vremi, voj šečec rej ominj. Kotā znak, ali njiš šjetfāl altu znak no fi dat ka kum u fākut Dimizov čudo pāntru prorok Jona. **30** Šje su dogodulit alu Jona aje are znak alu Ninīvljanur kari kusta ām varuš Niniva, kā Dimizov lu mānat. Aša šje mu su dogoduli, ju uj fi znak kā pā minji, Fišjoru alu Om kari Dimizov u mānat alu asta narod. **31** Pā zuva kānd Dimizov u suduli, krajljica kari dā kānva vladale pā pāmānt dā jug ām Seba, su rādika una šā je u suduli pā heje kari kustā astās. Je u vinjut dā pā kraju dā svijet, sā slušulaskā pā Car Salomon kari are tari mudar. A ajišje āj šjinjiva maj mari dā Salomon a voj nu gāndec sā punjec ureči! **32** Ām zua kānd Dimizov u suduli, ominji kari kusta ām varuš Niniva su rādika šā ljur suduli ominji kari aku kustā, kā jej nu sur ānkujit kānd Jona lji propovijedale. A ajišje āj šjinjiva maj mari dā kit Jona a voj nu vac pokajalit!" **33** Isus svitešči: "Njime nu acāčā lampā pā šā atunje u punji pā lok hundī nu sā vedi ili dāsusp košarā. Nu, jāl u punji ām sviječnjak aša toc u viđe luminā kānd vinji ām nontru. **34** Oču āj ka lampa alu telā. Dakā oču atov āj sānatos, atunje tela ata āntragā u fi ām luminā, ali kānd ci oču bičag, tela ata āntragā āj ām āntunjerik. **35** Bagā sama da aje šje smatralēšč kā āj lumina ām činji sā nu fijā fār dā luminā." **36** Dakā āj āntragā tela ata ām luminā, njiš unu dio dā telā nu āj ām āntunjerik, atunje āj kutotu ām luminā, ka kum čar svitlaze lumina ata. **37** Kānd Isus u svātit, unu farizej lu čimat sā mānānšji la jāl akasā. Isus u mers, šā u lot lok la masā. **38** Kānd farizeju u vāzut kā nu šu spālat mānijile majnti ka kum āj običaj alu židov, su apukat sā mānānšji a farizeju su začudulit. **39** Ali Domnu Isus ju zās: "Aku voj farizeji pā dā nā afarā cānjec kljıştaru šā teru čišč, ali pā dā nontr voj šečec plijinj dā pulkučāl Šā reliji. **40** Voj fār dā firi! Nuj Dimizov kari u stvorulit vanjština, u stvorulit šā nutrina? **41** Maj benj dādec milostinja avoštri dām tot sufliju alu heje kari lji potrebro šje voj avec, atunje vu fi kutotu čist. **42** Ali jao avovā farizejilor! Kā voj tari vā trudulec sā dādec desetina dām tot začinurlje šā povrčur alu Dimizov, a nu bāgāc sama dā pravdā šā ljubav alu Dimizov. Una trābā sā fašjec, a hajelantā sā nu propustulešč. **43** Ali jao avovā, farizejilor! Kā voj plāšjec lokurje glavnā pā sastankur ām sinagogā, šā pozdravalačku poštovanje ām varuš pā trgr. **44** Jao avovā, kā voj šečec ka askunsā gropā pā kari ominji umblā a nu ščijā kā obredno ās atunje nečisti." **45** A unu dām učitelj dā zakonu alu Mojsije u zās alu Isus: "Učitelju, kānd svitešč aša, tu nji vredālesč šā pā noj." **46** Isus u zās: "Jao šā avovā učitelji dā zakonu alu Mojsije, kā punjec pā ominj maj mult teret dā pravilurlje alu vjera dā kit šje poči om purta, a voj nu gāndec njiš ku žejžitu mik sā ažutāc dā teretula sā dukā. **47** Jao avovā! Kā voj gradalec spomenikur pā gropā alu proroci šā gāndec kā ku aje fišjec benji, a preci avoštri lju amurāt. **48** Aša voj svedočulec šā vā slagalec ku djela alu preci avoštri. Jej lju amurāt, a voj nastavalec ku lukru alor kānd gradalec spomenikur. **49** Dimizov ām mudrostu aluj u zās: 'Ju uj māna pā prorok Šā pā apostolur Šā orikic dām jej ur fi amurāc a alcī u fi progonulic.' **50** Daje dā la asta generacijā u fi tražalitā sānžilje dā la toc proroci kari u fost vārsatā dām elši dā kānd su stvorulit svetu: **51** su apuka dā la sānžilje alu Abel pānā la sānžilje alu Zaharija, kari u fost amurāt āntri žrtvenik šā ām svetinja dā Hram. Ju vā zāk: 'Kā

kutoto asta u fi tražalit dā la asta generacijā!" 52 Jao avovă učitelji dā zakonu alu Mojsije! Daje kā voj ac lot āndārāt čejilje dā kraljevstva alu Dimizov. Voj sāngur nac mers ām nontru šā ac spreciliit pā alci sā tunji ām nontru kānd gāndē." 53 Dā pā šje u fužijt Isus dā pā lokula, učitelji dā zakonu alu Mojsije šā farizeji sur āngāndit sā mergā dā pā jāl sā āl ispitivlaskā. 54 Gāndē sā āl apušji pā Isus ām zamkā šje ar puće sā zākā protiv dā jāl numā sā āl dukā pā sud.

12 Aša mulc ominj su sakupilit dā mar kālka una pā alt kic as re pā länga Isus. Ali Isus elši u zās alu učenici aluj: "Loc sama dā kvascu alu farizej! Ala kvas āj līcemjerje. **2** Njimika nuj akupirit šje no fi dāskupirit, njiš una tajnā kari no fi ščutā. **3** Aša dakā ac zās šjeva ām tunjerik su šči ām luminā, šā dakā ac šupunijt šjeva ām soba avostrā aje isto u fi mužijt pā krovur dā kāš." **4** Isus u zās: "Urtaši amej lasācāmār sā vā zāk, nu vā fijā frikā dā eje kari numa vā poči amurā tela šā nu poči njimika sā vā fakā. **5** Ju vuj zāši dā šjinji trābār sā vā fijā frikā. Fijā vā frikā dā Dimizov kari poči sā amori, atunše vā poči vārlji ām pakao. Da anume, dā jāl vā trābār sā vā fijā frikā. **(Geenna g1067)** **6** Nus šinjš (5) vrābuj vānduci dā doj banj? Dimizov nu mujtā pā njime. **7** A avovā čak šā pāru pā kap vi umārat. Nu vā fijā frikā! Voj ščec maj vredni dā gārmadār dā vrābuj." **8** Isus u zās: "Šjinji god pā pāmārnt mu priznali pā minji ām nenēce alu ominj, Ju Fišjoru Omuluj isto uj priznali pā jāl ām nenēce lu anđelji alu Dimizov. **9** Ala kari pā minji nu mu priznali pā pāmārnt ju muj odreknu dā jāl la anđelijlje alu Dimizov. **10** Dakā bilo šjinji svitešči vorba protiv dā minji Fišjoru Omuluj aluje poči fi jirtat; ali dakā šjinjiva svitešči mišunj dā Duhu Svānt, grehula no fi jirtat. **11** Dakā vu adušji la sud ām sinagogur šā la poglavicur šā vladarur, nu vā brigalec kum šā ku šje muj branali, ili šje sā zāk. **12** Kānd u vinji vreme, Duhu Svānt ču ānvāča šje trābār sā zāši. **13** Unu dām ominj ām gārmadār u zās alu Isus: "Učitelju zā alu fračilje amnijov sā sā āmperci ku minji šje anj kāpātāt." **14** Isus u odibil šā zāšje: "Omulji, šinji mu pus pā minji dā sudac, sā āmpārc āntri voj doj?" **15** Atunše kānd u svātit alu toc kutotu, Isus u zās: "Bāgāc sama šā pāzācāvā dā pulkučalā! Dakā šjinjiva ari mult, tod daje kustu aluj nuj siguran bez obzira kā ari kutotu." **16** Isus u spus maj una usporedbā: "Are akulo om gāzdzak fār dā firi kari ave tālek šā tālekula u adus mult plod. **17** Šā jāl šu zās sāngur aluj: 'Šje sā fak kā nam dāstul lok sā puj āndārāt šje mu kriskut?' **18** Atunše, jāl u zās: 'Aša uj faši: Ju uj rāstuna skladīsturlje amelji šā uj gradali maj mari, dāstul dā mari sā spremālesk kutotu šje mu kriskut.' **19** Šā ju muj zāšji alu duša ame: 'Aj mulcī bunji stvarur aku, šā dā mulc ej šje ur vinji. Odmoruleščiči, mānānkā šā be, šā ānfulušeščiči!' **20** Ali Dimizov ju zās aluj: 'Tu omulje fār dā firi! Mar ām asta nōpici uj šjire duša ata. Atunše šinji u ave korist dām stvarurle šje caj pus āndārāt?' **21** Aša pāce omu kari aš akulježi gāzdzāšiļje pāntru jāl sāngur, a nu su gāzdašiļt ām oči alu Dimizov." **22** Kapu u zās Isus alu učenici: "Daje vā zāk: voj nu trābār sā vā brigalec, dā kustu avostru, šā sā fijec ām brigur šje vic mānka, ili sā vā brinulec ām šje vic āmbrāka. **23** Daje kā kustu āj maj vrednā dā kit mānkare, šā tela maj mult dā kit colu. **24** Numa ujčāvā la gāgārašč. Jej njiš nu samānā, njiš nu akulježi. Jelji nari skladīšte ili šūpā, šā tod daje Dimizov līr rāniešči. Nu ščec voi

maj vredni dā vrabujrlje? 25 Poči šinjiva dām voj ku brigurje produžuli kustu? 26 Dakä, nu pućec sā făšjec niti maj măkăčelji, adăše šec ām brigur dā kutotu ostalo? 27 Numa ujtačavă la flor ām telek! Jelji niti sā trudulešci niti fašji colji ali ju vă zăk, kă njiš Car Salomon ām găzdăšiye alor nu are āmbrăkăt aša măndru ka florurje ām telek. 28 Ali dakä Dimizov dā dastafel măndremi alu jarbă kari kustă astăs, să să bagă ām fok, kit atunše maj mult u da jäl avovă. O voj avec mikă ānkrídală! 29 Dām ala rând nu vă găndec šje vic mănka să ſje vic be. Nu vă uznemirilec! 30 Dă kutotu aje sā brinulešci ominj făr dā Dimizov. Āngăndecavă kă Tata avostru dām nor ſcijsa ſje vă trăbă. 31 Šă anume tražalec kraljevstva alu Dimizov elſi să kutotu ostalo vu fi dat. 32 O mikă stadă, nuc fijă frikă, kă Tata avostru să ānſalušešci să vă apušti ām kraljevstva aluj. 33 Vindec kutotu ſje avec ſă dădec alu ſăraſj. Aša adunăcavă tăſč kari nu su puće rupi, să găzdăšijsă să vă fijă ām nor kari nu propadalešci, hundī lotri nor puće vinji, niti găndaſji să mănaſji! 34 Daje kă ſuſlijičle avoſtri u fi hundī āj blago avostru.” 35 Isus u zăs alu učenici: “Fijec spremni dā lukru, la să fijec opremilică să ām măniſije avoſtri lasă fijă luminilje acăcači. 36 Aša u fi ka slugurje kari u aſciptăt pă gospodaru aluj să să āntorkă dă pă nuntă, spremni să āj dăsvăkă kum u ukunji pă uſă. 37 Măndremi alu eje slugur kari u fi ſkulac, kănd u vinji gospodaru! Anume ju vă zăk: Domnu ſu punji săngur kintrinca să lji ſlužulaskă să lju punji să ſădă la masă să lju dvoruli. 38 Šă kănd u vinji gospodaru ām miržuku dă nopci ili dăſpru zua ſă lju aſla aša, măndremi u fi alu ala slugur! 39 Sluſulecămăd aſta: ka să ſcijsa gazađă ām kari ſas u vinji lotru, jäl ar păză ſă nar lăſa să āj fijă provalaſit ām kasa. 40 Voj iſto trăbă să fijec spremni, kă ju Fiſjoru Omuluj uj vinji ām vremi kănd nu či nadali.” 41 Petar atunše lu āntribat pă jäl: “Domnu ſpuj tu asta usporedbă păntru noj učenici, ili āj păntru toc?” 42 Isus u zăs: “Šinji āj ala vjernă ſă kufiri upravitelj kari āl postavalešci dă gospodar pă kasa, ſă ām pravă vremi u da mănkari alu toc ām kasa? 43 Măndremi alu ala ſluga kari kănd u vinji gospodaru, u faſhi aša. 44 Dă anume, ju vă ſpuj kă gospodaru u odredilit alu ala ſluga să vodulaskă ku kutotu imanje kari ari. 45 Ali dakä ſluga ſăr zăſji ām ſuſlijuš: ‘Gospodaru, nu su āntorſi aša păriſiš’, ſă atunše ſă apuſhi ſă bată pă slugur ſă ſă be, mănaſji ſă ſă ambeči? 46 Atunše u vinji gospodaru alu ſluga ām ſjas kari nu ſcijsec. Šă atunše fărd dă milost lu kaznali, ju da ſudbină ku alcii una kari nus vjerni. 47 Sluga kari ſcijsa ſje găndešci gospodaru, ſă dakä nu faſhi ſă nu ſă pripremilišci dă dolasku aluj, jäl u kăpăta mulci luvalur. 48 Ali dakä ſluga nu ſcijsa voje alu gospodaru, ſă faſhi ſjeva ſje zaslužulešci kaznă, atunše u kăpăta pucăni luvalur. Kă alu toc kari mult u foſt dat, mult su aſcipta dă la jej, ſă alu eje alu kari u foſt mult dat ām povjerenje, dă la eje ſă maj mult u fi ſjirut.” 49 Isus u zăs: “Ju am vinji ſă vărljesk fok dă ſud pă pămănt, ſă kum aš găndi ſă ſă apuſhi ſă ardă! 50 Trăbă majnti ſă mă bučez ku mukur. Kum mă mučulesk pă ſje aje no treſji! 51 Găndec kă am vinji ſă vă aduk putuljală pă pămănt āntri ominj? Nu, ju am adus podjelă! 52 Dă aku maj menkulo ām kasa dă ſinjši ominj ur fi āmpărăc tri u fi pă parče ame ſă doj protiv dă tri. 53 Tatusu u fi protiv dă fiſjoruš, ſă fiſjoru u fi protiv dă tatusu, muſuša protiv dă fataš, a fata protiv dă muſuša, ſă

sokra protiv dā njivastaš, šā njivasta protiv dā sokrāsa." 54 Kum svite alu gārmadā, Isus u zās: "Kānd viðec njegri oblakur kā šā rādīka dā pā more pā zapad, voj odma zāšjec: 'Astās u fi plojā', šā voj ščec u pravu. 55 Šā kānd sā apukā sā batā vāntu dām pustinja la jug, odma zāšjec: 'U fi zuva tari kaldā', šā āj aša. 56 Licemjerilor! Voj ščijec sā čitalec znakurlje pā pāmānt šā pā nor. Kum dā nu prišijepc šje aku sā dogudulešči! 57 Voj ac trābuji dām haje avostru sā ščijec šje āj benji. 58 Dākā šjinjiva či optužulešči pāntru dugu kari nac plāčit šā vā gāndešči sā vā adukā la sud, ānšarkā inka pā kalji sā vīj la ligizalā majtī dā sud! Ar puče sā či adukā la sudac, sudacu sā či de la oficir, šā oficiru či poči bāgā ām čemicā. 59 Ju vā zāk, kā akulo vi trābuji sā rāmāj pān šje no fi plāčit toc banji."

13 Pā aje vremi orikic dām regija Galileja ur vinjīt la Isus šā jur spus dā Galilejci, a Pilat kari are rimski upravitelj u dat zapovedj pāj jej sā lji amori kānd jej prinosule žrtvur alu Dimizov ām Hramu alu Jeruzalem. 2 Isus u zās: "Voj gāndeč kā Galilejci šā maj grēšni dā bilo kari alci Galilej, numā dām ala rānd kād ur pācāt jej asta? 3 Nu, uopće nu! Šā punjēc ureči! Dākā nu vic ānkāji voj toc isto aša vic fi duhovno morc. 4 Šā gāndēc voj kā eje osamnaest lumi kari ur fost amurāc kānd u kāzut tornju alu Siloam asre maj duvinj ominj ām Jeruzalem? 5 Nu, uopće nu! Dākā nu vic ānkāji, aša toc vic fi duhovno morc." 6 Isus lji spus asta usporedbā: "Are akulo unu om kari ave sāmānat ām vinograd ljemn dā smokvā šā jāl tot vinje šā sā ujtā dākā āj plod pā ljemn ali nu aflu njimika. 7 Šā aša u zās alu omula šje lukrā ām gard: 'Ujtāči ajišje! Kā mar tri aj mā ujta pā ljemnusta sā aflu plod šā nikad nu am aflu njimik. Tajāl āndārāt! Adāšje ar čālti pāmāntu?' 8 Pā aje, omu šje lukra ām gard u zās: 'Domnu, lasā maj unu aj sā fijā. Ju uj kapali pā lāngā jāl šā uj punji gnoj. 9 Dar atunje u ave plod. Dākā nu, poc sā āl taj āndārāt.' 10 Pā zua dā sāmbāta, Isus ānvāca ām una dā sinagogur. 11 Akulo are mujeri kari patale mar osamnaest ej, dā rov duh ām je kari izazavale bičišug. Je are aplifikatā žjos šā nu sā puče uspravali. 12 Isus u skužulitu, šā ju zās: "Mujeru, slobodnā ješč dām bičišugu atov." 13 Atunje Isus u pus mānijile aluj pāj je, šā je dām turdatā su uspravalit šā su apukat sā de hvalā alu Dimizov. 14 Ali zapovedniku dā sinagogā are mirgiš daje kā Isus u āntrimatu pā zuva dā sāmbāta šā jāl su āntors la eje ominj šā u zās: "Ās šinšj (6) zālīj ām una sāmptāmāna hundī trābāt sā lukri! Dākā gāndēc sā fijec sānātoš hajde pā una dām elje zālīj, a nu pā sāmbāta." 15 A Domnu Isus u zās: "Licemjerilor! Voj fišjēc kānd dāzljāgēc pā vašjilje šā pā māgari avoštri pā zuva dā sāmbāta šā lji dušjēc la apā? 16 Ali asta mujeri, sāmānca alu Abraham, kari Sotona u cānūtu līgatā osamnaest ej šā nar ave pravo sā fijā dizlījatā dām ala rānd kā pā zuva dā sāmbāta?" 17 Pā asta, toc eje kari sā protivile as re rušānac. Toc alci ām gārmadā sur ānfālušāt la toči māndri šā bunji stvarurlje šje Isus fāšje. 18 Isus u āntribat: "Alu šjinji are slično kraljevstvo alu Dimizov? Kum samānā kraljevstva alu Dimizov? Ku šje sā usporidālenj? 19 Kā kraljevstvo alu Dimizov aj ka goruščino sāmānca kari āj tari mikā pā kari om u lotu šā u sāmānat ām garduš šā u krešči šā u fost mari ljemn šā vrābujilje u fākut skujbur ām granur." 20 Jarā u āntribat: "Ku šje sā usporidālenj kraljevstvo alu Dimizov? 21 Kraljevstvo alu Dimizov aj ka kum

mujere ari kvasac sā misālaskā mari količinā dā fājnā, aša kutotu sā sā potā rādīka." 22 Isus putuvule ām Jeruzalem, prošule ām mulcī varušūr šā satur šā pā akulo ānvāca 23 Atunje šjinjiva lu āntribat pāj jāl: "Domnu u spasali Dimizov čar pucānji ominj?" Šā Isus u zās alor: 24 "Ušā dā nor āj uskā. Borulecāvā tari sā tunāc ām nontru. Ju vā pot zāšji kā mulc ur ānširkā sā tunji ali nor puče. 25 Vreme u vinji kānd gospodaru dā kasa su riđika šā u ānčiži ušā atunje. Voj pā alta parci vic apuka sā kukunjec šā vic aruga: 'Domnu, dāsvā pāntru noj.' Šā vorba aluj u fi: 'Ju nu ščuv dā hundī ščec voj.' 26 Voj vic apuka sā zāšjec pā aje: 'Ali noj anj but šā anj mānkāt ku činji kānd ānvācaj pā ulicurjeanoštri.' 27 Šā jāl u zāšji maj undatā: 'Ju vam zās kā nu ščuv dā hundī ščec. Fužjēc dā la minji, voj ominjiljor rej!' 28 Da akulo vic plānžji šā vic kārcāji ku dinci šā vic fi mirgiš kānd vic viđe pā Abraham, Izak šā pā Jakov šā pā toc proroci ām kraljevstva alu Dimizov, ali voj vic fi vārljic afarā. 29 Šā eje kari ur šāđe la masā pā nuntā ām kraljevstva alu Dimizov ur vinji dā pā Istok, Zapad, Sjever, šā dā pā Jug. 30 Bāgāc sama kā orikic kari ās aku maj pucān važni ur fi maj mar, a hej kari ās aku maj mar ur fi maj mišj." 31 Orikic farizej ur vinjīt la Isus ām aje ista zā, sā āl āmpurūšjaskā. Šā ju zās: "Herod gāndešči sā či amori. Dām ala rānd lasā lokusta šā duči pā altu lok." 32 Isus u āntors vorba: "Dušjēcāvā šā zāšjec alu līsicurljelje: 'Ju mān pā drašj afarā šā ozdravalaskā pā bičež. Ju uj faši aša astās, šā mānji šā tek ām trečā zuva uj zavāršāli.' 33 Ali ju trābāt sā fjuv pā kalje astās, mānji šā trečā zuva, izgledalešči kā nu slobut proroku sā mori afarā dām Jeruzalem. 34 O Jeruzaleme, Jeruzaleme tu kari aj amurāt pā proroc šā vārljit petri pā eje kari Dimizov vu mānat la činji! Kiči rāndur am gāndit sā branalesk pā kupiji atej ka gājna pā pujiš dāsup haripileš, ali voj nu gāndēc! 35 Ujtāči akul! Kasa ata āj lāsatā sāngurā golā. Šā nu mic viđe pān šje nu vic zāšji: 'Blagoslovulit sā fijā kari vinji ām numilje alu Domnu!'"

14 Undatā Isus u mers sā večeralaskā la kasa alu vođa dā farizej. Are pā zuva dā sāmbāta šā jej sā ujta pā jāl tari ku sama. 2 Om ku bičišug dā umflalā dām apā su pojavalit dādānenēce aluj. 3 Isus u āntribat pā učiteljur dā zakonu alu Mojsije šā pā farizeji šje asre akulo: "Āj zakonito dā pā zakonu alu Mojsije sā ozdravalaskā pā zuva dā sāmbāta ili nu?" 4 Jej tāšje, Isus pā aje u pus mānijile pā omula, šā lu ozdravalit šā lu lāsat sā fugā. 5 Isus lju āntribat: "Dākā šjinjiva dām voj ari fišjor ili pā vakā kari u kāzut ām bunar adānkā nac skoči odma afarā, šā pā zuva dā sāmbāta?" 6 Pā aje, jej nu puče sā uništīlaskā vorba. 7 Isus u bāgat sama kum gošči kari asre čimac izabrale lokurlje hej maj ām centrā la masā. Isus lji ānvāca ku usporedbā pā jej: 8 "Kānd ješč čimāt dā šjinjiva pā nuntā nu šāđec pā lok dā casni gošč. Domačinu ar puče sā vi čimāt pā šjinjiva maj važni dā voj pā ala lok. 9 Domačinu ar puče sā vījā ku omula, šā sā ac zākā: 'Urtaku amnjov, elši lokusta āj pāntru jāl', šā atunje tu ješč ām rušānji. Vi trābuji sā či dušj pā zadnji lok. 10 Aša kānd ješč čimāt, duči šā akulježjic zadnji lok. Atunje Domačinu ar puče sā vījā šā sā ac zākā: 'Urtaku amnjov, hajd maj ām sus.' Atunje ām asta slučaj tu vi puče sā aj maj mult poštovanje ām nenēce alu urtaši, atej šā gošč. 11 A tot omu kari sā rādīka sāngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rādīkac." 12 Su āntors la Domačin šā Isus u zās: "Kānd pripemilešč večerā nu

čima numa pā urtašic, ili pā fračic, ili pā njamuc ili pā gāzdašj susjedur, kā jej sigurno čur čimaci pā činji isto šā aša cu fi āntors. 13 Maj benji kānd fašj feštā čamaljī pā sārašj sā vij šā pā invaliž, šā pā ulož šā pā orb. 14 Tu vi fi blagoslovulit, kā jej nuc poči āntoršji ali Dimizov ču nagradali šām nor pā zuva dā uskrsnuće dā pravedni ominj." 15 Kānd unu dām ominijije la masā u auzāt, Jāl u zās: "Blagoslovulit āj ala kari u mānka pitā šām kraljevstva alu Dimizov!" 16 Isus u āntors vorba: "Undatā are unu om kari u dat mari večerā. Multā lumi are čimat akulo. 17 Mar apropi dā večerā sluga u fost mānat la gošć sā lji čemi: 'Hajdec', u zās jāl: 'kā kutotu āj spremno!' 18 Ali jej toc dām jej sor apukat sā šās afliji izgovorur. Unu u zās: 'Ju am kumpārat telek, šā trābā sā mā duk sā u vād. Mā arogā la činji, sā zāšj sām jerči.' 19 Alci u zās: 'Ju am kumpārat šinšj (5) perec dā bikān šā trābā sā mā dukā sā ānšjerkā. Mā arogā la činji, sā zāšj sām jerči.' 20 Treći om u zās: 'Ju bāš mam ānsurat šā dām ala rānd nu pot vinji.' 21 Sluga u mers šām napoj la gazda aluj šā ju spus kutotu. Asta lu mirgišit pā gazda šā jāl u zās alu sluga aluj: 'Āngribeščići, duci pā ulicur šā šām centru dā varuš šā adalji pā sārašj, ulož, invaliž šā pā orb sā vijā.' 22 Kānd u fākut aje, gazda u javalit kā u fākut aje ali inka are maj lok. 23 Atunšeju zās gazda alu sluga: 'Aku duci šām kot pā ulicur šā čamā šā fā sā vijā, aša sā fijā kasa ame umplijitā. 24 Kā njijš unu dām eje elši kari asre čimac nor gusta dām večera ame.' 25 Mulc ominj šā sljedile pā jāl. Isus su āntors šām napoj šā u svātīt alor: 26 "Bilo šinji dām voj kari plašji maj tari pā tatusu pā mumāša pā bāšācaš, pā kupišj pā fraci šā pā sorälješ šā čak pā kustu aluj maj mult dā kit pā minji, nu poči sā fijā učeniku amnijov. 27 Dakā šinjivja gāndēšči sā fijā učeniku amnijov, trābā sā dukā krušje aluj sā mā sljedilaskā šā sā fijā spremni sā mori pāntru minji." 28 "Gāndēcavā aku dakā unu dām voj gāndēšči sā fakā toranj, nu ac šāde elši zjós šā sā viđec dakā avec dāstul banj sā šāl fāšjec do kraja tornjula? 29 Inače ar puće sā fašj temeljurlje šā hej šje sā ujtā la voj šār puće fašji šufā dām voj daje kā nu avec dāstul banj sā završāleć. 30 Jej ur zāšji: 'Asta om su apukat sā gradalaskā ali no putut sā završālaskāl' 31 Ili ka kum kralju su spremili sā mergā šām bātajā ku altu kralj. Šā sā nu šadā elši šā sā gāndaskā dakā ku zešji (10) hiljada dā kātānji poči sā šāl savladalaskā ku protivnikuš kari ari doj spešj (20) hiljada? 32 Atunše dakā nu poči sā šāl savladalaskā u māna pā pregovarač kitā āj inka neprijatelju dā parci sā āntrebi dā uvjetur dā putuljalā. 33 Šā aša toc dām voj dakā nu vic lāsa kutotu šje avec, nu poči sā fijā učeniku amnijov." 34 Isus u zās: "Sari āj bunā stvar ali dākā perdi izu, ku šje poc āntoršji bālureme? 35 Nuj bunā atunše njijš dā pāmārt njijš dā šrot. Lume numra u vārliešči āndārāt. Punięt ureći voi kari avec ureći sā auzāć!"

15 Pălăngă Isus su okupulit tari mulc poreznici să tari mari greşnici să pujă urecă la vorba aluj. **2** Farizejii să učitelji dă zakonu alu Mojsije sur apukat să āl gumunjaskă, să jej zăşje: "Asta om să drăužeşti ku greşnici, să măňankă ku jej." **3** Daje Isus lji spunji asta usporedibă: **4** "Dakă şjinjiva dăm voj ari sto birş să să perdi una dăm jelji, nac lăsa pă eşce devedeset devet ām pustulot, să ac merzji dă pă aje una su kutac pă şje nac afla? **5** Šă kănd vic afla, aj duşji pă umirilje ku făluşajă.

6 Atunše ac meržji akasă, vic čima pă urtašic šă pă susjedi avoštri šă ac zăšji: 'Anfălušăcăvă ku minji, kă am aflat pă birka ame kari are pirdută!' 7 Ju vă zăk, ku fi maj mari fulušăjă pă nor kănd su ānkăji unu grešnik, nego dă devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trăbă ānkăjală, aša jej gănde.' 8 Isus maj zăšji: 'Illi haj să zăšenj kă una mujeri ari zešji (10) banj dăm aržintj šă atunše unu dăm jej perdi. Nu acăcă lumina šă mătura podu šă u kuta banj, păn šje nu aflat? 9 Šă kănd u afla banj dăm aržintj părdut, de ſu čima pă urtašilje alji šă pă susjedurje una, šă u zăšji: 'Anfălušăcăvă ku minji, kă ju am aflat banji kari am pirdut!' 10 Ju vă pot zăšji kă āj iſto aša āntră andelji alu Dimizov. Dakă să ānkăjeſči unu grešnik, jej să anfălušeſči.' 11 Isus u zăs: 'Are unu om kari ave doj fiſor. 12 Hăl maj tăñăr u zăs alu tatusu: 'Tată, dăm dio ſje ām pripadaleſči.' Aša tata aluj u āmpărcăt kutotu ſje ave āntri jej. 13 Dă pă dovă tri zăli, fiſorju hăl maj tăñăr u akuljes kutotu ſje ave šă su pus pă kaliji să mergă dăparci šă akulo u čilitut kutotu ſje ave, čilte făr dă gănd. 14 Kănd u čilitut kutotu, mari fomi u vinjut pă pământu hundi are jăl, šă su aflat ām sărăšijă. 15 Aša u mers la unu om ām pământula kari lu mănat ām telek să aj rănjăskă porſji. 16 Aluj ji are aša fomi dă ſu kivinjut să măňaſji dăm ha ſje măńka porſji, šă njime nuj dăde njimika. 17 Dă pă aje jăl ſu vinjut ām firi. Jăl u zăs: Tata amnijov ari mulci slugur šă jej ari um boglă dă mănkari a ju ajiſje mor dă fomi! 18 Ju muj ſkula šă uj meržji la tata amnijov šă ju zăšji: 'Tata amnijov, ju am zgreſilit protiv dă činji, šă alu Dimizov ām nor. 19 Ju nu mes maj mult vredan să fjuv čimat fiſorju atov. O lasăm să fjuv radniku atov!' 20 Atunše su ſkulat šă u mers la tatusu. Ali mar kănd are inka dăparci dă la kasa alu tata aluj, tatusu lu văzut šă lu apukat mila dă jăl. Tatusu u aljigat la jăl, lu āngărgăjet šă āl surătăt tar. 21 Fiſorju ju zăs: 'Tata amnijov, ju am zgreſilit protiv dă činji šă alu Dimizovu ām nor. Ju nu mes maj mult vredan să fjuv čimat fiſorju atov!' 22 Tatusu u zăs alu slugurlje aluj: 'Dušjec fris šă aflatc maj bunji colji šă punjec pă jăl, dădecăj virigă dă măna aluj, šă cipiliš dă pišorilje aluj. 23 Šă apukăc pă maj măndru răñită vakă šă amurăcu, atunše lasă să mănkăj šă să fijenj făloş. 24 Adăſje? Dăm ala rănd kă astăs fiſorju amnijov are mort, aaku kustă ām napoj! Jăl are pirdut šă aku su aflat!' Aša jej sur apukat să să anfălušaskă. 25 Maj bătărn fiſor are ām telek. Jăl vinje akasă šă kum vinje maj apropi dă udvar, jăl puće să audă muzikă šă žok. 26 Aša u čimat pă unu dăm slugur šă u āntribat ſje āj aje. 27 Šă ju spus: 'Fračiuto atov su āntors akasă šă tatusu u amurăt maj măndră răñită vakă dăm ala rănd kă su āntors săňatos!' 28 Ali jăl are mirgiš šă nu gănde să tunji ām nontru. Šă aša u mers afară, a tatusu să aruga la jăl să vijă ām nontru. 29 Ali jăl u āntors vorba alu tatusu: 'Numa găndeſči kă mulc ej ſje am lukrat dă činji ka robu, šă uvek am făkut ſje maj zăs šă tot nu maj dat njiš mikă kecă să pot ave ſlavalala ku urtaſhi amej. 30 Ali kănd astăs fiſorju atov u vinjut akasă kari u mănkat kutotu ſje aj dat găzădăſje, ku bludnicur, atunše tu či duſj šă amor răñită vakă păntru jăl!' 31 Tatusu u zăs aluj: 'Fiſorju amnijov, tu jeſči uvjek ku minji, šă kutotu ſje am ju āj atov. 32 Isto aša benji āj aku să ſlavalenj šă să nji anfălušanj kă astăs fračilje atov are mort šă su āntors ām kust ām napoj, šă jăl are pirdut šă aku su aflat!'''

16 Asta usporedbă isto Isus u spus alu učenici: 'Are om găzdkari u dat lukru alu unu upravitelj, să ju fost spus aluj kă upravitelju čaltešči să răsăpă găzdăšije alu gazda aluj. **2** Aša lu čimat pă jăi să ju zăs: 'Şje aji asta şje audă dă činji? Dăm računu dă kutotu şje aj făkut, kă tu maj mult nu poc fi upravitelj!' **3** Upravitelju u zăs atunše aluj săngur: 'Şje să fak, aku kănd gazda je ăndărăt lukru dă la minji? Nu am pučeri să kapalesk? U fi rušăni să mă duk să kuldujesk. **4** Šćuv şje uj faši! Ju uj direži aša dă kănd mur măna dăm lukrusta tot uj fi apukat ăm benji la kăšălje ominjistora.' **5** Aša jăl u mănat dă pă ominji şje as re dator alu gazda aluj, unu pă kiči unu. Jăl u ăntribat pă elši om: 'Kit ješć dător alu gazda amnjov?' **6** Jăl u ăntors vorba: 'Sto bačvur dă uloj dăm maslinur.' Upravitelju u zăs: 'Šáz žjos, jec računu să pă fris̄ skrija pedeset.' **7** Šă jăl u ăntribat pă altu om: 'Kit ješć tu dător?' 'Sto merur dă pšenică.' Šă jăl ju zăs aluj: 'Jec računu să skrija osamdeset.' **8** Atunše gospodaru u ămărīt pă nu dirept upravitelj kari ăm oči aluj nu are bun upravitelj, kă u arătat dăstafelă mărdulijă kari nuj bună. Asta arată, kă ominji dă asta svet ăs maj mudri ăm stvarurlje alor dă kit dă ominji dă lumină. (aiōn g165) **9** Šă ju vă zăk: 'Koristilec găzdăšije şje fužji daje kă aj nepravednku aje vă făşjec urtaş pă lăngă voj, aša kănd nu maj u fi găzdăšijă, atunše voj vic fi apukac ăm nor dă erikeš. (aiōnios g166) **10** Ala kari aji vjeren ăm maj mišj stvarur, aji isto aša vjeren ăm stvarurlje mar; să ala kari nuj vjeren ăm stvarurlje mišj aji isto nu vjeren ăm stvarurlje mar. **11** Šă aša dakă nac fost vjerni ăm svetovno găzdăšijă şjinji vu ăncredi ku pravă găzdăšijă să upravljalec? **12** Šă dakă nu šćijec upravljali ku altora benijije, şjinji vu da aje şje pripadalešči avovă? **13** Njiš una sluga nu poći să služulaskă pă doj gazdur dăm turdataš, kă pă unu u zamrzăli a pă altu u plašji, ili u fi vjeren alu unu a pă halalănt nu u puće vide ăm oč. Nu pućec služuli să alu găzdăšijă řă alu Dimizov istovremeno.' **14** Kutotu aje auze farizeji, kari asre lukumic dă banj, să jej su apukat să ăs fakă şjuf. **15** Atunše Isus u zăs: 'Voj vă fişjec pravedni ăm oči alu lume, ali Dimizov šćijā sufljičilje avoštri. Şje lume tarci cenilešči, skărba ăj ăm nencē alu Dimizov.' **16** Isus zăši: 'Zakonu alu Mojsije řă kenvijurlje alu proroci kari jej ur skris vridile păň şje no vinjut Ivan kari bučuza řă dă atunše spunje Hir fălos dă kraljevstva alu Dimizov a noj trăbujenj să nagovurelenj să mergă ăm kraljevstva alu Dimizov. **17** Nu značalešči kă zakonu alu Mojsije nuj bun. Majnti u trešji noru řă pămantu, kită să propadalaskă zakonu ili să kadă una slovă dăm zakon. **18** Kari să lasă dă la băšăcaš să să ţansori ku alta băšăca faši preljub. řă tot omu kari u ţansura pă mujeri kari aji lăsată dă la bărbat isto faši preljub.' **19** Isus zăši: 'Are om găzdkari kari să ămbrăka ăm colji skumpi řă ăm totă ză mănkă skumpă mănkari. **20** Akulo are isto aša om sărak kari să čima Lazar kari are astupat ku čirevur pă jăl řă are pă košći la uša la ala găzdkar. **21** Jăl ăs kivinje să fijă rănjit ku mrvicurlje şje kăde dă pă masa alu omuluje găzdkar. Kănni delj divljă čak vinje la jăl řă aji ljinže čirevur. **22** U vinjut vreme kănd u murit kuldužu, řă andeji lor dus ăm bracă la Abraham. Omu găzdkar isto u murit řă u fost ăngrupat. **23** ăm mari mukă ăm podzemlje, găzdkar su ujat sus řă u văzut pă Abraham dă dăparci řă pă Lazar kari are lăngă Abraham. (Hadēs g86) **24** řă jăl u plăns ăm mužjală: 'Tata, Abraham fijac

milă dă minji! Mănăl pă Lazar la minji lasă să ăntupaskă ţejejitu ăm apă să săm răşjaskă ljjimba, kă mari mukur ăs pă minji ăm fokusta.' 25 Abraham u ăntors vorba: 'Fişjoru amniov, tu trăbă să ă āngăndeşc dă aje kănd arej pă pămănt tu avej mulcă bunji stvarur, kănd Lazar ave mulcă relji stvarur. Ali jăl ăj aku ăm utjehă, kănd jeşc tu ăm mukă.' 26 Șă dă kutotu asta, ăntri noj ăs ăntri voj ăj mari gropă făr dă kraj. Eje kari ar găndi să mergă dă ajişje la voj nu poći, să njiş nijime nu poći dă la voj să vijă la noj.' 27 Atunşje omu şje are găzdzak u zăs: 'Mă arog la činji să ăl măj pă Lazar la kasa alu tata amniov. 28 Ju am shinj̄i frac kari akulo kustă. Lasă să lji upozurulaskă să nu vijă pă ista lok pljin dă mukă!' 29 Abraham u ăntors vorba: 'Jej ari kenvijur kari Mojsije ăs proroci ari skris dă jej să lji opozurulaskă! Lasălji să puja ureci la jej!' 30 A jăl u zăs: 'O nu, Tata amniov Abraham. Alor lji trăbă să lji vijă şjinjiva dăm morc, să dej sur ănkăjăi.' 31 Abraham u ăntors vorba: 'Dakă no punji ureče la Mojsije ăs la prorokur, nur ănkredii njiş să să skolji şjinjiva dăm morc.'"

17 Isus u zās alu učenici aluj: "Napadajur dā relji trābā sā vijā ali jao alu ala om pā kari vinji. 2 Aluj jar fi maj benji sā avji petrā dām mlin lījigatā la gāt šā sā sā vārljaskā ām apā, dā kit sā puji pā grehur pā hej mišj. 3 Fijec ām samā! Dakā fračitu ac vītešči āmpurišešči; atunšeš dākā su ānkāji, jartāj. 4 Makar sā zgrešilaskā protiv dā činji šapči (7) rāndur ām una zā, dakā vinji la činji šapči (7) rāndur sā priznalaskā dā aje šje u fākut, jartāj." 5 Apostolu u zās alu Domnu: "Dānji maji mult ānkriðalā!" 6 Domnu anostu u āntors vorba: "Sā vi avut ānkriðalā makar aša dā mikā ka sāmānca dā gorušičino zrno voj ac puče zāšji alu ljemnusta: 'Skōčiči dām vānji šā sāmānāči ām more!', sā voj vic punji ureči. 7 Šinji dām voj zāšji alu sluga aluj, dā pā šje u lukru ām telek ili pāze pā birši, sā ac zākā kānd vinji dām lukru: 'Hajd jec lok?' 8 Mar ju zāšji am lok dā aje: 'Duči šā fā šjeva dā mānkāt, ščimbāc coljilje, šā aščaptāmā sā mānānki šā sā bjov, dā pā aje poc tu sā šās šā sā mānāši! 9 Šā ar kāpāta sluga šjeva ka posebnā zaslugā dā aje dā šje u fākut? Ju gāndesk kā nu. 10 Šā voj isto fāšjec kutotu šje am zapovjedalit, trābā sā zāšjec: 'Noj ščenj numa obični slugur. Noj numa anj fākut lukru anostu!' 11 Aša pā kalje dā Jeruzalem, Isus u mers pā kalje kari sljedile granicurlijē antri Samarija šā Galileja. 12 Are aje sā tunji ām unu dām saturljelje šā jāl u aflat pā drik zešji (10) ominj ku gubā. Jej ur stat pā dāparči 13 šās ur mužjīt la jāl: "O Isuse Domnu! Fijāc milā dā noj!" 14 Kānd u vāzut pā jej, Isus u zās: "Dušjec šā arātācāvā la pop sā vadā dakā ščec sānātōš." Jej lur pus ureči, sā pā kalji jej ur fost čistilic. 15 Atunšeš unu dām jej kānd u vāzut kā u fost čistilic su āntors ām napoj šā dām tot graju slavale pā Dimizov. 16 Jāl u kāzut žjos pā ubrazu la pišorilje alu Isus šā ju zahvalalit. Ali omula are Samaritanac. 17 Isus u āntribat: "Nas re zešji (10) ominj kari as re čistilic? Hundī aš heščelanc novā (9) ominj?" 18 Nu su āntors njime ām napoj sā de slavala alu Dimizov, čar strancusta?" 19 Atunšeš jāl u zās: "Skolāči šā duči pā kaljec. Ānkriðala ata ču spasalit!" 20 Kum u fost āntribat dā la farizeji kānd u vinji Kraljevstvo alu Dimizov, Isus u āntors vorba: "Kraljevstvo alu Dimizov nu vinji, aša sā potā ominjī sā promatalaskā dā pā znakovur. 21 Aša lume sā nu potā sā zākā: 'Ujtāči! Ajiše āj.' Ili: 'Akulo āj!' Nu! Kraljevstvo

alu Dimizov äj äntri voj!" 22 Jäl u zäs lu učenici aluj: "U vinji vremi känd vic kivinji sä viđec una däm zälijilje känd ju, Fišoru Omuluj, uj vladali ka kralju, ali kivinjala avosträ no fi ispunulitä. 23 Orkic ur zäši: 'Ujtäči akulo äj! Ajšje äj!' Nu fužjec äm nijkere nu vä maknalec! 24 Känd ju uj vinji Fišoru alu Omuluj, ju uj vinji ka skripala plijen dä svetlå svitlázant däm unu kap dä nor pän la altu kap dä nor. Aša u fi šä ku Fišoru Omuluj äm zua aluj. 25 Ali majnti dä aje, ju träbujes sä patlaskä mult šä ju uj fi odbacalit dä la asta generacijä. 26 Kum are äm zälijilje känd Noa kusta, aša u fi äm zälijilje känd ju Fišoru Omuluj uj vinji. 27 Atunje jej mänka šä bije, sä änsura šä sä ämirita pänä äm zuve känd Noa u tunat äm arkä. 28 Isto aša are äm zälijilje känd Lot kusta. Jej mänka šä bije, kumpära šä vinde, sä sämäna šä gradale. 29 Ali pä zuva šje Lot u fužjet däm Sodoma u kätzut fok sä sumpor däm nor šä u uništilit pä jej toc. 30 Isto aša u fi däm turdatä pä zuve känd ju, Fišoru alu Omuluj muj äntorši. 31 Dakä äj äm aje zuva omu pä krovuš dä kasa a stvarurije aluj äs äm kasa, nu mergä žjos dä pä jelj sä äs je ku jäl. Isto aša dakä äj om äm telek, nu mergä akasä. 32 Ängändecavä dä bäsäca alu Lot šje ju su dogodulit! 33 Šinji gode änsjarkä sä äs spasalaskä kustuš ala lu perđi a kari lu perđi ala u ave kust. 34 Äm aje nöpciju vä spuj ur fi doj ominj äm ista pat šä unu däm jeg u fi lot, halalänt u fi läsat. 35 Dovä mujer una ur meljali fän, šä una u fi lotä, hajelantä u rämäanje." 37 Učenici ur äntribat pä Isus: "Hundä u fi aje Domnu." Jäl u odgovorulit: "Hundä äs ominj mrc akulo u vinji lešinari."

18 Isus u spus usporedba sä areći alu učenikur kä om ar träbju uvjek sä sä aroži šä nikad sä nu odustulaskä. 2 Jäl u zäs: "Äm unu varoš are unu sudac. Omusta nu ave frikä dä Dimizov, njiš nu sä brigale dä njime šje jej zäši. 3 Šä akulo are una vădojä äm varušula kari stalno vinje akulo la jäl, sä sä aruga: 'Apärä mä dä dužmanu amnjov.' 4 Una vremi nuj ažuta. Dä pä aje su apukat sä sä ängändaskä: 'Nu am njiš šefälj frikä dä Dimizov, ili brigä pä lăngä ominj. 5 Kum gode, ju uj ažuta alu asta udovicä kä mult mä dosadalešci. Uj apära, inače mu dosadali ku vinjala šä ku äntriburije alji.' 6 Atunje Domnu Isus u zäs: "Ac băgat sama šje šu zäs sängur aluj sudacu hamisi? 7 Šä atunje nu da Dimizov diriptaci šä zaštitä alu lume akuljesä aluj kari plänzi la jäl zuva šä nöpcé sä jäl are strpljiv ku jeg. 8 Ju vä zäk kä jäl u ažuta ku diriptaci šä ku zaštitä pä friš. Ali uj affa Fišoru alu Omuluj dästafelä änkriðalä äm ominj känd ju muj äntorši pä pämänt?" 9 Isus u spus alta puvešci, ali orikic ominj kari asre tari uvjerilicä äm pravednostu alor, a jeg pä alci sä ujtä ku märžnjä. 10 Jäl u zäs: "Doj ominj ur mers sus äm Hram sä sä aroži. Unu däm jeg are farizej, šä altu om are poreznik. 11 Farizeju su skulat sus šä u zäs asta aruguminä päntru dä jäl: 'O Dimizolje, ju dov hvalä cijä kä nu mes ju ka hešcelanc ominj: pulkuć, hamis, preljubnik, ili čak ka asta poreznik. 12 Ju postulesk dovä rändur pä saptämänä: dov desetina cijä dä kutotu šje zaradalesk.' 13 Porezniku pä haje parći, u rämas dä parći, šä nu su ändura sä rädiši očiš äm nor, numa äs băče čeptu dä žalji šä zäšje: 'Dimizolje aj milä dä minji grešnik!' 14 Ju äc zäk kä ala poreznik u mers akasä opravdan la Dimizov, a farizej nu. A tot omu kari sä rädiča sängur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rädičac." 15 Jej ur adus isto aša sä pä mišj

kupijiš, sä pujä Isus mänjilje pä jej sä lji blagoslovulaskä. Ali känd ur väzut aje učenici jej ljur svätit sä äj dä uđinä. 16 Isus lju čimat atunje la jäl sä u zäs: "Lasälji pä kupiji sä vijä la minji sä nu lji branalec, kä kraljevstva alu Dimizov pripadalešci alu dastafel ka jej. 17 Anume, ju vä zäk: 'Kä kari gode no fi ka kupiji mišj ponizni nor puće sä tunji äm kraljevstva alu Dimizov.'" 18 Are unu vladar akulo kari u äntribat pä Isus: "Bun Učitelju, šje träbä sä fak sä kapät kust dä erikeš?" (aiōnios g166) 19 Ju zäs Isus aluj: "Adäšje mä čem pä minji bun? Njime nuj bun čar unu Dimizov. 20 Zapovedurije alu Dimizov šćijä: 'Nu fä preljub', 'Nu amurä', 'Nu fura', 'Nu svedočuli äm mišjunä', 'Poštivâlešćic pä tatusu sä pä mumäta.' 21 Jäl zäs: "Da sä asta am pätzat däm tänjireme ame." 22 Känd u auzät Isus aje, jäl ju zäs: "Ali ac ibizešci una stvarä: dući sä vindic kutotu šje aje, ämparcä banji alu saraši, sä tu vi ave gäzdäšijä äm nor. Atunje hajd sä sljedilešćimä pä minji." 23 Ali känd u auzät aje, tari su äntristat kä jäl are gäzdak ša nu gände kutotu sä vändä. 24 Känd u väzut Isus kitä dä tari su razočaralit, jäl u zäs: "Kitä dä grov äj dä eje kari äs gäzdäši sä tunji äm kraljevstva alu Dimizov! 25 Maj ušuri äj alu devi sä tunji päm urečilje dä ak, dä kitä alu gäzdak sä tunji äm kraljevstva alu Dimizov." 26 Hej šje punje ureči ur zäs pä aje: "Šinji atunje poći fi spasalit?" 27 Isus u äntors vorba: "Šje äj nemoguće alu om, äj moguće alu Dimizov." 28 Atunje Petar u zäs: "Benji noj anj läsat kutotu, sä čanj sljedilit pä činji." 29 Isus u äntors u alor vorba: "Anume, ju vä zäk, kä Šinji gode äs lasä kasaš, ili pä bäsäcaš, ili pä fraciš, ili pä mumäsa sä pä tatusu, ili kupijiš päntru kraljevstva alu Dimizov, 30 a sä nu kapiči dä aje maj mult äm asta kust dä kit ave, a u käpäta pä altu svet kari vinji kustu dä erikeš." (aiōn g165, aiōnios g166) 31 Isus u čimat pä dvanaest apostolur la jäl, šä u zäs: "Punjec ureči, noj mäženj äm Jeruzalem sä kutotu akulo šje u fost skris dä la proroš äm kenvija sväntä dä minji, Fišoru Omuluj a aje su dogoduli: 32 Jej mu predali äm mänjilje alu ominj kari nus Židovi sä däm minji šor faši ſuf, uj fi bătut, jeg mu skipa, 33 sä dä pä šje uj fi bicevălit šä uj fi amurät, ali dä pä aje ju uj uskrsnuli treća zuva." 34 Učenici nu šćije njimik dä asta. Elje vorbi ljur fost askunšä, sä jeg nor prišiput njimika šje sä ängände Isus. 35 Kum äs re apropri alin Jerihon, šjeva ka omu orb šäde pä drik sä kulduž. 36 Känd omu orb u auzät kä gärmadä trešji pä akulo, jäl su äntribat šje äj aje. 37 Aša jur spus kä Isus däm Nazaret u trikut pä akulo. 38 Pä aje u mužjat: "Isuse Fišoru alu David, mä arog la činji aj milä dä minji!" 39 Lume kari umbla äm nencí äj zäšje sä takä, ali jäl su apukat sä maj tari sä mužjaskä la jäl: "O Fišoru alu David aj milä dä minji!" 40 Atunje Isus u stat sä u dat zapoved sä äl adukä la jäl. Jäl lu äntribat: 41 "Šje gändešc sä fak päntru činji?" Šä jäl u äntors vorba: "O Domnu, ju gändešk sä väđi!" 42 Isus ju zäs: "Ujtäči! Änkriðala ata ču ozdravalit." 43 Šä jäl odma u käpätat sä vadä. Šä lu sljedilit pä Isus, sä slavale pä Dimizov. Šä totä lume kari ur väzut däđe slavä alu Dimizov.

19 Isus u vinjut äm Jerihon šä u trikut äm ala varuš. 2 Šä akulo are om šje sä čima Zakej. Jäl are glavni poreznik, sä are gäzdak. 3 Jäl änsjärka sä vadä pä Isus sä sä saznalaskä Šinji äj jäl. Ali nu äi puće sä äl vadä akulo asre mulc ominj daje kä jäl are niskä om. 4 Däm ala ränd jäl u aljärgat äm nencí sä

su urkat pā ljemn dā divlja smokvā ām nadā kā lu viđe daje kā Isus vinje pā aje kalje. 5 Kānd u vinjīt Isus pā lokula, jāl su ujtat sus šā lu vāzut pā jāl, šā ju zās: "Zakej, pāfriš haj žjos, kā ju trābā astās sā viju la činji akasā." 6 Šā jāl su āngribit sā vijā žjos šā lu apukat ku fālušājā. 7 Kānd ur vāzut lume aje, jej toc gumunje: "Jāl u merži la om kari āj grešnik!" 8 Zakej su skulat šā u zās: "Domnu, ujčāči! Ju dov žāmānātī dām gāzdzāšīj ame alu sārašj. Šā dākā am ānšājlit pā šjinjiva, āntork patru rāndur majmult." 9 Isus ju zās aluj: "Astās spasenje u vinjīt la asta kasa, kā šā asta āj fišjoru alu Abraham. 10 Kā ju Fišjoru alu Omuluj am vinjīt sā kotā šā sā spasalaskā pā ominj kari u fost pirdut." 11 Mulc ominj ur auzāt elje vorbi, kum are dapropi dā Jeruzalem, šā ominji sā gāndē kā kraljevstva alu Dimizov odma su apuka. Isus daje su apukat sā lji spuji maj una usporedbā. 12 Jāl u zās: "Unu gāzdzak om su gātāt sā mergā ām dāparcī pāmānt sā kapiči kraljevstva šā atunje sā sā āntorkā. 13 Jāl u čimat pā zeši (10) slugur, šā lju dat pola kila dā aržjint, šā u zās: 'Fāšjēc korist aje pān šje nu mā āntork.' 14 Ali ominji dām lokula aluj āl māržāle, šā u mānat pā predstavnīši dā pā jāl sā zākā: 'Noj nu gāndēn asta om sā nji fiš kralj.' 15 Ali jāl su āntors ku autoritet dā kralj šā u dat zapovjed sā āj adukā pā slugurjelje alu kari u dat banj sā vijā dādānenči sā de izyještaj šje ur fākut ku banji. 16 Elši sluga kari u vinjīt, u zās: 'Domnu, banji aje mu adus dā zeši (10) majmult.' 17 Šā jāl u zās aluj: 'Māndru! Tu ješč bun sluga. Daje kā are vjeran ku mik, aku aj autoritet pā zeši (10) varušur.' 18 Altu om u vinjīt, šā u zās: 'Domnu, banji aje su rādikat dā šinjš (5) rāndur.' 19 Šā jāl u zās isto astuje: 'Ju cuj da autoritet pā šinjš (5) varušur.' 20 Šā treči (3) u zās: 'Domnu, ajišje āj banji aje, ju am pāzāt pāntrū činji, am pus ām maramičā. 21 Mijā mi are frikā dā činji daje ka ješč strog om: Tu jej šje naj ulagatil šā akuljež šje naj sāmānat.' 22 Šā u zās kralju ām ānturšājā dā vorba: 'Dām gura ata cuj suduli, njiš korist sluga! Tu ščijej kā mes om strog, šā jov šje nuj amnjov, šā akuljež šje nam sāmānat. 23 Atunje adišje naj pus banji ām bankā? Sā vi putut šjeri banji ku kamaturjle kānd māš āntorši.' 24 Atunje kralju u zās alu hej šje stāče akulo: 'Loc banji dā la jāl šā dādecāl alu ala kari ari zeši (10).' 25 Jej ur zās: 'Ali Domnu, jāl mar ari šinjš (5) kilā dā aržjint!' 26 Ju vā zāk: Kari ari u ave majmult, a heje kari nari čak šā haj pucān šje ari u fi lot dā la jāl. 27 A alu dužmanji amej kari nu gāndē sā fjuv kralju alor, adušjecālji ajišje šā amurācālji ām oči amej!" 28 Kānd Isus u spus usporedbe, u mers maj pā dāparcī pā kalje dā Jeruzalem. 29 Kānd Isus vinje mar apropi dā lok ām Betfaga šā Betanija la planina dā maslinur, jāl u mānat pā doj učenikur aluj ām nencī. 30 Jāl u zās: "Dušjēc ām sat ām nencī. Kum vinjec ām lok, voj vic affa pā magar pā kari njime no šāzut. Dāzljigācāl šā adušjecāl la minji. 31 Dakā vu āntriba šjinjiva: 'Adišje āl dāzljiež?', numa zāj: 'Alu Domnu āj trābā.' 32 Šā kari u fost mānatā ur aflat točno kum jāl u zās. 33 Čak šā kānd dāzljiga pā magar, gazuhrje u āntribat: "Adišje dāzljigāc?" 34 Šā ānturšājala dā vorba are: "Alu Domnu āj trābā." 35 Šā lu dus la Isus sā ur pus haljinurjle alor pā magar šā u pus pā Isus sus pā jāl sā šādā. 36 Kum māržje jāl ām nencī, lume punje haljinurjle alor pā drikū hundi prušule sā de čast alu Isus. 37 Šā baš kum vinje jāl apropi dā varuš hundi planina dā maslinur sā slābodi žjos, toc

učenici aluj sur apukat sā kānči ām mari fālušājā, šā dām tot graju slavale pā Dimizov dā kutotu mari čudur šje ur vāzut. 38 Jej mužje: "Blagoslovulit sā fijā kralj kari vinjī ām numilje alu Domnu! Putuljalā ām nor, šā slava alu Dimizov!" 39 Orikic dā farizej ām gārmadā jur zās: "Učitelju, zālji alu učenici atej sā nu svitaskā aje." 40 A Isus lju zās: "Dakā jej ur tāšje, petrilje sur apuka sā mužjaskā ām slavā." 41 Kānd u vinjīt Isus maj apropi la varuš su apukat sā plāngā pā jej dasupra. 42 Atunje jāl u zās: "Sā vi ščut numa āstās šje adušji putuljala ata! Aku āj askunsā dā la oči atej. 43 Daje kā vinjī vreme kānd dužmanji atej ur riđika falur pālāngā činji, jej čur opkululi sā čur ānkuje dām totā parče. 44 Šā jej čur uništili pā činji do kraja šā kutotu šje kustā akulo šā nu maj rāmānje ām činji njiš una petrā pā alta petrā, kutotu pāntrū aje kā nu aj prepoznulit vreme kānd Dimizov u vinjīt la činji." 45 Isus u mers ām Hram, šā su apukat sā lji māji afarā pā eje kari vinde šā kumpāra ām nontru. 46 Jāl u zās alor: "Skris āj ām svāntā kenvija: 'Kasa ame u fi kasa dā aruguminči' ali voj ac fākut 'špiljā dā pljačkaši!'" 47 Dā zuva Isus ānvačā ām Hram, a mar popur šā učitelji dā zakonu alu Mojsije šā alci vođur kari as re židovur planārje sā āl amori pā jāl. 48 Ali jej nor aflat njimika kum ar fašji aje, daje kā lume sā čanje apropi dā jāl, šā punje tarì ureči la vorbilje aluj.

20 Mar popur, učitelji dā zakonu alu Mojsije šā alci vođur kari as re židovur ur vinjīt la Isus ām una zā kānd ānvačā pā lumi ām Hram šā propovjedale Hir fālos. 2 Jej lor āntribat pā jāl: "Pā alu šinji autoritet fašj stvarurlješće? Šinji cu dat asta autoritet?" 3 Jāl u zās: "Lasācāmā pā minji sā vā āntreb una stvar šā āj dā voj sā ām ānturšēc vorba: 4 Anume Dimizov u zās alu Ivan sā bučuzaskā pā ominj, ili ominji u zās aje sā fakā?" 5 Jej ur svātit una ku alt šā zāšje: "Dākā anj zāšji 'dā la Dimizov', u āntriba: 'Adāšje atunje nu ānkriđec?' 6 Ali dākā anj zāšji noj: 'Dā la ominj', totā lume u vārliji petri pā noj sā nji amori. Kā jej ās uvjerilic kā Ivan are prorok." 7 Aša jej u āntors vorba kā jej nu ščije dā hundi u vinjīt autoritet sā bučuzaskā. 8 Šā Isus u zās: "Njiš ju nu vuj spunjī ku alu šinji autoritet fak stvarurlješće." 9 Isus su apukat sā spujiš usporedbā alu lume: "Are unu om kari u sāmānat vinograd šā u lāsat ām najam vinogradu alu šjeva ka ominji, šā jāl atunje u fužit dām pāmāntula pā maj lungā vremi. 10 Kānd u vinjīt vreme, jāl u mānat pā sluga la ominj ām vinograd sā āj de parče aluj dām plodur kari jej duguvule aluj, ali ominji lor bātut šā lor mānat ku mānijilje golji. 11 Atunje u mānat pā altu sluga ali šā pā jāl lor bātut, vredālit šā lor mānat ku mānijilje golji. 12 Jāl u ānšjirkat sā māji pā treči sluga, ali šā pā jāl lor ranalit šā lor arukānt. 13 Gazda dā vinograd u zās pā aje: 'Šje sā fak? Ju uj māna pā fišjoru amnjov plākut. Dar kānd lu viđe pā jāl, pālāngā jāl ur ave respekt.' 14 Ali ominjije kānd lor vāzut sur ligizit āntri jej: 'Jāl āj nasljednik. Hajc sā āl amurānje ašā nasljedstva aluj sā nji rāmājī anovā.' 15 Atunje lor dus afarā dām vinograd sā lor amurāt. Aku šje u fašji gazda dā vinograd? 16 Jāl u vinjī šā u uništili pā ominjije. Šā u da ām najam vinogradu alu alci." Kānd u auzāt jej aje kum ominji urāt sā ponašalešči, jej ur zās: "Nu de Dimizov!" 17 Jāl su ujtat pā jej, šā u zās: "Skris āj svāntā kenvija: 'Petrā kari graditelji u vārlijit āndārāt u fost aku petrā zaglavnā?' Šje značalešči asta?

18 Toc kari kađi pă petre u fi zdrubit pă dărăbelji, šă toc pă kari kađi u fi zdrubic." 19 Učitelji dă zakonu alu Mojsije šă mar popur ur ănsjirkat să pujă mănjilje pă jăl ăm ala šas ali alor lji frikă dă lumi. Jej ur prišiput kă jăl u spus dă asta usporedbă protiv dă jej. 20 Popi šă alici vođur ăl pratate pă Isus šă or mănat pă ſpijun, ominj kari trije ka ominj direpc kari ar trăbuji să ăl optužulaskă pă Isus ăm ſjeva ſje ar zăſji krivo aſa să ăl adukă pă Isus ăm mănjilje dă upravitelj alu Rim. 21 Aſa lor ăntribat pă jăl: "Učitelju, noj ſčijenj kă aje ſje zăſji šă ănvec ăj točno, šă kă nu arec njisj ſefălj parci, ali tu ănvacă anume kalje lu Dimizov. 22 Aku ăj benji dă noj ăzidovur să plăcjen porez lu car ili nu?" 23 Isus u ſhvalatit kum jej as re lukavi šă lju zăs alor: 24 "Arătam banji ku kari plăčeſh porezu. Aku alu ſjini ăj ubrazu šă numilje ſus?" Jej ur zăs: "Alu car." 25 "Atunſje plăcet alu car ſje ăj pripadaleſci lu car ſă dădec lu Dimizov ſje pripadaleſci alu Dimizov!" 26 Jej nu puće să aſlii njimika rov ăm ſvatu aluj ăntri toc lumi, šă jej asre ămirac la ănturſjala dă vorba aluj, šă u tăku. 27 Aku orikic ſaduceji kari zăſji kă njime nu ſu ſkula dăm morc ur vinjiti la jăl, ku trik ăntribală: 28 Jej ur zăs: "Učitelju, Mojsije u pus ăz ſakon păntru noj kă dakă fraćiſu omuluj ar muri ſă lasă pă băſăcaſ făr dă kupij, atunſje fraćiſu aluj trăbă ſă u ămirică ſă ſă rădiſji ſamilija păntru fraćiſu mort. 29 Undată asre ſăpăci frac. Elſi u lot băſăcaſ ſă u murit făr dă kupij. 30 Šă drugi u lotu pă je, ſă jăl u murit făr dă kupij. 31 Šă treći u lotu pă je. Maj toc ſăpăci ur lotu ſă u murit, ſă njisj unu no avut kupij ku je. 32 Pă zadnjii ſă mujere u murit. 33 Aku lu ſjini u fi băſăce kănd or uſkrſnuli morci? ăngăndeſči kă toc ſăpăci ur avutu dă băſăcaſ." 34 Isus u ăntors vorba alor: "Ăm aſta ſvet lume ſă ămirită ſă ſă ănsoră. (aiōn g165) 35 Ali eje kari ur fost ſmatralic vredni ſă uſkrſnulaskă dăm morc njisj nu ſu ănsura, njisj nu ſă ămirită. (aiōn g165) 36 Šă jej nu poći maj mult nikad ſă mori, kă jej ăs kupiji alu Dimizov daje kă ăs riđikac dăm morc. Jej ăs ka andeji. 37 Atunſje dă uſkrſnuće ſă Mojsije u arătat aje ăm ſvedočulala aluj dă grmu ſje arde. Akulo jăl ăcamă pă Domnu alu Dimizovu lu Abraham, Dimizovu lu Izak, ſă Dimizovu lu Jakov, multă dobă dă pă ſje jej ur murit. 38 Anume, Dimizov uſu Dimizovu alu hej morc, mar alu hej kari kustă, kănd toc kustă păntru jăl." 39 ſjeva ka učitelji dă ſakonu alu Mojsije u priznalit: "Učitelju, tu aj ſvitit benji!" 40 Dă pă aje jej nu ſor maj ăndurat ſă ăl ănsjersji ku ăntribul. 41 Isus u ăntribat: "Šje ăngăndeſči jej kum ſviteſci dă Mesija kă ăj numa Fiſjoru lu Car David? 42 David dă jăl ſăngur ăm kenvije dă Psalmur zăſji: 'Domnu u zăs alu Domnu amniov: ſăpă desna parče ame. 43 Šă ju uj vărlji pă dužmanji atej dăſup piſjorilje atelji.' 44 David jasno ăl ăcamă: 'Domnu', atunſje kum poći jăl ſă ăj fiđa fiſjor?" 45 Isus ſvite lu učenici aluj a totă lume punje ureci. 46 Jăl u zăs: "Je ſama dă učitelji dă ſakon alu Mojsije. Jej uživaleſci ſă ſă ſetalaskă ăm haljinur lunž ſă ſă fiđa pozdravalic ku poſtovanje ăm varuš pă trgur ſă jej plaſji ſă ſădă lokurlje časni ăm ſinagogur ſă pă nuntur. 47 Jej pljačkaleſci pă udovicur ăm kăſălje alor, kănd faſji lunž arugumincă dă predſtavă. Ali jej ur kăpăta maj gre kaznă."

21 Kum ſu ujtat ăm ſus Isus u văzut pă ominj găzdaſj kum bađa banj ăm ſkatală kari are ăm Hram. 2 Jăl u văzutu isto aſa pă mujere vădojă kum u pus ăm nontru doj mišj banj

dăm aržint. 3 Isus u zăs: "Ju vă zăk anume, kă asta ſărakă vădojă anume u dat maj mult dăm toc jej. 4 Adiſje? Daje kă toc alci or dat dobrovoljni prilog lu Dimizov dăm aje ſje ave mult kănd mujere u dat dăm ſărăſjă ſă kutotu ſje ave dă kust." 5 Kănd učenici ſvite dă Hram, ſă zăſje kă ave măndri mar petri, ſă are ukrasalit ku ukrasur kari ur dat ominji alu Dimizov, Isus u zăs: 6 "A dă eſče ſtvaru la ſje vă ujtać aku, zuva u vinji, kănd njisj una petră no rămăneje ajiſe una pă alta. Jelji ur fi toči vărljiči ſos." 7 Jej lor ăntribat pă jăl: "Učitelju kănd u fi aje? ſă ſefălj znakuvur ur fi kari ur zăſji kănd u fi?" 8 Jăl u zăs: "Ujtaćavă ſă nu fijec zăbunijc. Multă lumi ur vinji ăm numilje amniov ſă ur zăſji: 'Ju mes Mesija', ſă 'Vreme ăj apropi.' Ali nu bađač ſama la jej. 9 ſă kănd auzăc dă tabărur ſă dă nemirur nu fijec frikoš, kă eſče događajur trăbă ſă fiđa elſi ali kraj no vinji aſa pă friš." 10 Jăl isto aſa lju zăs: "Nacija ſur boruli protiv dă nacija, ſă kraljevſta protiv dă kraljevſta. 11 ſă u fi potresur pă različită lokur isto ka ſă fome ſă kugur. ſă pă nor ur fi frikoš ſtvarur dă văzut ſă urăci znakur. 12 Ali majnti dă ſje u fi kutotu asta, ſă vor apuka. Jej vur aduſji ăm ſinagogur la ſud ſă vor bađa ăm cemicur. Jej vur traje la kraljur ſă la alci vladar daje kă ſčec učenici amej. 13 Kutotu asta vu da ſhansă ſă ſvedočulec. 14 Ali nu vă brigalec ſje ac zăſji ăm nenci dă obrană. 15 Kăju voj da ăm vreme firi ſă mărdulijă ăm aje meră dă njime no puće ſă ſă obranalaskă dă aje, ili ſă ſă bată protiv dă aje. 16 ſă voj vic fi izdalic, da čak ſă dă la roditelji avoſtri ſă dă la frac ſă dă la njam, urtaſj, ſă orikic dăm voj ur fi amurăc. 17 Toc vor mărdzăli daje kă ſčec učenici amej. 18 Tot njisj unu păr dă pă kapičilje avoſtri nu vu piri. 19 ſă dăkă nu odustanalec vic kăpăta kust dă erikeſ." 20 Isus ſpunje: "Voj vic vide Jeruzalem opkolulit dă kătărji, atunſje voj ac ſci kă u fi uniſten. 21 Atunſje eje ăm regija Judeja trăbă ſă ſkepi ăm planinur, eje kari kustă ăm varuš trăbă ſă fugă dă akulo ſă heje păm satur ſă nu mergă ăm varuš. 22 Kă ăm elje zăliji dă oſvetă kutotu ſtvarurje dăm Kervija ſvântă ſur ſumplje. 23 Jao alu elje kari ăs gărjonji ili rănejeſci pă căcă kupij ăm zălijiile kă bjeda ſă mirgu protiv dă eje ominj u fi mari! 24 Orikic ur muri pă ſpica dă mač ſă ostali ur fi zarobulic ăntră mulci nacijur. Jeruzalem u fi kălkat dă la ominji kari nus ſidovi pă ſje nu lji treji vreme dă vladalaſ." 25 Isus ſpunje: "Akulo ur fi znakur, pă ſori, lună ſă pă ſćevilje, ſă ominji pă pămănt ur fi ăm mari nevoljur, dă graju mari dă valovur. 26 Suſličije ominjilor lu lăſa dă frikă dă ha ſje tek u vinji pă ſvet kă ſilurje dăm nor ſur zdrăniſina. 27 ſă atunſje jej ur ſvedočuli kă ju am vinjiti Fiſjoru Omuluj pă oblak ku mari pučeri ſă ku ſlavă. 28 Kănd u fi asta ujtaćavă ſus ſă rădiķac kapičilje kă Dimizov vinji ſă vă oslobudulaskă." 29 Isus lju ſpus ſupredbă: "Bađač ſama la ljemnu dă ſmokvă, ſă alciſile ljemnji! 30 Kit ſă punji liſturi, voj viđec kă vara ăj apropi. 31 Isto aſa kănd vi viđe asta kă u fi voj ac ſci kă kraljevſta lu Dimizov ăj apropi. 32 Anume, ju pot zăſji: asta ſimilj kari kustă no fuži ăndărăt majnti dă ſje kutotu asta no fi. 33 Norurlje ſă pămăntu u treji ăndărăt, ali vorbilje amelji nikad nor treji." 34 Isus u zăs: "Nu lăſa brigur ăm ſuſlijut dă mănkari, butură ſă brigur dă asta kust, ſă nu vă dukaš dă la Dimizov kă zuve poći ſă vijă. 35 dăm turdată. Kă u vinji pă ſoc bez obzira hundi kustăc pă pămănt. 36 Păzăc dăm ala rănd pă toči vremilje. ſă arugăcavă ſă fijec ſpremni ſă

skápac dā kutotu asta šje u fi, šaš sā pućec sā fijec ām nenće ame la Fišoru Omuluj fār dā frikā." 37 Ām totā zā Isus ānvāca ām Hram, ali nopcē jāl fužje afarā šaš āš fāšje lok la planina dā maslinur. 38 Ali dā dīminjaca rākori, totā lume vinje sā pujā ureći la jāl ām Hram.

22 Are apropi Pasha, kari are elši zā dā blagdan dā pita fār dā kvas. 2 Mar popur šaš učitelji dā zakonu alu Mojsije planarze kum ar puće sā amori pā Isus ali alor lji are frikā dā lumi. 3 Atunše Sotona u tunat ām Juda Iskariot, kari are unu dām dvanaest (12) apostola. 4 Jāl u mers šaš su ligizit ku mar popur šaš ku stražari dā Hram kum ar puće sā āl izdalaskā pā Isus. 5 Jej asre fāloš dā aje šaš sor ligizit ku Juda sā āj de banj. 6 Juda su ligizit šaš atunše su ujitat dā prilikā sā āl izdalaskā pā jāl afarā pā askuns fār dā lumi. 7 Zuva dā Pita fār dā kvas, u vinjut pā kalji birkuca pā Pashā a aje trābuje sā fijā žrtvovalitā. 8 Aša Isus u mānat pā Petar šaš pā Ivan šaš lju zās: "Dušjec šaš pripremleč večera dā Pashā pāntru noj sā mānkānj." 9 Jej lor āntribat pā jāl: "Hundi gāndešč sā pripremlejen?" 10 Jāl lju zās alor: "Punjec ureći, kum vinjec ām varuš, voj ac aſla pā om kari duſji mari bukal dā apā. Sljedilecāl pān la kasa hundi merži. 11 Atunše zāſjec lu kapu dā kasā: "Učitelju āntrābā, Hundī āj soba ām kari pot mānka večera dā Pashā ku učenici amej?" 12 Jāl cu arāta atunše soba sus pā kat mari šaš opremilitā ku kutotu. Fāšjec pripremleče akulo." 13 Aša jej ur mers šaš ur aſlat stvarurje kum Isus ljur zās, šaš jej ur fākut priprema dā večera pā Pashā. 14 Kānd u vinjut vreme sā mānāſji una, Isus šu lot lok la masā, šaš ku jāl asre dvanaest (12) apostolur. 15 Jāl u zās: "Ju am avut mari vojā sā am večera dā Pashā ku voj majnti dā ſje uj patali ku morče. 16 Ju vā ūk kā nikad maj mult nu uj mānka večera dā Pashā majnti dā ſje nu su ispunuli ām kraljevstva lu Dimizov." 17 Atunše u lot kljištaru ku vin šaš u dat hvalā alu Dimizov, šaš u zās: "Loc asta šaš āmpārcāc āntri voj. 18 Ām napoj, ju vā ūk, ju noj be dā plodu dā strugur pān ſje no vinji kraljevstva lu Dimizov." 19 Isus u lot pita, šaš u dat hvalā alu Dimizov, u rupt ām dovā šaš u dat la učenici aluj šaš u zās: "Asta āj tela ame, kari u fost datā pāntru voj. Fāšjec asta ām āngāndalā dā minji." 20 Šaš isto aša dā pā mānkari, jāl u lot kljištaru dām kari toc ur be šaš u zās: "Asta kljištar āj novi zavjet ām sānžilje amnjov, kari āj vārsat pāntru voj. 21 Ujtačāvā kā izdajica ame āj la masā apropi dā minji! 22 Ju Fišoru Omuluj uj muri kā aša are skris ām nencī ali jao lu omula kari mu izdalit!" 23 Pā aje jej sor apukat sā sā ūntrebi una pā alt kari ar faſji aje. 24 Isto aša su apukat apostoli unu svat āntri jej, ka ūjnjii ar trābuji sā fijā maj mari āntrā jej. 25 Aša Isus u zās: "Kraljevi dā asta svet vladalešči ku narodu pā koristu alor šaš ari pučeri pā jej, šaš jej sāngur zāſji kā faſji benji. 26 Ali nu āj aša ku voj! Lasāc pā maj mari dām voj sā fijā hāl maj ponizni, a hāl maj bātārn ka sluga. 27 Aku ūjnjii āj maj mari, gostu la masā ili poslužitelju kari āj sluga? Hāl kari āj la masā da nu? Ali ujtači, ju mes ajiſje ku voj ali ka sluga avostru. 28 Voj ac rāmas ku minji pām ānšjirkalurje amelji. 29 Kum mu dat Tata amnjov kraljevstva mijā, aša isto, ju voj da avovā, 30 pravo sā mānkāc šaš sā bijec la masa ame ām kraljevstva ame, šaš sā ūdēc pā prijestolje, sā sudulec pā dvanaest plemurlje dā Izrael." 31 Isus u zās: "Šaš tu Šimun, Šimun, punji ureći! Sotona

u ūjiru dopuštenje sā vā iskušulaskā ka pā pšenica ām sito. 32 Ali ju mam arugat pāntru činji, dā ānkrīdala ata sā nu kadā. Šaš tu trābā sā āmbālurec ām vjerā pā fraci atej kānd vij ām napoj la minji." 33 Petar u zās: "Domnje ju mes spreman sā mā duk ām čemicā šaš sā mor ku činji!" 34 Isus u āntors vorba: "Lasā mā sā ac ūk kā kukošu no kukuruzu astās majnti dā ſje tu mi tāgādi ām tri rāndur kā nu mā kunošč." 35 Isus jarā lju āntribat: "Kānd vam mānat afarā fār dā dibularuš šaš fār dā tāšč, ili cipiliš, arec ām ūjeva ka potreba?" Jej u zās: "Nu." 36 Ali jāl u svātit: "Maj mejnkuļo, dākā avec dibularuš jec ku voj, šaš isto aša šaš taška šaš dākā nu aj mač vīndi ūbac sā kumpārā mač. 37 Kā sigurno trābā sā sā ispunulaskā ſje are skris dā minji, anume: 'Jāl are smāratil dā zločinac'—isto ſje u zās proroci dā minji trābā sā sā ispunulaskā." 38 Atunše jej u zās: "Ujtači Domnje, noj avenj doj mačur." Jāl u āntors vorba: "Aku āj dāstul ku asta svat." 39 Isus u mers ašu la Planina dā maslinur, kum ave jāl običaj sā fakā, šaš učenici aluj ur vinjut ku jāl. 40 Kānd u vinjut jāl pā lok, jāl u zās alor: "Arugāčāvā dā aje sā nu kādec ām kušnājā!" 41 Jāl su maknulit āndārāt dā la jej aša dā parči ka kum aj vārliji petrā, šaš u kāzut pā dinuc, šaš sā aruga. 42 Jāl u zās: "Tata, dākā tu gāndešč je kljištarusta dā patnjā dā la minji! Jarā nu fijā ame vojā mar ata fijā fākutā!" 43 Atunše anđalu dām nor u vinjut šaš lu āmbālurit pā jāl. 44 Kum are ām mari mukur jāl šaš maj tari sā aruga. Šaš znoju aluj su fākut ām kaplijicur, dā sānži kura pā pāmānt. 45 Atunše Isus su skulat dām aruguminči šaš u mers ām napoj la apostoli aluj. Jāl lju aſlat kum sā kulkā činjic dā žalji. 46 Aša jāl lju zās: "Adāſje vā kulkāc? Skulācāvā šaš arugāčāvā sā nu kādec ām kušnājā!" 47 Isus inka svite kānd ur vinjut mulc ominj. Jej ur vinjut dā pā jāl. Unu dām jej are šaš Juda unu dām dvanaest (12) apostolur. Jāl u vinjut dā apropi la Isus šaš lu surutat ām ubraz. 48 Ali Isus ju zās aluj: "Juda, izdalešč pā minji, Fišoru alu Omuluj, ku surutala?" 49 Apostoli kānd u vāzut ſje su dogodulit jej ur āntribat: "Domnu, sā nji bāčenj ku mačurje?" 50 Šaš unu dām jej u luvit ku maču pā sluga lu popa mari, šaš ju tjet ureče. 51 Isus u zās: "Dāstul, nu maj vā bāčec!" Jāl u pus māna pā ureći šaš lu iscjelilit. 52 Atunše Isus u zās lu mar popur šaš lu straža dā Hram, šaš lu bātārnji kari ur vinjut aſlat protiv dā jāl: "Ac vinjut ku mačur šaš ku palicur ka pā buntovnik?" 53 Nikad nac rāđikat njis ūježiju protiv dā minji kānd arem ku voj ām totā zā ām Hram. Ali aša āj vreme avostra ſje sā vladalaskā tama." 54 Atunše jej lor apukat pā Isus, lor dus āndārāt šaš lor dus la kasa la maj mari popā. Petar sljedile pā dāparči. 55 Fok ur fākut ām sredina dā udvar, šaš kum ūdēc lume akulo, Petar ur vinjut āntri jej. 56 Una tānārā sluškinja lu vāzut kā ūdēc ām lumina dā fok, u mucāt pā jāl tari šaš u zās dā pā aje: "Omusta are ku jāl isto." 57 Ali jāl u tāgādit šaš u zās: "Nu, ju nu mes. Ju nu āl kunosk pā jāl!" 58 Nu mult dā pā aje altu om lu vāzut šaš u zās: "Spunj! Tu ješč unu dām jej!" Ali Petar u āntors vorba: "Ju nu mes!" 59 Hundiva unu ūšas dā pā aje altu om uporno tvrdāle: "Sigurno, asta om are ku jāl, kā jāl āj Galilejac!" 60 Ali Petar u zās: "Ju nu ūčuv dā ſje svitešč!" Šaš točno atunše kānd inka svite, kukošu u kukuruzāt. 61 Domnu su āntors šaš su ujitat pā Petar. Šaš vorbilje lu Domnuluj ur vinjut ām napoj la Petar, kum u zās jāl: "Majnti dā ſje kukošu u kukuruzā astās tu mi tāgādi pā minji ām tri rāndur." 62 Šaš Petar u mers afarā šaš plāngānt tari.

63 Ominji kari āl pāže pā Isus āš fāšje šjuf dām jāl šā āl bāče. 64 Jej ur pus fijancā pā oč, āl luve ām ubraz šā sā akāca dā jāl: "Ajde prorokulešči! Spunjji nji šjinji ču luvit ām ubraz?" 65 Šā jej alu Isus ur zās maj mulči urāči vorbi. 66 Dā rākori ām alta zā, bātārnji, una ku mar popur šā učitelji dā zakonu alu Mojsije, ur adus pā Isus ām nenče dā sudu alor. 67 Jej ur zās: "Spunjini dākā ješč tu Krist." Jāl u āntors vorba: "Sā vā spuj nu mac ānkredi, 68 šā sā vā āntreb pā voj dā Krist, voj nu ac āntorši vorba. 69 Aku maj menkulo ju, Fišjoru alu Omuluj, uj fi ām pučeri pā desna parci dā māna lu Dimizov." 70 Šā jej toc ur zās, "Atunše tu ješč Fišjoru alu Dimizov?" Šā jāl u āntors vorba: "Da baš kum zāšječ! Ju mes!" 71 Atunše jej or zās: "Šefālj dokazur maj mult nji trābujā? Noj sāngur anj auzāt dām gura aluj!"

23 Toc kari as re dio dā sud sor skulat šā lor adus pā Isus la Pilat. 2 Šā jej sor apukat sā adukā optužbur protiv dā jāl: "Noj anj aflat kum strikā pā lumi. Jāl u zabranalit sā sā plāčaskā porezu lu Caru dā Rim. Jāl tvrdālešči kā jāl āj Krist Car." 3 Pilat lu āntribat: "Ješč tu Car dā Židov?" Isus u āntors vorba: "Da kum aj zās tu." 4 Pilat u zās atunše lu mar popur šā lu gārmadā dā lumi, "Ju nam aflat njimika dā šje laš optužuli šā suduli." 5 Ali jej šā maj tari navalale: "Jāl bunulešči pā toc pā pāmāntu anostru. Su apukat sā ānveči ām Galileja šā u vinjīt ām Jeruzalem." 6 Kānd u auzāt Pilat kā sā svitešči dā Galileja, jāl u āntribat: "Āj omusta dām loku Galileja?" 7 Kum are informiran Isus pripadale alu autoritetu lu Herod, Pilat lu mānat la Herod kari are ām Jeruzalem atunše. 8 Herod are fālos kā vedī pā Isus. Kā dā mult gānde sā āl vadā pā Jāl daje kā u auzāt mult dā jāl, šā Herod sā nadale kā lu vide sā fākā čudur. 9 Herod svite mult, āntriba mulči, ali nu ju fost āntors njiš una vorba. 10 Mar popur šā učitelji dā zakonu alu Mojsije asre isto akulo sā jej ur zās tari mar optužbur protiv dā Isus. 11 Atunše Herod šā stražurlje aluj šā fāšje šodā dām Isus šā āl fāšje bulānd. Jej lor āmbrākāt pā jāl ām haljinur dā Car šā lor mānat la Pilat. 12 Šā ām aje zā Pilat šā Herod kari asre dužmanjaku asre urtaš. 13 Atunše Pilat u čimat una pā mar popur šā pā alci vođur kari as re ţidovi šā pā gārmadā dā lumi. 14 Jāl lju zās: "Voj ac adus pā omusta kā bunule pā lumi ali ju vā uvjerālesk kā kānd āl ispičem nam aflat njiš Šefālj krivicā am jāl. Jāl nu āj duvinā njiš dā una krivicā dā šje ac optužulit. 15 Njiš Herod nu aflat njimik ām jāl, kapu lu mānat ām napoj la noj. Jāl no fākut njimika sā zavredilaskā kaznā dā morči. 16 Ju uj da sā āl bičalaskā benji benj šā luj slabuzā." 18 Ali jej ur mužijt ām grupur tari, "Āndārāt ku omusta! Noj gāndenj sā āl slābož pā Baraba!" 19 (Baraba are ām čemicā kā bunule pā lumi ām Jeruzalem šā u amurāt.) 20 Pilat daje gānde sā slābodā pā Isus šā aša lju svātīt alor ām napoj, 21 Ali jej tot ur mužijt maj tari: "Punjecāl pā krušji! Punjecāl pā krušji!" 22 Atunše po treći rānd, jāl lju svātīt alor: "Adišje? Spunjecām šje rov u fākut omusta? Ju nu pot aflat njimik rov sā zaslužulaskā morči. Aša luj dā sā āl bičalaskā šā atunše lāsa sā fugā." 23 Ali jej mužje šā maj tari, šā zahtjevale sā āl pujā pā krušji. Šā napokon jej ur kāpātāt šje gānde. 24 Pilat u dat zapovjed sā sā fākā kazna šje ur zahtjevalit jej. 25 Aša ām tokmāku zahtjevula, jāl u slābuzāt dām čemicā pā om šje u rādikat bunā šā u amurāt ali jāl u āntors pā Isus la jej sā āl pujā pā krušji. 26 Šā kum lor dus āndārāt pā Isus, jej

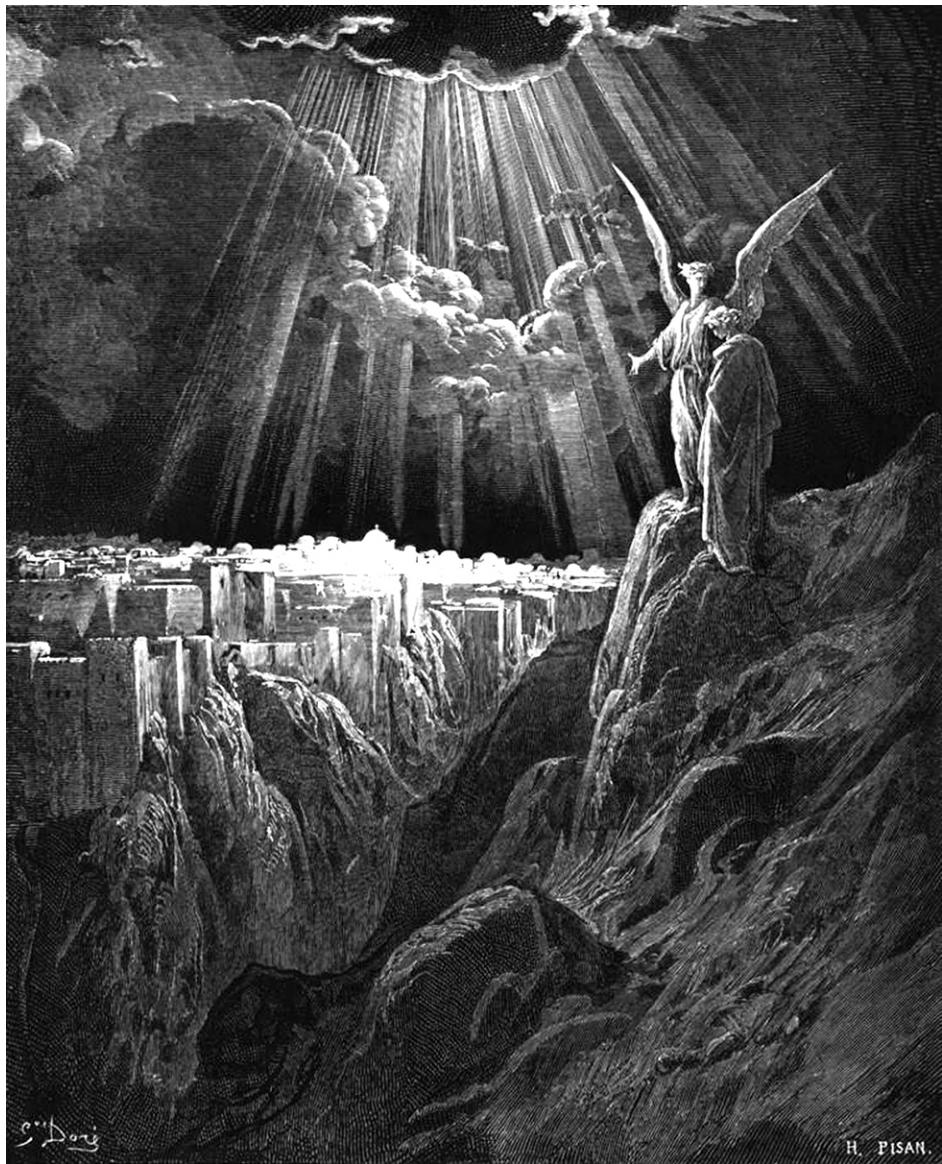
ur apukat pā om šje sā čima Šimun, dām varušu Cirena, kari vinje akasā dām sat. Jej ur pus krušje pā jāl sā dukā ām loku lu Isus. 27 Multā lumi āl sljedile pā Isus šā mujer kari plānžje šā žalale pā jāl. 28 Isus su āntors la jej šā lju zās: "Mujerilje dām Jeruzalem, nu plānžjec pāntru minji, mar plānžjec pāntru voj šā pāntru kupiji avoštri. 29 Kā anume u vinji vremi kānd ur zāšji lume, 'Blagoslovulici ās elje kari nikad no ar avut šā injimilje kari nikad nor purtat kupij šā cācālje kari nikad nor avut lapci ām jelj!' 30 Lume sor apuka atunše sā zākā lu planinur: 'Kādec žos pā noj!' Šā lu dalur: 'Astupāčanji!' 31 Kā dākā faši dastafelji stvarur lu ījemnijile verž, šje nar puće sā peci uskata?" 32 Akulo asre isto doj alci, amāndo kriminalci kari trābā sā fija pus pā krušji sā mori ku Isus una. 33 Kānd ur vinjīt pā loku šje sā čima osu dā kap, jej lor apukat šā lor pus pā krušji, una ku doj kriminalci, unu pā desna, unu pā ljeva parče aluj. 34 Šā Isus u zās: "Tata Dimizovu amnjov, jartālji kā jej nu ščijā šje faši." Šā vojnici ur skos kockā sā sā āmperci dām coljilje aluj āntri jej. 35 Lume stāče šā sā ujta; šā vladarur asre akulo sā āl rāde: "Jāl u spasalit pā alci. Aku dākā āj Krist, akuljes dā la Dimizov, lasā sā sā spasalaskā sāngur!" 36 Kātānijile isto āš fāšje šjuf dām jāl. Šā jej ur vinjīt šā u āmbijet aluj ucāt. 37 Jej ur zās: "Dākā ješč tu Caru dā Židov, spasaleščići pā činji sāngur!" 38 Sus la kap are skris: "Asta āj Caru dā Židov." 39 Unu dām eje kriminalci kari ās re puš pā krušji ku Isus āl vredile šā jāl u zās: "Dākā ješč tu Krist, atunše spasaleščići, šā pā noj isto!" 40 Altu kriminalac lu mužijt pā elši šā u zās: "Nu ci frikā dā Dimizov? Tārpālešč ista kazna ka jāl. 41 Tu šā ju ščenj ista pravedno kaznalic. Noj anj kāpātāt kaznā dā lukrurlje relji, ali omusta no fākut njimika." 42 Atunše ju zās lu Isus: "Isuse, āngāndeščici tu dā minji kānd vi vinji ām kraljevstva ata." 43 Isus ju zās ām ānturājāl dā vorba: "Anume, ju āc zāk: astās vi fi ku minji ām Raj!" 44 Kānd are hundīva dāmnnjaza, are āntunjerik āntreg pāmāntu pān ām tri (3) ūasur. 45 Sorilje are āntunjerik, Šā feringa ām Hram su tijet pā pola. 46 Atunše Isus u plāns ām graj tari šā zāšje: "Tata ām mānijile atelji ju puž duhu amnjov." Kānd u zās Isus asta, jāl u murit. 47 Kānd u vāzut asta kapetanu šje u fost, jāl u slavalit pā Dimizov kum u zās: "Omusta are sigurno pravedan!" 48 Šā totā lume kari sor akuljes sā vadā kum lor punji pā krušji, kānd ur vāzut šje u fost, ur mers akasā šā āl bāče dā žalji čepurtlje. 49 Ali toc kari āl kunušće pā jāl una ku mujerilje kari ur vinjīt ku Isus dām Galileja stāče šā sā ujta dā dāparci. 50 Are om šje sā čima Josip. Jāl are član dā mari sud dā Židov. Bun om šā pravedan 51 kari no dat pā prav la odlukurje šje ur fākut ku Isus. Jāl are dām Arimateja, unu varuš la Judeja šā are dām unu kari aščipta sā vījā kraljevstvo lu Dimizov. 52 Omusta u mers la Pilat šā lu āntribat dākā poči kāpātāt tela lu Isus. 53 Josip u lot žos pā Isus dā pā krušji šā lu ānvālīt ām plahīt. Šā lu pus ām gropā šje are sklesalitā dām petrā ām kari inka njime no fost āngrupatā. 54 Zuva dā pripremāt are šā zuva dā sāmbāta vinje. 55 Mujerilje kari ur vinjīt ku Isus dām Galileja isto āl sljedile. Jelji ur vāzut gropā, Šā kum are tela aluj postavalitā. 56 Aša ur mers ām napoj šā ur pripremilit uloj šā parfemur sā ungā tela alu Isus, ali pā zuva dā sāmbāta jej sā odmarale dā pā zapovjed alu Mojsije.

24 Elsi zuva dā sāptāmānā, are duminjika, tari dā āminjaca mujerilje ur mers la gropā, Šā adušje uloj ku miros šje

ur pripremit. 2 Jej ur aflat petrā kā u fost āntorsā āndārāt dā la gropā. 3 Kānd ur tunat jej nor aflat tela lu Domnu Isus. 4 Šā atunše, kānd inka stācē akulo ām šok, ujtācī! Doj ominj stācē lāngā jeljī ām colji šje svitlāze. 5 Mujerilje sur ānfrikušat tari, kapu sur poklonulit pān la pāmānt ku ubrazu šā ominji litor zās: "Adišje kutāc pā om ām kust āntrā ominj morc." 6 Jāl nuj ajiše. Jāl u uskrsnulit! Āngāndēcāvā šje vu zās jāl kānd are inka ām Galileja: 7 'Trābā ju Fišjoru Omuluj sā fjuv dat ām mānjilje lu ominji rej šā sā mā puji pā kruši daje sā uskrsnulaskā pā trečā (3) zā.' 8 Atunše jej sor āngāndit dā vorbilje aluj. 9 Kānd sor āntors dā la gropā kutotu asta ur spus alu jedanaest (11) apostolur šā alu toc. 10 Jeljī as re Marija dām varušu Magdala, Ivana šā Marija, mumāša lu Jakov, kari u adus hiru la apostolur. 11 Ali puvešē alu mujerilje lju su vāzut alu apostolur kā svite bulunzemi, dā aša nu ljur ānkrizut. 12 Ali Petar su skulat šā u aljirgat la gropā. Akulo u stat sā sā ujči ām nontru, šā u vāzut numa plahtā. Atunše u mers ām napoj hundī are šā sā āntriba šje u fost aje. 13 Ām aje ista zuva doj (2) učenikur māržje ām lok Emaus, jedanaest (11) kilometara dām Jeruzalem. 14 Jej svite una ku alt šje u fost. 15 Atunše kānd svite šā kānd sā āntriba dā kutotu aje, Isus sāngur u vinjut šā umbla ku jej. 16 Ali alu oči alor are uskratalit sā nu āl kunoskā pā Isus. 17 Isus lju āntribat pā jej: "Šā šje raspravljalec aša iskreno kānd umblāc?" Šā jej or stat trišč. 18 Unu dām jej, unu kari sā čima Kleofa, ju āntors vorba: "Ješč tu jedini stranac ām Jeruzalem kari nu Ščījā šje u fost ajiše ām zadnji par zāljī?" 19 Isus u āntribat: "Šje u fost?" Jej ur āntors vorba: "Dā kutotu šje su dogodulit ku Isus dām Nazaret. Jāl are Prorok, om bālour ām djeļur, šā ām vorbi ām njenēcē lu Dimizov, šā la lumi. 20 Mar popur šā anoštri poglavavarur lor dat sā sudulaskā pā Isus pā morči, šā jej lur pus pā kruši! 21 Noj nji nadalenj kāj āj jāl ala unu kari u otkupili Izrael. Šā astās āj trečā (3) zuva dā atunše. 22 Ali pā aje kutotu orikīci mujer dām grupa anostrā nju iznenadalit benji benj. Dā rākori dā diminjacasta jeljī ur mers la gropā. 23 Jeljī nu ur aflat tela aluj, mar ur vinjut ām napoj sā nji zākā kā u vāzut vizijā dā andelj dā kari ur zās kā Isus āj ām kust. 24 Orikīc dām grupa anostrā ur mers la gropā sā vadā šā ur aflat kum ur spus mujerilje ali nu lor vāzut pā jāl." 25 Šā Isus lju zās: "O voj ominj bulānž šā ām sulfličilje avoštri nu ščec spremni sā ānkričec šje ur zās proroci! 26 Nar trābuji Krist sā patalaskā dā toči stvarurlješće šā atunše Dimizov sā āl proslavalaskā?" 27 Jāl u spus māj menkulo šje are zās dā jāl, ām toči svāntā kenvijur; su apukat ku Mojsije šā pām toc Proroci. 28 Kānd ur vinjut dapropi ām lok hundī māržje, Isus su arātat ām namjerā sā mergā maj menkulo. 29 Ali jej lor nagovorulit sā rāmāji. "Rāmānji ku noj; mar āj kasno. Zuva āj mar gata." Atunše jāl u mers ām nontru sā rāmāji ku jej. 30 Atunše kānd are ku jej la masā, Isus u lot pitā, u blagoslovulitu šā u rupt ām dovā šā lju dat alor. 31 Aku oči alor puče sā vadā, šā jej lor kunuskut, šā dā pā aje Isus u nestalit. 32 Šā jej ur zās una la alt: "Nu nji arde sulfličilje anoštri kānd svite jāl ku noj pā kalji, šā kānd nji objasnale jāl svāntā kenvijā?" 33 Atunše jej sor skulat šā ur mers ām napoj ām Jeruzalem. Akulo ur aflat pā jedanaest (11) apostolur una pā kupā, šā pā orikīc alci ku jej. 34 Ešće litor spus: "Domnu anume u uskrsnulit, šā su arātat la Šimun." 35 Doj (2) učenikur ur spus

še ur pācāt pā kalji, šā kum lor kunuskut kānd u rupt pita. 36 Čak šā kānd svite dā aje šje ur pācāt, Isus stācē akulo āntrā jej šā jāl lju zās: "Putuljalā fijā ku voj!" 37 Jej as re zubunjic šā ānfrikušac kā jej gānde kā veđi duh. 38 Ali Isus u zās: "Adišje vi frikā? Šā adāšje vinji sumnjur ām sulfličilje avoštri? 39 Ujtācāvā la pišorilje amelji šā la mānjilje amelji! Ujtācāvā ju mes! Punjēc mānjilje šā uvjerilecāvā, kā duh nari karnji šā osā kum viđec kum ju am." 40 Kānd u zās asta jāl lju arātat mānjilje šā pišorilje. 41 Ali dā fālušuja mari, jej inka nu ānkriče, šā sā čudule. Jāl lju zās: "Avec ajiše šjeva dā mānkat?" 42 Jej jur dat aluj dārab dā pešči fript. 43 Isus u lot šā u mānkat ām nenče alor. 44 Isus lju zās: "Asta āj aje šje ju vā svitem avovā kānd arem inka ku voj: kutotu stvarurlje kari dā minji as re skrišā ām zakonu lu Mojsije, šā ām kenvijurje dā prorokur šā ām Psalmur trābuje sā sā ispunulaskā." 45 Atunše jāl lju dāsvākut gāndurlje alor sā potā sā priješpi svāntā kenvija. 46 Jej u zās: "Asta āj skris ām svāntā kenvijā: kā Krist trābā sā patalaskā šā sā uskrsnulaskā dām morc pā trečā (3) zā." 47 Isto aša ānkājalā šā jirtala dā grehur ar trābuji sā fijā propovjedaliči ām numilje aluj alu toči nacijurje aša Dimizov lju jirta grehurlje alor, šā sā sā apuši elši ku propovjed ām Jeruzalem. 48 Voj ščec svedoci dā stvarurlješće. 49 Šā ju uj mānā žos pā voj Duh svānt šje Tata amnjov u igirit. Ali rāmānjec ajiše ām varuš pān šje nu vic fi āmbrākac ku pučeri dā sus!" 50 Isus lju dus dā apropi ām lok Betanija. Jāl u rādikat mānjilje ām sus šā lju blagoslovulit pā jej. 51 Šā kānd lji blagoslovule pā jej, jāl u fost rādikat šā dus sus ām nor. 52 Jej sā klanjale la jāl, šā ku fulušuje mari sur āntors ām Jeruzalem, 53 šā ām Hram cijelo vreme āl blagoslovule pā Dimizov.

H. PISAN.

Și am văzut Cetatea Sfântă, Noul Ierusalim, coborând din cer, de la Dumnezeu, pregătită ca o mireasă împodobită pentru soțul ei. Am auzit un glas puternic ieșind de la tron și spunând:

*'Iată, cortul lui Dumnezeu este cu oamenii! El va veni să locuiască împreună cu ei,
iar ei vor fi poporul Lui. și Dumnezeu Însuși va fi cu ei.'*

Apocalipsa 21:2-3

Ghidul Cititorului

Bayash at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of ten special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glosar

Bayash at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates ten special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Strong's: g12

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aīdios

Language: Koine Greek

Speech: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Strong's: g126

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn

Language: Koine Greek

Speech: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Strong's: g165

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios

Language: Koine Greek

Speech: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Strong's: g166

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

Geenna

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Strong's: g1067

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Strong's: g86

Meaning:

Synonomous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Strong's: g3041 g4442

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol

Language: Hebrew

Speech: proper noun, place

Usage: 65 times in 17 books, 50 chapters, and 63 verses

Strong's: h7585

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō

Language: Koine Greek

Speech: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Strong's: g5020

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glosar +

AionianBible.org/Bibles/Romanian---Bayash-Luke/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 63 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luka 8:31
Romans 10:7
Revelation 9:1
Revelation 9:2
Revelation 9:11
Revelation 11:7
Revelation 17:8
Revelation 20:1
Revelation 20:3

aīdios

Romans 1:20
Jude 1:6

aiōn

Matthew 12:32
Matthew 13:22
Matthew 13:39
Matthew 13:40
Matthew 13:49
Matthew 21:19
Matthew 24:3
Matthew 28:20
Mark 3:29
Mark 4:19
Mark 10:30
Mark 11:14
Luka 1:33
Luka 1:55
Luka 1:70
Luka 16:8
Luka 18:30
Luka 20:34
Luka 20:35
John 4:14
John 6:51
John 6:58
John 8:35
John 8:51
John 8:52
John 9:32
John 10:28
John 11:26
John 12:34
John 13:8
John 14:16

Acts 3:21
Acts 15:18
Romans 1:25
Romans 9:5
Romans 11:36
Romans 12:2
Romans 16:27
1 Corinthians 1:20
1 Corinthians 2:6
1 Corinthians 2:7
1 Corinthians 2:8
1 Corinthians 3:18
1 Corinthians 8:13
1 Corinthians 10:11
2 Corinthians 4:4
2 Corinthians 9:9
2 Corinthians 11:31
Galatians 1:4
Galatians 1:5
Ephesians 1:21
Ephesians 2:2
Ephesians 2:7
Ephesians 3:9
Ephesians 3:11
Ephesians 3:21
Ephesians 6:12
Philippians 4:20
Colossians 1:26
1 Timothy 1:17
1 Timothy 6:17
2 Timothy 4:10
2 Timothy 4:18
Titus 2:12
Hebrews 1:2
Hebrews 1:8
Hebrews 5:6
Hebrews 6:5
Hebrews 6:20
Hebrews 7:17
Hebrews 7:21
Hebrews 7:24
Hebrews 7:28
Hebrews 9:26
Hebrews 11:3
Hebrews 13:8
Hebrews 13:21
1 Peter 1:23

1 Peter 1:25
1 Peter 4:11
1 Peter 5:11
2 Peter 3:18
1 John 2:17
2 John 1:2
Jude 1:13
Jude 1:25
Revelation 1:6
Revelation 1:18
Revelation 4:9
Revelation 4:10
Revelation 5:13
Revelation 7:12
Revelation 10:6
Revelation 11:15
Revelation 14:11
Revelation 15:7
Revelation 19:3
Revelation 20:10
Revelation 22:5

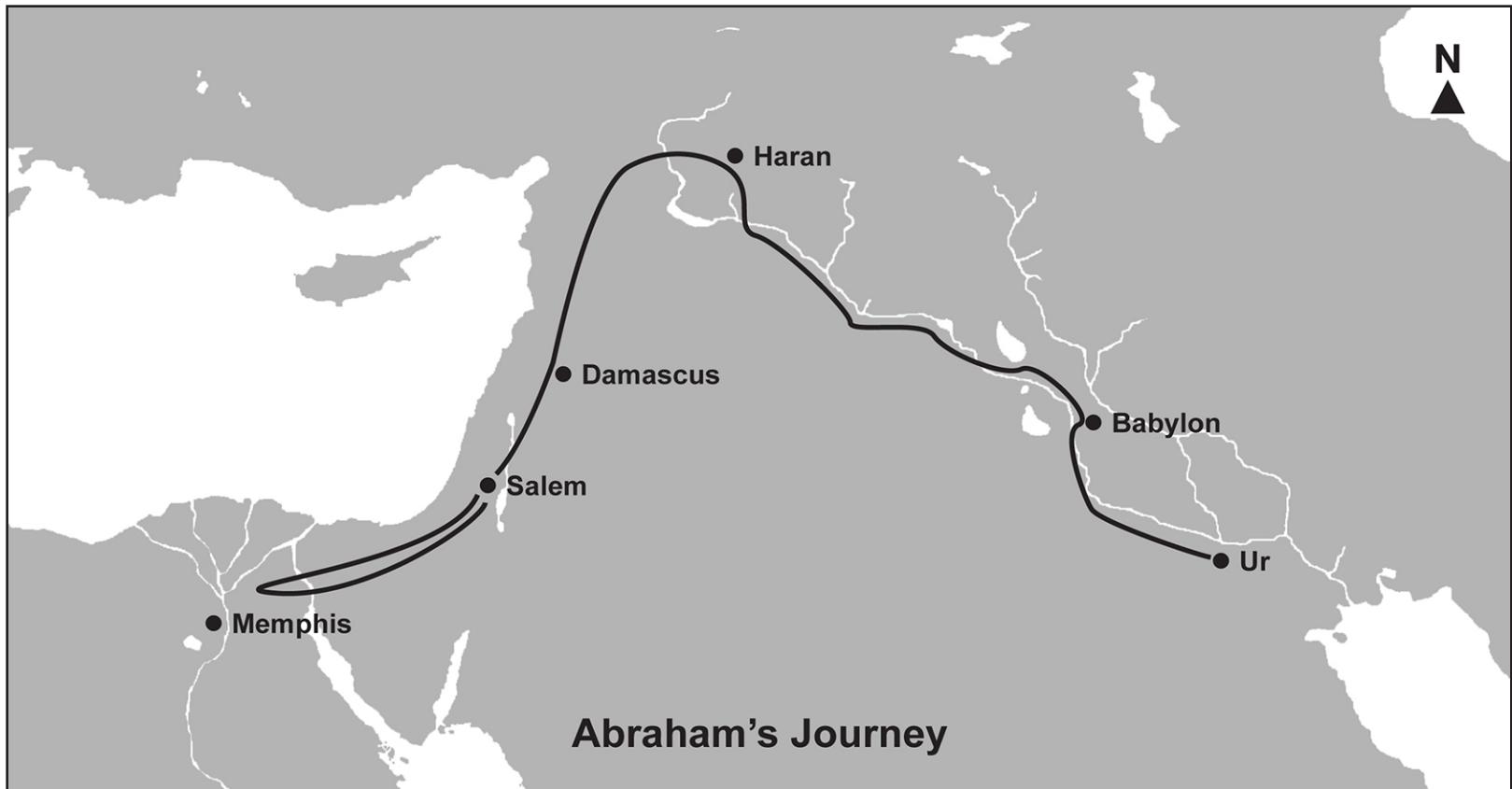
aiōnios

Matthew 18:8
Matthew 19:16
Matthew 19:29
Matthew 25:41
Matthew 25:46
Mark 3:29
Mark 10:17
Mark 10:30
Luka 10:25
Luka 16:9
Luka 18:18
Luka 18:30
John 3:15
John 3:16
John 3:36
John 4:14
John 4:36
John 5:24
John 5:39
John 6:27
John 6:40
John 6:47
John 6:54
John 6:68

John 10:28
John 12:25
John 12:50
John 17:2
John 17:3
Acts 13:46
Acts 13:48
Romans 2:7
Romans 5:21
Romans 6:22
Romans 6:23
Romans 16:25
Romans 16:26
2 Corinthians 4:17
2 Corinthians 4:18
2 Corinthians 5:1
Galatians 6:8
2 Thessalonians 1:9
2 Thessalonians 2:16
1 Timothy 1:16
1 Timothy 6:12
1 Timothy 6:16
1 Timothy 6:19
2 Timothy 1:9
2 Timothy 2:10
Titus 1:2
Titus 3:7
Philemon 1:15
Hebrews 5:9
Hebrews 6:2
Hebrews 9:12
Hebrews 9:14
Hebrews 9:15
Hebrews 13:20
1 Peter 5:10
2 Peter 1:11
1 John 1:2
1 John 2:25
1 John 3:15
1 John 5:11
1 John 5:13
1 John 5:20
Jude 1:7
Jude 1:21
Revelation 14:6

Geenna
Matthew 5:22
Matthew 5:29
Matthew 5:30
Matthew 10:28
Matthew 18:9
Matthew 23:15
Matthew 23:33
Mark 9:43
Mark 9:45
Mark 9:47

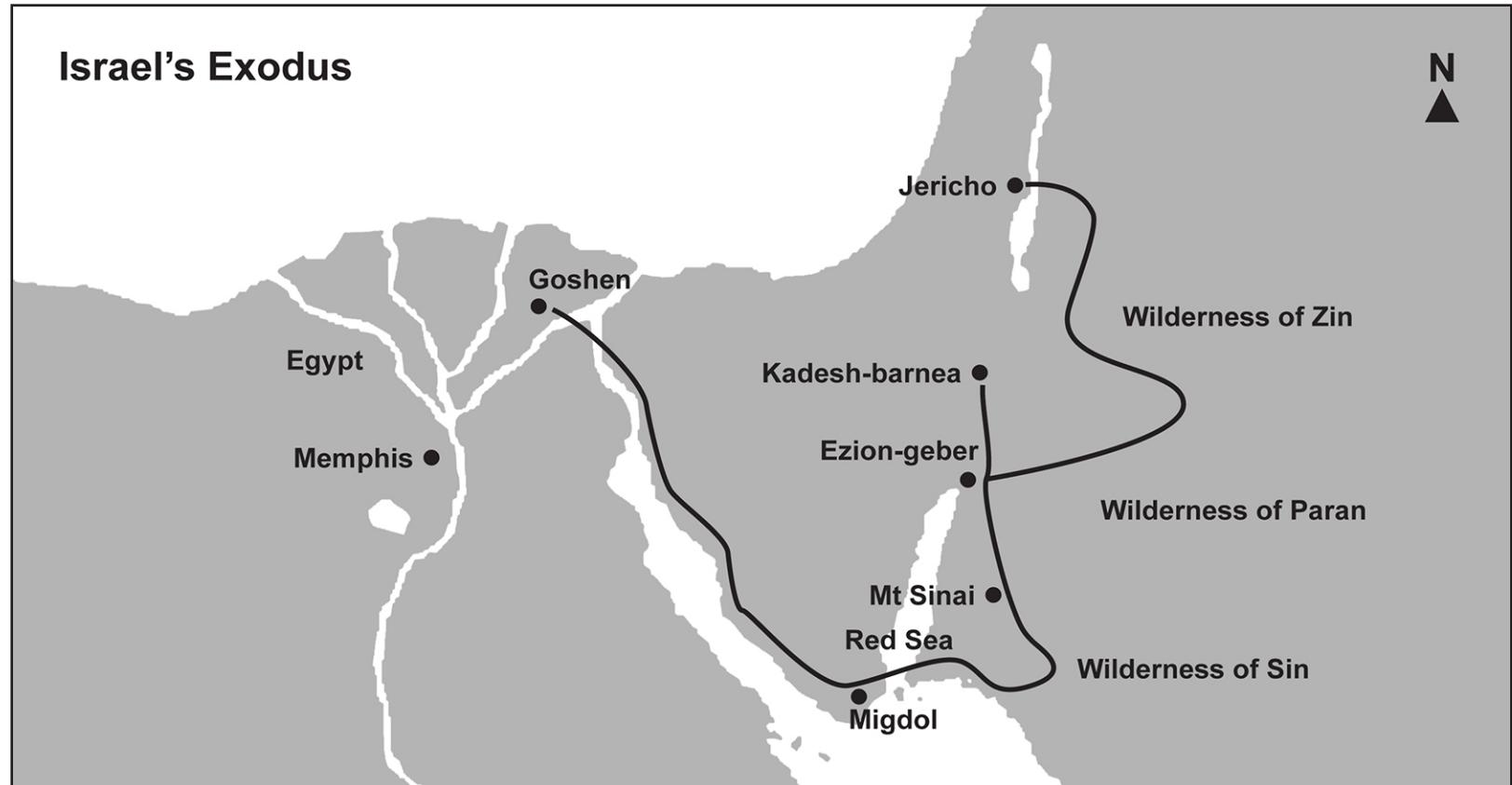
Luka 12:5
James 3:6
Hadēs
Matthew 11:23
Matthew 16:18
Luka 10:15
Luka 16:23
Acts 2:27
Acts 2:31
1 Corinthians 15:55
Revelation 1:18
Revelation 6:8
Revelation 20:13
Revelation 20:14
Limnē Pyr
Revelation 19:20
Revelation 20:10
Revelation 20:14
Revelation 20:15
Revelation 21:8
Sheol
Genesis 37:35
Genesis 42:38
Genesis 44:29
Genesis 44:31
Numbers 16:30
Numbers 16:33
Deuteronomy 32:22
1 Samuel 2:6
2 Samuel 22:6
1 Kings 2:6
1 Kings 2:9
Job 7:9
Job 11:8
Job 14:13
Job 17:13
Job 17:16
Job 21:13
Job 24:19
Job 26:6
Psalms 6:5
Psalms 9:17
Psalms 16:10
Psalms 18:5
Psalms 30:3
Psalms 31:17
Psalms 49:14
Psalms 49:15
Psalms 55:15
Psalms 86:13
Psalms 88:3
Psalms 89:48
Psalms 116:3
Psalms 139:8
Psalms 141:7
Proverbs 1:12
Proverbs 5:5
Proverbs 7:27
Proverbs 9:18
Proverbs 15:11
Proverbs 15:24
Proverbs 23:14
Proverbs 27:20
Proverbs 30:16
Ecclesiastes 9:10
Song of Solomon 8:6
Isaiah 5:14
Isaiah 14:9
Isaiah 14:11
Isaiah 14:15
Isaiah 28:15
Isaiah 28:18
Isaiah 38:10
Isaiah 38:18
Isaiah 57:9
Ezekiel 31:15
Ezekiel 31:16
Ezekiel 31:17
Ezekiel 32:21
Ezekiel 32:27
Hosea 13:14
Amos 9:2
Jonah 2:2
Habakkuk 2:5
Tartaroō
2 Peter 2:4
Questioned
None yet noted

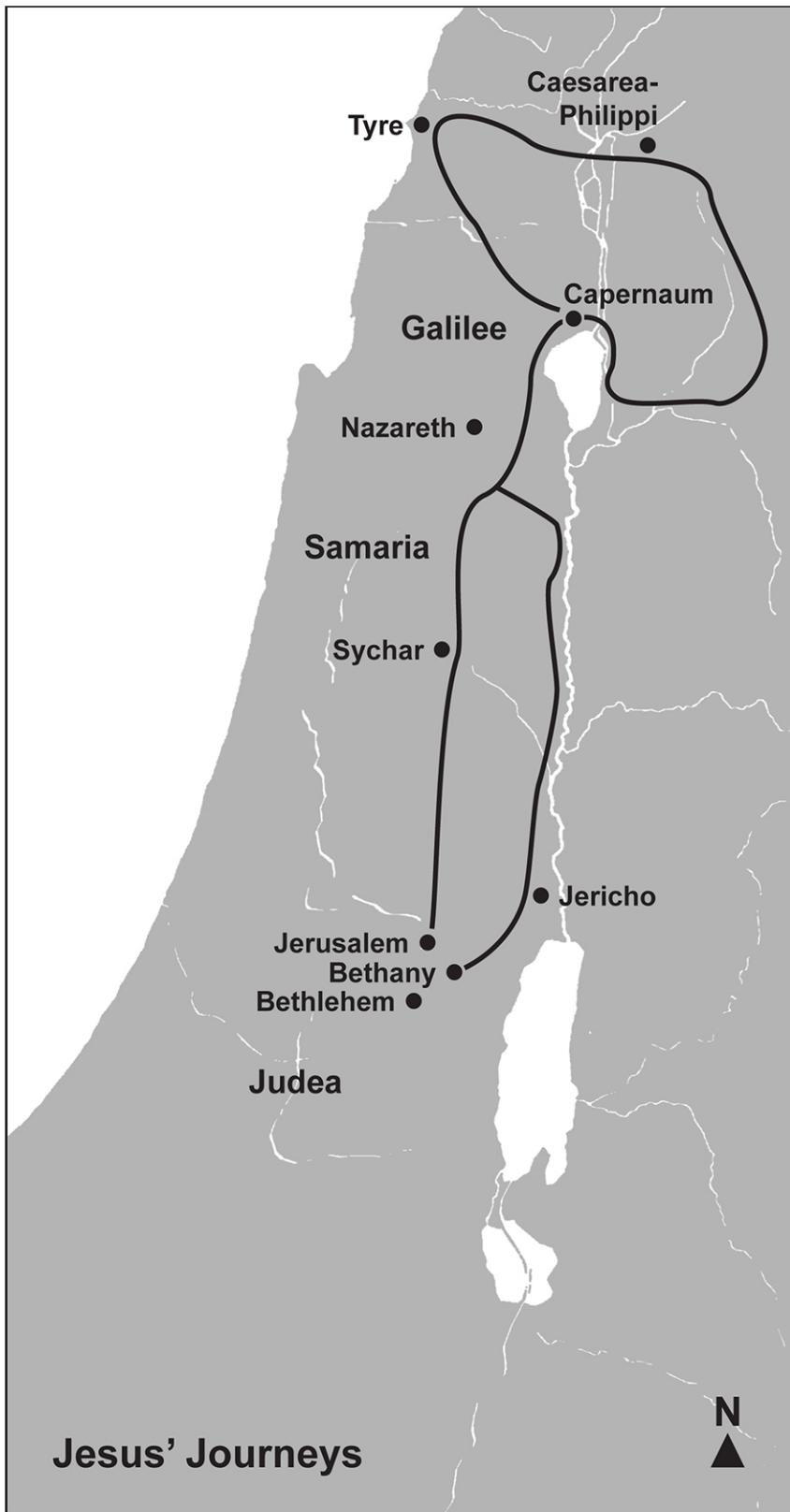
Prin credință a ascultat Avraam când a fost chemat să plece și să se ducă într-un loc pe care urma să-l primească drept moștenire și a ieșit fără să știe unde se duce. - Evrei 11:8

Israel's Exodus

N

Când Faraon a lăsat poporul să plece, Dumnezeu nu i-a condus prin țara filistenilor, deși era mai aproape, pentru că Dumnezeu a zis:
'S-ar putea ca poporul să se răzgândească și să se întoarcă în Egipt, dacă va trebui să poarte război.' - Exodul 13:17

Căci Fiul Omului n-a venit ca să fie stăjău, ci ca să slujească și să Și dea viață ca răscumpărare pentru mulți. - Marcu 10:45

Pavel, rob al lui Cristos Isus, chemat să fie apostol, pus deoparte pentru Evanghelia lui Dumnezeu. - Romani 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophesies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Usher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyred in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyred in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Paul imprisoned in Rome, Italy
52	Titus destroys the Jewish Temple
39	Thomas reaches Malabar, India
33	Peter reaches Gentile Cornelius
	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ►			Genesis 1:26 - 2:3		Mankind is created in God's image, male and female He created us							
How are we sinful? ►			Romans 5:12-19		Sin entered the world through Adam and then death through sin							
Where are we? ◀			When are we? ▼									
			Innocence		Fallen				Glory			
Who are we? ▶	God	Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth				
		Father	John 10:30 God's perfect fellowship	Genesis 1:31 God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light			Acts 3:21 Philippians 2:11 Revelation 20:3 God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City				
		Son			John 8:58 Pre-incarnate	John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise					
		Holy Spirit			Psalm 139:7 Everywhere	John 14:17 Living in believers						
	Mankind	Living			Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth							
		Deceased believing			Luke 16:22 Blessed in Paradise							
		Deceased unbelieving			Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment							
	Angels	Holy	Genesis 1:1 No Creation No people		Hebrews 1:14 Serving mankind at God's command			Matthew 25:41 Revelation 20:10 Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels				
		Imprisoned			2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus							
		Fugitive			Revelation 20:13 Thalaasa							
		First Beast			1 Peter 5:8, Revelation 12:10 Rebelling against Christ Accusing mankind							
		False Prophet			Revelation 19:20 Lake of Fire							
		Satan			Revelation 20:2 Abyss							
Why are we? ►			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7		For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all							

Prepared for the Devil and his Angels

Bayash at AionianBible.org/Lake-of-Fire

The Aionian Bible shows the location of ten special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The most significant observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to mean separating believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels at the final judgment alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Certainly, unbelievers are punished for their selfishness as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, "*the gates of Hades will not prevail*," Matthew 16:18. Paul asks, "*Hades where is your victory?*" 1 Corinthians 15:55. John wrote, "*Hades gives up*," Revelation 20:13.

We should find hope that Jesus tells us, "*Do not be afraid*," because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to "*be afraid*" because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And there is even greater hope because after the prison of Hades is evacuated, it is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, "*out of the frying pan, into the fire?*" Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, "*Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for the devil and his angels'*," Matthew 25:41. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, "*You did not choose me, but I chose you*," John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels.

Prin urmare, duceți-vă și faceți ucenici din toate neamurile, botezându-i în Numele Tatălui, al Fiului și al Duhului Sfânt. - Matei 28:19